

**Ven. Members of the Sangha, Ven. Theras
Valued Upasaka, valued Upasika**

This is a Work Edition!

1.Edition 08.10.2021

**Do not share it further except for editing and
working purposes within the transcription project on
sangham.net.**

Only for personal use.

**If you find any mistake or like to join the merits
please feel invited to join here:**

<http://sangham.net/index.php/board,85.0.html>

or Upasika Norum on sangham.net

Anumodana!

**សូមថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះសង្ឃ,
ជំរាបសួរឧបាសក និងឧបាសិកាទាំងអស់**

នេះគឺជាសេចក្តីព្រាងច្បាប់ការបោះពុម្ពផ្សាយ!

1.Edition 08.10.2021

សូមកុំចែករំលែកបន្ថែមទៀត

**ប្រសិនបើមិនមែនសម្រាប់ការកែសម្រួលនៅ sangham.net
និងកិច្ចការនេះ។**

**សូមគិតថាលោកអ្នកត្រូវបានអញ្ជើញដើម្បីចូលរួមបុណ្យកុស
លនេះ និងសូមប្រាប់ពួកយើងអំពីកំហុស**

និងប្រើវេទិកានេះ:<http://sangham.net/index.php/boar>

d,85.0.html

ឬប្រាប់ឧបាសិកា Norum នៅលើ sangham.net

សូមអនុមោទនា!

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន ទសមភាគ

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ។

ឧបាទានុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១] នោឧបាទាធម៌ [បានដល់ កុសល អកុសល វិបាកក្នុងភូមិ៤
 កិរិយាព្យាក្រឹតក្នុងភូមិ៣ មហាភូតរូប៤ និងព្រះនិព្វាន។]
 (ធម៌មិនមែនជាឧបាទា) អាស្រ័យនូវឧបាទាធម៌ [ចក្ខុ សោតៈ ឃានៈ ជីវ្ហា កាយ
 រូប សទ្ទៈ គន្លៈ រសៈ តត្ថិទ្រិយ បុរិសិទ្រិយ ជីវិតិទ្រិយ ហទយវត្ថុ កាយវិញ្ញត្តិ វចីវិញ្ញត្តិ
 អាកាសធាតុ រូបស្សលហុតា រូបស្សមុនុតា រូបស្សកម្មញ្ញតា រូបស្សឧបចយោ
 រូបស្សសន្តតិ រូបស្សជរតា រូបស្សអនិច្ចតា កតឡិដ្ឋារាហារ។] ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោឧបាទាធម៌អាស្រ័យនូវវត្ថុ។
 នោឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 ឧន្ទ្រាភិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោឧបាទាភិ អាស្រ័យនូវឧន្ទ្រា ជានោឧបាទា
 នូវឧន្ទ្រា២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ឧន្ទ្រាភិ កដត្តារូប ជានោឧបាទាភិ
 អាស្រ័យនូវឧន្ទ្រា១ ជានោឧបាទា នូវឧន្ទ្រា២ ... នូវមហាភូត១ ... មហាភូត២
 អាស្រ័យនូវមហាភូត២។ ឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោឧបាទា
 អាស្រ័យនូវពួកឧន្ទ្រាជានោឧបាទា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ជានោឧបាទា កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ ឧបាទាធម៌ភិ
 នោឧបាទាធម៌ភិ អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺឧន្ទ្រាភិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបជានោឧបាទា និងជានោឧបាទាភិ អាស្រ័យនូវឧន្ទ្រា១
 ជានោឧបាទា នូវឧន្ទ្រា២ ... ជាបដិសន្ធិ។ នោឧបាទាធម៌
 អាស្រ័យនូវឧបាទាធម៌ផង នូវនោឧបាទាធម៌ផង ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ
ជានោឧបាទាធម៌ នូវវត្ថុផង នូវខន្ធទ។

[២] នោឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ
គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោឧបាទាធម៌អាស្រ័យនូវវត្ថុ។ នោឧបាទាធម៌
អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា
អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជានោឧបាទា នូវខន្ធទ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ហេ។
នោឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទាធម៌ផង នូវនោឧបាទាធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធនា
អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជានោឧបាទាផង នូវវត្ថុផង នូវខន្ធទ ...។

[៣] នោឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោឧបាទាក្តី
អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជានោឧបាទា នូវខន្ធទ...។ ឧបាទាធម៌
អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយ
គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាឧបាទា អាស្រ័យនូវពួកនោឧបាទាធម៌។ ឧបាទាធម៌ក្តី
នោឧបាទាធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាឧបាទា
និងជានោឧបាទាក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជានោឧបាទា នូវខន្ធទ...។ ...
ព្រោះអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។

[៤] នោឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ
គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវវត្ថុ។ នោឧបាទាធម៌
អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា
អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជានោឧបាទា នូវខន្ធទ... នូវមហាភូត១។ ហេ។
មហាភូត៣ អាស្រ័យនូវមហាភូត១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ មហាភូត២
អាស្រ័យនូវមហាភូត២។ នោឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌

ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត
 អាស្រ័យនូវពួកនោឧបាទាឧន្ធ។ ឧបាទាធម៌ក្តី នោឧបាទាធម៌ក្តី
 អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
 គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធនក្តី វត្តក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ១ ជានោឧបាទា នូវខន្ធ២
 ...។ នោឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទាធម៌ផង នូវនោឧបាទាធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធន
 អាស្រ័យនូវខន្ធ១ ជានោឧបាទាផង នូវវត្តផង នូវខន្ធ២...។ សេចក្តីបំប្រញ។

[៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ១
 ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៥ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៥ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៥។

[៦] នោឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
 គឺក្នុងអហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកនោឧបាទាឧន្ធ អាស្រ័យនូវវត្ត។
 នោឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
 គឺខន្ធនក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបជានោឧបាទាក្តី អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធទ
 ជានោឧបាទា នូវខន្ធ២ ... ក្នុងអហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណៈ នូវមហាភូត១។ បេ។
 មហាភូត៣ អាស្រ័យនូវមហាភូត១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ មហាភូត២
 អាស្រ័យនូវមហាភូត២។ ឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាឧបាទា អាស្រ័យនូវពួកអហេតុកក្ខន្ធ

ជានោធនបាទា ក្នុងអហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាធាតុ
កដក្ការូប និងធាតុរូប រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។
ធាតុធាតុធាតុ គឺនោធនបាទាធាតុ អាស្រ័យនូវនោធនបាទាធាតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺឧន្ធពាក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាធាតុ និងជានោធនបាទាធាតុ
ជាអហេតុកប្បដិសន្ធិ អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធទ ជានោធនបាទាដែរ។
នោធនបាទាធាតុ អាស្រ័យនូវធាតុធាតុផង នូវនោធនបាទាធាតុផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺក្នុងអហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណៈ ឧន្ធពា
អាស្រ័យនូវឧន្ធទ ជានោធនបាទាផង នូវក្តុផង នូវឧន្ធទ...។

[៧] នោធនបាទាធាតុ អាស្រ័យនូវនោធនបាទាធាតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោធនបាទា
អាស្រ័យនូវពួកនោធនបាទាឧន្ធពា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ មហាភូត១
រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ មហាភូត២ អាស្រ័យនូវមហាភូត២។ ធាតុធាតុ
អាស្រ័យនូវនោធនបាទាធាតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ
គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាធាតុ អាស្រ័យនូវពួកនោធនបាទាឧន្ធពា
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាធាតុ កដក្ការូប និងធាតុរូប
រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ ធាតុធាតុ
នោធនបាទាធាតុ អាស្រ័យនូវនោធនបាទាធាតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាធាតុ និងជានោធនបាទា
អាស្រ័យនូវពួកនោធនបាទាឧន្ធពា មានបដិសន្ធិដែរ។ ... ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៥ ព្រោះនអនន្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ...
ព្រោះនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ព្រោះនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។

[៨] នោធនបាទាធាតុ អាស្រ័យនូវនោធនបាទាធាតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវពួកនោធនបាទាឧន្ធពា ពហិរៈ
... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... មហាភូត២ អាស្រ័យនូវមហាភូត២។

ឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ
ពាហិរៈ ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត
មានរដូវជាសមុដ្ឋាន។ ឧបាទាធម៌ក្តី នោឧបាទាធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ ពាហិរៈ ...
អាហារសមុដ្ឋាន ... មហាភូត៣ក្តី ឧបាទារូបក្តី អាស្រ័យនូវមហាភូត១
មានរដូវជាសមុដ្ឋាន។

[៩] នោឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធពាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោឧបាទាធម៌
អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជានោឧបាទា មហាភូត១ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ
ក្នុងនោឧបាទាមូលកៈ មានវារៈ៣ យ៉ាងនេះ។

[១០] នោឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ ពាហិរៈ ... ឧតុសមុដ្ឋាន... មហាភូត១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ
... មហាភូត២ អាស្រ័យនូវមហាភូត២។ ឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ ពាហិរៈ ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... ឧបាទារូប
អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត របស់ពួកអសញ្ញសត្វ។ ឧបាទាធម៌ក្តី នោឧបាទាធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ ពាហិរៈ ...
មហាភូត៣ក្តី ឧបាទារូបក្តី អាស្រ័យនូវមហាភូត១ មានរដូវជាសមុដ្ឋាន។

[១១] នោឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺពាហិរៈ ... អាហារសមុដ្ឋាន ... មហាភូត១
មានរដូវជាសមុដ្ឋាន...។ ឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺពួកមហាភូតខាងក្រៅ... មានអាហារជាសមុដ្ឋាន...
មានរដូវជាសមុដ្ឋាន... រូបជីវិតិទ្រិយ អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត
របស់ពួកអសញ្ញសត្វ។ ឧបាទាធម៌ក្តី នោឧបាទាធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺពាហិរៈ ...
អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... មហាភូត១...។

[១២] នោឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយបញ្ជីវិញ្ញាណ
នូវខន្ធធ ... ពាហិរៈ ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... មហាភូត២
អាស្រ័យនូវមហាភូត២ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ។ ឧបាទាធម៌
អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺជាខាងក្រៅ
... មានអាហារជាសមុដ្ឋាន ... មានរដូវជាសមុដ្ឋាន ... កងក្តារូប ជាឧបាទា
អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត របស់ពួកអសញ្ញសត្វ។ ឧបាទាធម៌ក្តី នោឧបាទាធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺពាហិរៈ ...
អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... មហាភូត៣ អាស្រ័យនូវមហាភូត១
របស់ពួកអសញ្ញសត្វ កងក្តារូប ជាឧបាទា និងឧបាទារូប
អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។

[១៣] នោឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ
មានវារៈ៥។ ... ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។

[១៤] នោឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទជាឧបាទា ក្នុងអរូប
នូវខន្ធធ... ពាហិរៈ... អាហារសមុដ្ឋាន... ឧតុសមុដ្ឋាន... មហាភូត១
របស់ពួកអសញ្ញសត្វ...។ ឧបាទាធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺជាខាងក្រៅ ... មានអាហារជាសមុដ្ឋាន ...
មានរដូវជាសមុដ្ឋាន ... កងក្តារូប ជាឧបាទា និងឧបាទារូប
អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត របស់ពួកអសញ្ញសត្វ។ ឧបាទាធម៌ក្តី នោឧបាទាធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺពាហិរៈ ...
អាហារសមុដ្ឋាន ... មហាភូត៣ក្តី ឧបាទារូបក្តី អាស្រ័យនូវមហាភូត១
ដែលមានរដូវជាសមុដ្ឋាន មហាភូត២ អាស្រ័យនូវមហាភូត២ មហាភូត៣ក្តី
កងក្តារូបក្តី ឧបាទារូបក្តី អាស្រ័យនូវមហាភូត១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ

មហាក្សត្រ២ក្តី កងត្តារូបក្តី ឧបាទារូបក្តី អាស្រ័យនូវមហាក្សត្រ២ ...
ព្រោះនោនត្តិប្បច្ច័យ ព្រោះនោវិតតប្បច្ច័យ។

[១៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។

[១៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ...
ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ១
ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។

[១៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ
មានវារៈ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ១
ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនអវិតតប្បច្ច័យ
មានវារៈ៥។

សហជាតវារៈ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

បច្ច័យវារៈ

[១៨] នោឧបាទាធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកនោឧបាទាធន្ត ពឹងផ្អែកនឹងវត្ត
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ហេ។ នោឧបាទាធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោឧបាទាធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺមានវារៈ៣។ ក្នុងនោឧបាទាធម៌
 មានវារៈ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។
 នោឧបាទាធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទាធម៌ផង និងនោឧបាទាធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ត៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ត១
 ជានោឧបាទាធម៌ និងវត្តផង និងខន្ត២ ... ជាបដិសន្ធិ។

[១៩] នោឧបាទាធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ
 ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ ពួកនោឧបាទាធន្តជាបដិសន្ធិ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ត។
 នោឧបាទាធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺមានវារៈ១ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ នោឧបាទាធម៌
 ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទាធម៌ផង និងនោឧបាទាធម៌ផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ត៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ត១
 ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង និងចក្ខាយតនៈផង និងខន្ត២ ...
 ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ... ខន្ត៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ត១ ជានោឧបាទាធម៌
 និងវត្តផង និងខន្ត២ ... ជាបដិសន្ធិ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[២០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអនន្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងសមនន្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។
 បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។

[២១] នោឧបាទាធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ
 ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ ពួកអហេតុកក្ខន្ធន្ត ជានោឧបាទា ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ
 ក្នុងអហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណៈ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
 ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ នោឧបាទាធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធពក្ខិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោឧបាទាក្ខិ
 ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកក្ខន្ធទ ជានោឧបាទា នឹងខន្ធធ ...
 ក្នុងអហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណៈ មហាភូត១ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ មោហៈ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធន
 ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ ឯវារៈមាន៣
 ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។ នោឧបាទាធម៌
 ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទាធម៌ផង នឹងនោឧបាទាធម៌ផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធព ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង
 នឹងចក្ខាយតនៈផង នឹងខន្ធធ ... ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ... ខន្ធព
 ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ជានោឧបាទាផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធធ ...
 ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
 ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធន ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង
 នឹងវត្ថុផង។ ... ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះនអាសេវនប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៥។

[២២] នោឧបាទាធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺនោឧបាទាចេតនា ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ នោឧបាទាធម៌
 ពឹងផ្អែកនឹងនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ
 គឺសម្បយុត្តកចេតនា ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធជានោឧបាទា ពាហិរៈ ...
 អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... មហាភូត២ ពឹងផ្អែកនឹងមហាភូត២។
 ឧបាទាធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ

គឺជាខាងក្រៅ ... មានអាហារជាសមុដ្ឋាន ... ឧបាទានរូប
ពីងផ្នែកនឹងពួកមហាភូត ដែលមានរដូវជាសមុដ្ឋាន។ ឧបាទាធម៌ក្តី
នោឧបាទាធម៌ក្តី ពីងផ្នែកនឹងនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺពាហិរៈ ... អាហារសមុដ្ឋាន ... មហាភូត៣ក្តី ឧបាទានរូបក្តី
ពីងផ្នែកនឹងមហាភូត១ ដែលមានរដូវជាសមុដ្ឋាន និងខន្ធ២ ...។
នោឧបាទាធម៌ ពីងផ្នែកនឹងឧបាទាធម៌ផង និងនោឧបាទាធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺនោឧបាទាចេតនា
ពីងផ្នែកនឹងពួកខន្ធជានោឧបាទាផង និងវត្ថុផង។ ... ព្រោះនវិបាកប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៥ ព្រោះនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។
[២៣] នោឧបាទាធម៌ ពីងផ្នែកនឹងឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនឈានប្បដ្ឋយ គឺចក្ខុវិញ្ញាណ ពីងផ្នែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ
ពីងផ្នែកនឹងកាយាយតនៈ។ នោឧបាទាធម៌ ពីងផ្នែកនឹងនោឧបាទាធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ៣ ពីងផ្នែកនឹងខន្ធ១
ដែលច្រឡំដោយបញ្ជវិញ្ញាណ និងខន្ធ២ ... ពាហិរៈ ... អាហារសមុដ្ឋាន ...
ឧតុសមុដ្ឋាន ... មហាភូត២ ពីងផ្នែកនឹងមហាភូត២ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ។
ឧបាទាធម៌ ពីងផ្នែកនឹងនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បដ្ឋយ
ជាខាងក្រៅ ... មានអាហារជាសមុដ្ឋាន ... មានរដូវជាសមុដ្ឋាន ... កងត្តារូប
ជាឧបាទា ពីងផ្នែកនឹងពួកមហាភូត របស់ពួកអសញ្ញសត្វ។ ឧបាទាធម៌ក្តី
នោឧបាទាធម៌ក្តី ពីងផ្នែកនឹងនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនឈានប្បដ្ឋយ គឺពាហិរៈ ... អាហារសមុដ្ឋាន... ឧតុសមុដ្ឋាន...
មហាភូត៣ក្តី កងត្តារូប ជាឧបាទាក្តី ពីងផ្នែកនឹងមហាភូត១
របស់ពួកអសញ្ញសត្វ និងខន្ធ២ ...។ នោឧបាទាធម៌ ពីងផ្នែកនឹងឧបាទាធម៌ផង
និងនោឧបាទាធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ៣
ពីងផ្នែកនឹងខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង និងចក្ខាយតនៈផង
និងខន្ធ២...។ ... ព្រោះនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ព្រោះនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ

មានវារៈ៣ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ព្រោះនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

[២៤] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ការរាប់២យ៉ាងក្រៅពីនេះក្តី និស្សយវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

សំសង្ការៈ

[២៥] នោឧបាទាធម៌ ច្រឡំនឹងនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ច្រឡំនឹងខន្ធទ ជានោឧបាទា ខន្ធធ ច្រឡំនឹងខន្ធគ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ បេ។ សេចក្តីបំប្រញា។

[២៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ១
ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ១។

[២៧] នោឧបាទាធម៌ ច្រឡំនឹងនោឧបាទាធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ច្រឡំនឹងអហេតុកក្ខន្ធទ ជានោឧបាទា នឹងខន្ធគ
... ក្នុងអហេតុកក្ខន្ធនិស្សន្ធិក្ខណៈ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ច្រឡំនឹងពួកខន្ធធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។
សេចក្តីបំប្រញា។

[២៨] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ១

ក្នុងនវិបាកប្បថ្វយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បថ្វយ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បថ្វយ
មានវារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បថ្វយ មានវារៈ១។

ការរាប់ទាំងយ៉ាងក្រៅពីនេះក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

បញ្ហាវារៈ

[២៩] នោឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាធម៌ ដោយហេតុប្បថ្វយ
គឺពួកហេតុជានោឧបាទា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោឧបាទាផង ដោយហេតុប្បថ្វយ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ បេ។ នោឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទាធម៌
ដោយហេតុប្បថ្វយ គឺពួកហេតុជានោឧបាទា
ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាឧបាទា ដោយហេតុប្បថ្វយ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ បេ។ នោឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទាធម៌ផង
នៃនោឧបាទាធម៌ផង ដោយហេតុប្បថ្វយ គឺពួកហេតុជានោឧបាទា
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាឧបាទា
និងជានោឧបាទាផង ដោយហេតុប្បថ្វយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ បេ។

[៣០] ឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាធម៌ ដោយអារម្មណប្បថ្វយ គឺនូវចក្ក
... នូវកាយ ពួករូប ពួករស ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង។ បេ។ ទោមនស្សកើតឡើង
បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ក ពួកនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ រសាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃជិវ្ហវិញ្ញាណ
ដោយអារម្មណប្បថ្វយ ពួកឧបាទាខន្ធ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា
នូវឥទ្ធិវិញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ
ដោយអារម្មណប្បថ្វយ។ នោឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាធម៌
ដោយអារម្មណប្បថ្វយ គឺបុគ្គល នូវទាន ... នូវសីល ... ធ្វើនូវឧបោសថកម្ម
ហើយពិចារណានូវកុសលនោះ ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈកើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវកុសលនោះ។ បេ។ ទោមនស្សកើតឡើង ក្នុងកាលមុន។ បេ។
អំពីឈាន។ បេ។ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ពិចារណានូវមគ្គ នូវផល ...

នូវនិព្វាន ... និព្វាន ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណានូវពួកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ
នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ... ក្នុងកាលមុន។ បើ នូវពួកដោដ្ឋព្វៈ ...
នូវពួកនោឧបាទាខន្ធ ថាមិនទៀង។ បើ ទោមនស្សកើតឡើង
បុគ្គលដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយនោឧបាទាចិត្ត
ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ
អាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ដោដ្ឋព្វាយតនៈ
ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
ពួកនោឧបាទាខន្ធជាបច្ច័យនៃការពិចារណានូវឥទ្ធិវិធាណាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ
បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។

[៣១] ឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
អារម្មណាធិបតិ គឺបុគ្គល នូវចក្ខុ ... នូវកាយ ពួករូប ពួករស ... ធ្វើនូវវត្ថុ
ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវវត្ថុនោះ
ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិកើតឡើង។ នោឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាធម៌
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។
អារម្មណាធិបតិ គឺបុគ្គល នូវទាន ... នូវសីល ... ធ្វើនូវឧបោសថកម្ម
ធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈកើតឡើង
ព្រោះធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិកើតឡើង នូវពួកកុសល
ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន... ចេញអំពីឈាន នូវឈាន... ពួកព្រះអរិយៈ
ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើនូវមគ្គ ឲ្យជាទីគោរព ... នូវផល ... នូវនិព្វាន ... និព្វាន
ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បុគ្គល
នូវពួកដោដ្ឋព្វៈ ... ធ្វើនូវពួកនោឧបាទាខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ
រាគៈកើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវវត្ថុនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិកើតឡើង។
សហជាតាធិបតិ គឺនោឧបាទាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង

នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោឧបាទាធរដ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។
នោឧបាទាធរដ ជាបច្ច័យនៃឧបាទាធរដ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺនោឧបាទាធិបតិធរដ
ជាបច្ច័យនៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាឧបាទា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ នោឧបាទាធរដ
ជាបច្ច័យនៃឧបាទាធរដផង នៃនោឧបាទាធរដផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺនោឧបាទាធិបតិធរដ
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាឧបាទា
និងជានោឧបាទាធរដ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។

[៣២] នោឧបាទាធរដ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាធរដ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ
គឺពួកនោឧបាទាឧន្ធមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកនោឧបាទាឧន្ធក្រោយៗ
ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ អនុលោម ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូ និងផលសមាបត្តិ
ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរឫប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ... ជាបច្ច័យ
ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ... ជាបច្ច័យ
ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ដូចគ្នានឹងនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ច័យវារៈដែរ។

[៣៣] ឧបាទាធរដ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាធរដ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់ អារម្មណ៍បនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ។ ឯបកត្តបនិស្ស័យ
គឺបុគ្គល នូវចក្ខុសម្បទា នូវកាយសម្បទា វណ្ណសម្បទា គន្ធសម្បទា និងរសសម្បទា
... អាស្រ័យនូវភោជន ហើយឲ្យទាន។ បំបែកសង្ឃ ចក្ខុសម្បទា ...
កាយសម្បទា វណ្ណសម្បទា គន្ធសម្បទា រសសម្បទា ... ភោជន ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា
និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ នោឧបាទាធរដ ជាបច្ច័យ
នៃនោឧបាទាធរដ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ
អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ។ ឯបកត្តបនិស្ស័យ
គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយឲ្យទាន។ ញ៉ាំងសមាបត្តិឲ្យកើត តម្លើងមានៈ
ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល ... នូវសទ្ធា។ បេ។ នូវសេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ

និងរដូវ ... អាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន។ បេ។ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា។ បេ។

សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ បេ។ នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[៣៤] ឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណបុរេជាត គឺបុគ្គល នូវចក្ខុ។ បេ។ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង។ បេ។ ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ព្រូនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ រសាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃជិវ្ហាវិញ្ញាណ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺចក្ខុយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ... វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកនោឧបាទាធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ នោឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត គឺនូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង។ បេ។ ទោមនស្សកើតឡើង ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ឧបាទាធម៌ក្តី នោឧបាទាធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ ផោដ្ឋព្វាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកនោឧបាទាធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ផោដ្ឋព្វាយតនៈក្តី កាយាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។

[៣៥] នោឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាធម៌ ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ច័យជាត គឺពួកនោឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។ បណ្ឌិតគប្បីស្មរមូលផងចុះ បច្ច័យជាត គឺពួកនោឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទាកាយនេះ ដែលកើតឡើង ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។ បណ្ឌិត គប្បីស្មរមូលផងចុះ បច្ច័យជាត គឺពួកនោឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទាកាយ និងនោឧបាទាកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ។

[៣៦] នោឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺនោឧបាទាចេតនា

ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោធនាធានាផង
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ឯនានាខណិកៈ
 គឺនោធនាធានា ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូប
 ជានោធនាធានា ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ នោធនាធានា ជាបច្ច័យនៃធានាធានា
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត
 គឺនោធនាធានា ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាធានា
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ...។ ឯនានាខណិកៈ
 គឺនោធនាធានា ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូបជាធានា ដោយកម្មប្បច្ច័យ។
 នោធនាធានា ជាបច្ច័យនៃធានាធានាផង នៃនោធនាធានាផង
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត
 គឺនោធនាធានា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
 នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាធានា និងជានោធនាធានាផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ឯនានាខណិកៈ គឺនោធនាធានា
 ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូប ជាធានា
 និងជានោធនាធានាផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

[៣៧] នោធនាធានា ជាបច្ច័យនៃនោធនាធានា ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
 គឺវិបាកក្ខន្ធទ ជានោធនាធានា នៃខន្ធតា ... ជាបដិសន្ធិ មានវារៈ៣។

[៣៨] នោធនាធានា ជាបច្ច័យនៃធានាធានា ដោយអាហារប្បច្ច័យ
 គឺកតឡិក្ការាហារ ជាបច្ច័យនៃធានាធានានេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ។ បណ្ឌិត
 គប្បីសួរនូវមូលផងចុះ កតឡិក្ការាហារ ជាបច្ច័យនៃនោធនាធានាកាយនេះ
 ដោយអាហារប្បច្ច័យ។ បណ្ឌិត គប្បីសួរមូលផងចុះ កតឡិក្ការាហារ
 ជាបច្ច័យនៃធានាធានាកាយ និងនោធនាធានាកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ។
 នោធនាធានា ជាបច្ច័យនៃនោធនាធានា ដោយអាហារប្បច្ច័យ
 គឺពួកនោធនាធានាអាហារ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង

នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោឧបាទាធរដង ដោយអាហារប្បដ្ឋយ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ វារៈ៣ ក្នុងនោឧបាទាមូលកៈ ជាបដិសន្ធិ។

[៣៩] ឧបាទាធរដង ជាបដ្ឋយនៃឧបាទាធរដង ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ គឺរូបជីវិតិធិន្ទ្រិយ
ជាបដ្ឋយនៃពួកកដត្តារូប ជាឧបាទា ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ។ បណ្ឌិត
គប្បីស្រមូលផងចុះ ចក្ខុធិន្ទ្រិយ (ជាបដ្ឋយ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិធិន្ទ្រិយ ...
រូបជីវិតិធិន្ទ្រិយ ជាបដ្ឋយនៃពួកកដត្តារូប ជានោឧបាទា ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ។
បណ្ឌិត គប្បីស្រមូលផងចុះ រូបជីវិតិធិន្ទ្រិយ ជាបដ្ឋយនៃពួកកដត្តារូបជាឧបាទា
និងជានោឧបាទា ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ។ នោឧបាទាធរដង
ជាបដ្ឋយនៃនោឧបាទាធរដង ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ជាបដិសន្ធិទៀត។
ឧបាទាធរដងក្តី នោឧបាទាធរដងក្តី ជាបដ្ឋយនៃនោឧបាទាធរដង
ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ គឺចក្ខុធិន្ទ្រិយក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ជាបដ្ឋយនៃពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ កាយិធិន្ទ្រិយ...។

[៤០] នោឧបាទាធរដង ជាបដ្ឋយនៃនោឧបាទាធរដង ដោយឈានប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៣។ ... ជាបដ្ឋយ ដោយមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ជាបដិសន្ធិ
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។ ... ជាបដ្ឋយ ដោយសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១។

[៤១] ឧបាទាធរដង ជាបដ្ឋយនៃនោឧបាទាធរដង ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ បានដល់
សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត
ជាបដ្ឋយនៃពួកនោឧបាទាខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។ ឯបុរេជាត
គឺចក្ខាយតនៈ ជាបដ្ឋយនៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ... វត្ត
ជាបដ្ឋយនៃពួកនោឧបាទាខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។ នោឧបាទាធរដង
ជាបដ្ឋយនៃនោឧបាទាធរដង ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ បានដល់សហជាត
និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកនោឧបាទាខន្ធ
ជាបដ្ឋយនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោឧបាទា ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកនោឧបាទាខន្ធ ជាបដ្ឋយនៃពួកកដត្តារូប
ជានោឧបាទា ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកនោឧបាទាខន្ធ

ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។
 នោឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទាធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺនោឧបាទាខន្ធ
 ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាឧបាទា ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកនោឧបាទាខន្ធ
 ជាបច្ច័យនៃឧបាទាកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។
 នោឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទាធម៌ផង នៃនោឧបាទាធម៌ផង
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត
 គឺពួកនោឧបាទាខន្ធ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាឧបាទា
 និងនោឧបាទា ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ឯបច្ឆាជាត
 គឺពួកនោឧបាទាខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទាកាយ និងនោឧបាទាកាយនេះ
 ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។

[៤២] ឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទាធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់អាហារ
 និងតន្ត្រិយ។ កតឡិដ្ឋារាហារ ជាបច្ច័យនៃឧបាទាកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 រូបជីវិតិទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ជាឧបាទា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។
 ឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
 បុរេជាត អាហារ និងតន្ត្រិយ។ សហជាត គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត
 ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធជានោឧបាទា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បុរេជាត គឺនូវចក្ខុ
 ថាមិនទៀង។ សេចក្តីបំប្រញ។ ដូចគ្នានឹងបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ
 មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។ កតឡិដ្ឋារាហារ
 ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបជីវិតិទ្រិយ
 ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូបជានោឧបាទា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ឧបាទាធម៌
 ជាបច្ច័យនៃឧបាទាធម៌ផង នៃនោឧបាទាធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បានដល់អាហារ និងតន្ត្រិយ។ កតឡិដ្ឋារាហារ ជាបច្ច័យនៃឧបាទាកាយ
 និងនោឧបាទាកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបជីវិតិទ្រិយ

ជាបច្ច័យនៃពួកកងត្តារូប ជាឧបាទា និងជានោឧបាទា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។
នោឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ច័យជាត។ សហជាត គឺខន្ធ១ ជានោឧបាទា
ជាបច្ច័យនៃខន្ធនាផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជានោឧបាទាផង
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ នូវខន្ធ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ មហាភូត១
ជាបច្ច័យនៃមហាភូត៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ហេ។ មហាភូត២
ជាបច្ច័យនៃមហាភូត២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ បុរេជាត
គឺនូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង។ ហេ។ ទោមនស្សកើតឡើង ផោដ្ឋព្វាយតនៈ
ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ច័យជាត គឺពួកនោឧបាទាខន្ធ
ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។
នោឧបាទាធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទាធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងបច្ច័យជាត។ សហជាត គឺពួកនោឧបាទាខន្ធ
ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាឧបាទា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ...។ ឯបច្ច័យជាត គឺពួកនោឧបាទាខន្ធ
ជាបច្ច័យនៃឧបាទាកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ នោឧបាទាធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទាធម៌ផង នៃនោឧបាទាធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត និងបច្ច័យជាត។ សហជាត គឺខន្ធ១ ជានោឧបាទា
ជាបច្ច័យនៃខន្ធនាផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាឧបាទា និងជានោឧបាទាផង
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ នូវខន្ធ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ឯបច្ច័យជាត
គឺពួកនោឧបាទាខន្ធ ជាបច្ច័យនៃឧបាទាកាយ និងនោឧបាទាកាយនេះ
ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ឧបាទាធម៌ក្តី នោឧបាទាធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃឧបាទាធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បច្ច័យជាត អាហារ
និងតន្ត្រីយ។ បច្ច័យជាត គឺពួកនោឧបាទាខន្ធក្តី កពទ្ធិង្ការាហារក្តី
ជាបច្ច័យនៃឧបាទាកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ច័យជាត
គឺពួកនោឧបាទាខន្ធក្តី រូបជីវិតិទ្រ្តិយក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកកងត្តារូប ជាឧបាទា

ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ឧបាទាធម៌ក្តី នោឧបាទាធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាធម៌
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។
សហជាត គឺខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី
ជាបច្ច័យនៃខន្ធ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ២ ... ខន្ធ១ ជានោឧបាទាធម៌ក្តី វត្តក្តី
ជាបច្ច័យនៃខន្ធ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ១
ជានោឧបាទាធម៌ក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បុរេជាត
គឺផោដ្ឋព្វាយតនៈក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកនោឧបាទាធម៌ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
ផោដ្ឋព្វាយតនៈក្តី កាយាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។
បច្ឆាជាត គឺពួកនោឧបាទាធម៌ក្តី កពទ្ធិង្ការាហារក្តី
ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទាធម៌កាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ឆាជាត
គឺពួកនោឧបាទាធម៌ក្តី រូបជីវិតិទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប
ជានោឧបាទា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ឧបាទាធម៌ក្តី នោឧបាទាធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃឧបាទាធម៌ផង នៃនោឧបាទាធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
បានដល់បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ បច្ឆាជាត គឺពួកនោឧបាទាធម៌ក្តី
កពទ្ធិង្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យនៃឧបាទាធម៌កាយ និងនោឧបាទាធម៌កាយនេះ
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ឆាជាត គឺពួកនោឧបាទាធម៌ក្តី រូបជីវិតិទ្រិយក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ជាឧបាទា និងជានោឧបាទា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។

- [៤៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ២
ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអនន្តរូបប្បច្ច័យ មានវារៈ១
ក្នុងសមនន្តរូបប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ
មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៦
ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ

[៤៥] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនោអត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤
ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនោអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤។

[៤៦] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ...
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៣
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

[៤៧] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ... ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៤។ សេចក្តីបំប្រួញ។ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ។ ...
ក្នុងនអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

ចប់ ឧបាទានុកៈ។

ឧបាទិន្នទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៤៨] ឧបាទិន្នធម៌ (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម
កាន់យកហើយ [វិបាកក្នុងភូមិ៣ និងកដត្តារូប។] អាស្រ័យនូវឧបាទិន្នធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាឧបាទិន្ន
នូវខន្ធធ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធនាក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ
ជាឧបាទិន្ន នូវខន្ធធ ... វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ
មហាក្ខត១ ... កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត។
អនុបាទិន្នធម៌ (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម
មិនបានកាន់យកហើយ [កុសល អកុសល កិរិយាព្យាក្រឹត ក្នុងភូមិ៣ មគ្គ៤

ផល៤ ព្រះនិព្វាន១ៗ) អាស្រ័យនូវឧបាទិន្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកឧបាទិន្តក្នុងន្ទ។ ឧបាទិន្តធម៌ក្តី អនុបាទិន្តធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវឧបាទិន្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាឧបាទិន្ត នូវខន្ធទ២ ...។ អនុបាទិន្តធម៌ អាស្រ័យនូវអនុបាទិន្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាអនុបាទិន្ត នូវខន្ធទ២ ... អាស្រ័យនូវមហាក្ខត១ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត១។ អនុបាទិន្តធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទិន្តធម៌ផង នូវអនុបាទិន្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកឧបាទិន្តក្នុងន្ទផង នូវពួកមហាក្ខតផង។

[៤៩] ឧបាទិន្តធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទិន្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាឧបាទិន្ត នូវខន្ធទ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ។ អនុបាទិន្តធម៌ អាស្រ័យនូវអនុបាទិន្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាអនុបាទិន្ត នូវខន្ធទ២...។

[៥០] អនុបាទិន្តធម៌ អាស្រ័យនូវអនុបាទិន្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាអនុបាទិន្ត នូវខន្ធទ២ ... អាស្រ័យនូវមហាក្ខត១ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៥១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ

មានវារៈ៥ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងគន្រ្ទិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
មានវារៈ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៥។

[៥២] ឧបាទិន្ទធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទិន្ទធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធទ ជាឧបាទិន្ទ នូវខន្ធទ២ ...
ក្នុងអហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណៈ ខន្ធនាក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាឧបាទិន្ទ
នូវខន្ធទ២ ... វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ទ ពួកខន្ទអាស្រ័យនូវវត្ថុ
អាស្រ័យនូវមហាភូត១ ... កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត
អាស្រ័យនូវមហាភូត១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... កដត្តារូប និងឧបាទារូប
អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ អនុបាទិន្ទធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទិន្ទធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកអហេតុកក្ខន្ទ ជាឧបាទិន្ទ។ ឧបាទិន្ទធម៌ក្តី អនុបាទិន្ទធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវឧបាទិន្ទធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ទ១ ជាឧបាទិន្ទ នូវខន្ធទ២...។
អនុបាទិន្ទធម៌ អាស្រ័យនូវអនុបាទិន្ទធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
គឺខន្ធនាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ទ១ ជាអនុបាទិន្ទ នូវខន្ធទ២
... មហាភូត១ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត ពាហិរៈ
... អាហារសមុដ្ឋាន ... មហាភូត១ មានរដូវជាសមុដ្ឋាន ... ឧបាទារូប
អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ
អាស្រ័យនូវពួកខន្ទ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ។ អនុបាទិន្ទធម៌
អាស្រ័យនូវឧបាទិន្ទធម៌ផង នូវអនុបាទិន្ទធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកអហេតុកក្ខន្ទ
ជាឧបាទិន្ទផង នូវពួកមហាភូតផង។

[៥៣] ឧបាទិស្ថធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទិស្ថធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កងត្តារូប
អាស្រ័យនូវពួកឧបាទិស្ថក្ខន្ធនូវ វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ មហាភូត១ ... កងត្តារូប
និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត មហាភូត១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ...
កងត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ អនុបាទិស្ថធម៌
អាស្រ័យនូវឧបាទិស្ថធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ
គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកឧបាទិស្ថក្ខន្ធនូវ។ អនុបាទិស្ថធម៌
អាស្រ័យនូវអនុបាទិស្ថធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ
គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវអនុបាទិស្ថក្ខន្ធនូវ មហាភូត១ ... ពាហិរៈ ...
អាហារសមុដ្ឋាន ... មហាភូត១ មានរដូវជាសមុដ្ឋាន ... ឧបាទារូប
អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ អនុបាទិស្ថធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទិស្ថធម៌ផង
នូវអនុបាទិស្ថធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ
គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកឧបាទិស្ថក្ខន្ធនូវផង នូវពួកមហាភូតផង។

[៥៤] ឧបាទិស្ថធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទិស្ថធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ។ ... ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ ព្រោះនសមនន្តរប្បច្ច័យ
ព្រោះនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ព្រោះនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[៥៥] ឧបាទិស្ថធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទិស្ថធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាឧបាទិស្ថ ក្នុងអរូប
នូវខន្ធទ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធពាក្កិ កងត្តារូបក្កិ អាស្រ័យនូវខន្ធទ
ជាឧបាទិស្ថ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ អនុបាទិស្ថធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទិស្ថធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកឧបាទិស្ថក្ខន្ធនូវ។ អនុបាទិស្ថធម៌ អាស្រ័យនូវអនុបាទិស្ថធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាអនុបាទិស្ថ
ក្នុងអរូប នូវខន្ធទ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកអនុបាទិស្ថក្ខន្ធនូវ
មហាភូត១ មានរដូវជាសមុដ្ឋាន រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ អនុបាទិស្ថធម៌

អាស្រ័យនូវឧបាទិដ្ឋធម៌ផង   នូវអនុបាទិដ្ឋធម៌ផង   ទើបកើតឡើង
ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ   គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប   អាស្រ័យនូវពួកឧបាទិដ្ឋក្ខន្ធផង
នូវពួកមហាក្ខតផង។ ... ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ   ព្រោះនអាសេវនប្បដ្ឋយ។

[៥៦]   អនុបាទិដ្ឋធម៌   អាស្រ័យនូវអនុបាទិដ្ឋធម៌   ទើបកើតឡើង
ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ   គឺអនុបាទិដ្ឋចេតនា   អាស្រ័យនូវពួកអនុបាទិដ្ឋក្ខន្ធ   ពាហិរៈ
... អាហារសមុដ្ឋាន... ឧតុសមុដ្ឋាន...។ បេ។ ឧបាទារូប   អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត។

[៥៧] ឧបាទិដ្ឋធម៌   អាស្រ័យនូវឧបាទិដ្ឋធម៌   ទើបកើតឡើង   ព្រោះនវិបាកប្បដ្ឋយ
គឺមហាក្ខត១   របស់ពួកអសញ្ញសត្វ   ...   កដត្តារូប   និងឧបាទារូប
អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត។   អនុបាទិដ្ឋធម៌   អាស្រ័យនូវអនុបាទិដ្ឋធម៌
ទើបកើតឡើង   ព្រោះនវិបាកប្បដ្ឋយ   គឺខន្ធពក្កិ   ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ
អាស្រ័យនូវខន្ធទ   ជាអនុបាទិដ្ឋ   នូវខន្ធធ   ...   មហាក្ខត១   មានរដូវជាសមុដ្ឋាន
រហូតតទៅ។

[៥៨]   ឧបាទិដ្ឋធម៌   អាស្រ័យនូវឧបាទិដ្ឋធម៌   ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអាហារប្បដ្ឋយ   គឺមហាក្ខត១   របស់ពួកអសញ្ញសត្វ...។   អនុបាទិដ្ឋធម៌
អាស្រ័យនូវអនុបាទិដ្ឋធម៌   ទើបកើតឡើង   ព្រោះនអាហារប្បដ្ឋយ   គឺពាហិរៈ ...
ឧតុសមុដ្ឋាន...។ បេ។

[៥៩]   ឧបាទិដ្ឋធម៌   អាស្រ័យនូវឧបាទិដ្ឋធម៌   ទើបកើតឡើង
ព្រោះនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ   គឺរូបជីវិតិន្ទ្រិយ   អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត
របស់ពួកអសញ្ញសត្វ។   អនុបាទិដ្ឋធម៌   អាស្រ័យនូវអនុបាទិដ្ឋធម៌   ទើបកើតឡើង
ព្រោះនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ   គឺពាហិរៈ ...   អាហារសមុដ្ឋាន   ...   ឧតុសមុដ្ឋាន...។ បេ។

[៦០] ឧបាទិដ្ឋធម៌   អាស្រ័យនូវឧបាទិដ្ឋធម៌   ទើបកើតឡើង   ព្រោះនឈានប្បដ្ឋយ
គឺខន្ធពក្ក   អាស្រ័យនូវខន្ធទដែលច្រឡំដោយបញ្ចវិញ្ញាណ   នូវខន្ធធ   ...
របស់ពួកអសញ្ញសត្វ។ បេ។   អនុបាទិដ្ឋធម៌   អាស្រ័យនូវអនុបាទិដ្ឋធម៌
ទើបកើតឡើង   ព្រោះនឈានប្បដ្ឋយ   គឺពាហិរៈ   ...   អាហារសមុដ្ឋាន   ...
ឧតុសមុដ្ឋាន...។ បេ។

[៦១] ឧបាទិស្ថធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទិស្ថធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ គឺដូចគ្នានឹងនហេតុប្បច្ច័យដែរ មោហៈ មិនមានទេ។ ... ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ។

[៦២] អនុបាទិស្ថធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទិស្ថធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាឧបាទិស្ថ ក្នុងអរូប នូវខន្ធទ ... អាស្រ័យនូវមហាភូត១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ...។ អនុបាទិស្ថធម៌ អាស្រ័យនូវអនុបាទិស្ថធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាអនុបាទិស្ថ ក្នុងអរូប នូវខន្ធទ ... ពាហិរៈ ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន...។ បេ។ ... ព្រោះនោនត្ថិប្បច្ច័យ ព្រោះនោវិតតប្បច្ច័យ។

[៦៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៤។

[៦៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៤។

[៦៥] ក្នុងអារម្មណ៍ប្បថ្នយ មានវារៈ២ ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ ... ក្នុងអនន្តរប្បថ្នយ
មានវារៈ២ ក្នុងសមនន្តរប្បថ្នយ មានវារៈ២ ក្នុងសហជាតប្បថ្នយ មានវារៈ៥
ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បថ្នយ មានវារៈ២ ក្នុងនិស្សយប្បថ្នយ មានវារៈ៥
ក្នុងឧបនិស្សយប្បថ្នយ មានវារៈ២ ក្នុងបុរេជាតប្បថ្នយ មានវារៈ២
ក្នុងអាសេវនប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងកម្មប្បថ្នយ មានវារៈ៥ ក្នុងវិបាកប្បថ្នយ
មានវារៈ៥ ក្នុងមគ្គប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បថ្នយ មានវារៈ២។ ហេ។
ក្នុងអវិគតប្បថ្នយ មានវារៈ៥។

សហជាតវារៈ ដូចជាបដិច្ចវារៈដែរ។

បច្ចយវារៈ

[៦៦] ឧបាទិន្ទធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ
គឺខន្ធនក្កិ កងក្ការ្យបក្កិ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ១ ជាឧបាទិន្ទ នឹងខន្ធ២ ...
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធនក្កិ កងក្ការ្យបក្កិ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ១ ជាឧបាទិន្ទ
នឹងខន្ធ២ ... វត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ពួកខន្ធពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មហាភូត១ ...
កងក្ការ្យប និងឧបាទារ្យប ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត ពួកឧបាទិន្ទក្ខន្ធ
ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ អនុបាទិន្ទធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកឧបាទិន្ទក្ខន្ធ
ពួកអនុបាទិន្ទក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ឧបាទិន្ទធម៌ក្កិ អនុបាទិន្ទធម៌ក្កិ
ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធនក្កិ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ១ ជាឧបាទិន្ទ នឹងខន្ធ២ ... មហាភូត១ ...
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប និងឧបាទារ្យប ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត។ អនុបាទិន្ទធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្ទធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធនក្កិ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ១ ជាអនុបាទិន្ទ នឹងខន្ធ២ ... មហាភូត១ ...
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប និងឧបាទារ្យប ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត។ អនុបាទិន្ទធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទធម៌ផង នឹងអនុបាទិន្ទធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកឧបាទិន្ទក្ខន្ធផង

នឹងពួកមហាក្សត្រផង ខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ្រង ជាអនុបាទិន្តផង និងវត្តផង
នឹងខន្ធធ្រង...។

[៦៧] ឧបាទិន្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្តធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ្រង ជាឧបាទិន្ត និងខន្ធធ្រង ...
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធពឹងផ្អែកនឹងវត្ត ចក្ខុវិញ្ញាណ
ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ
ពួកឧបាទិន្តក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងវត្ត។ អនុបាទិន្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្តធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកអនុបាទិន្តក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងវត្ត។
អនុបាទិន្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្តធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ្រង ជាអនុបាទិន្ត និងខន្ធធ្រង...។
អនុបាទិន្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្តធម៌ផង និងអនុបាទិន្តធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ្រង
ជាអនុបាទិន្តផង និងវត្តផង និងខន្ធធ្រង...។

[៦៨] អនុបាទិន្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្តធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺពួកអនុបាទិន្តក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងវត្ត។ អនុបាទិន្តធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា ក្នុង
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ្រង ជាអនុបាទិន្ត និងខន្ធធ្រង ... មហាក្សត្រ ...
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប និងឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាក្សត្រ។ អនុបាទិន្តធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្តធម៌ផង និងអនុបាទិន្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ្រង ជាអនុបាទិន្តផង និងវត្តផង
នឹងខន្ធធ្រង ...។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៦៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអនន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
ក្នុងសមនន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៥

ក្នុងឧបនិស្សយប្បថ្មយ មានវារៈ៤ ក្នុងបុរេជាតប្បថ្មយ មានវារៈ៤
ក្នុងអាសេវនប្បថ្មយ មានវារៈ៣ ក្នុងកម្មប្បថ្មយ មានវារៈ៥ ក្នុងវិបាកប្បថ្មយ
មានវារៈ៥ ក្នុងអវិគតប្បថ្មយ មានវារៈ៥។

[៧០] ឧបាទិន្ទធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បថ្មយ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកក្ខន្ធទ ជាឧបាទិន្ទ
នឹងខន្ធធ ... ក្នុងអហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណៈ វត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ
ឯពួកខន្ធពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មហាភូត១ ... កងត្តារូប និងឧបាទារូប
ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត មហាភូត១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ... ចក្ខុវិញ្ញាណ
ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ
ពួកឧបាទិន្ទក្ខន្ធជាអហេតុកៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ អនុបាទិន្ទធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្មយ
គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកអហេតុកក្ខន្ធជាឧបាទិន្ទ ពួកអហេតុកក្ខន្ធជា
អនុបាទិន្ទ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ឧបាទិន្ទធម៌ក្តី អនុបាទិន្ទធម៌ក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្មយ គឺខន្ធនា
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកក្ខន្ធទ ជាឧបាទិន្ទ នឹងខន្ធធ...។
អនុបាទិន្ទធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្មយ
គឺខន្ធនាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកក្ខន្ធទ ជាអនុបាទិន្ទ
នឹងខន្ធធ ... មហាភូត១ ... ពាហិរៈ ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... មោហៈ
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ អនុបាទិន្ទធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទធម៌ផង និងអនុបាទិន្ទធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បថ្មយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកក្ខន្ធជា
ឧបាទិន្ទផង និងពួកមហាភូតផង ខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកក្ខន្ធទ
ជាអនុបាទិន្ទផង និងវត្ថុផង នឹងខន្ធធ ... មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា

ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពីងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា

ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងវត្តផង។ សេចក្តីបំប្រែញ។

[៧១]	ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៥	ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៤
	ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៥	ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៤
	ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៤	ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៤
	ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៤	ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៥
	ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៥	ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៣
	ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៤	ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ	មានវារៈ២
	ក្នុងនតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ	មានវារៈ២	ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ	មានវារៈ២
	ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៥	ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៤
	ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ	មានវារៈ២	ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៤

ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤។

[៧២] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ...

ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៥។ហេ។	ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៤
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៥	ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៥
ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៣	ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៣
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ	មានវារៈ៤	ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ	មានវារៈ២

ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤។

[៧៣] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ... ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។

និស្សយវារៈ ដូចគ្នានឹងបច្ចយវារៈដែរ។

សំសង្ការៈ

[៧៤] ឧបាទិន្តធម៌ ច្រឡំនឹងឧបាទិន្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធន ច្រឡំនឹងខន្ធទ ជាឧបាទិន្ត នឹងខន្ធធ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ហេ។

អនុបាទិន្ទធម៌ ច្រឡំនឹងអនុបាទិន្ទធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ច្រឡំនឹងខន្ធទ ជាអនុបាទិន្ទ នឹងខន្ធធ...។

[៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ
មានវារៈ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២។

[៧៦] ឧបាទិន្ទធម៌ ច្រឡំនឹងឧបាទិន្ទធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ច្រឡំនឹងអហេតុកក្ខន្ធទ ជាឧបាទិន្ទ នឹងខន្ធធ ...
ក្នុងអហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណៈ។ហេ។ អនុបាទិន្ទធម៌ ច្រឡំនឹងអនុបាទិន្ទធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ច្រឡំនឹងអហេតុកក្ខន្ធទ ជាអនុបាទិន្ទ នឹងខន្ធធ ... មោហៈដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ច្រឡំនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។

[៧៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ
មានវារៈ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២។

ការរាប់២យ៉ាងក្រៅនេះក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

បញ្ហាវារៈ

[៧៨] ឧបាទិន្ទធម៌ ជាបដ្ឋយនៃឧបាទិន្ទធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកឧបាទិន្ទហេតុ ជាបដ្ឋយនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឧបាទិន្ទហេតុ ជាបដ្ឋយនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង

នៃពួកកងត្រារូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ ឧបាទិន្ទធម៌
 ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្ទធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកឧបាទិន្ទហេតុ
 ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ ឧបាទិន្ទធម៌
 ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្ទធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទធម៌ផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺពួកឧបាទិន្ទហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
 នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ អនុបាទិន្ទធម៌
 ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្ទធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកអនុបាទិន្ទហេតុ
 ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
 ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។

[៧៩] ឧបាទិន្ទធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្ទធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺ (បុគ្គល)
 នូវចក្ខុ ... នូវកាយ ពួករូបជាឧបាទិន្ទៈ ពួកគន្ធុៈ ពួករសៈ ពួកផោដ្ឋព្វៈ និងវត្ថុ ...
 នូវឧបាទិន្ទក្ខន្ធុ ថាមិនទៀង។ ហេ ទោមនស្សកើតឡើង កាលកុសលាកុសល
 រលត់ហើយ វិបាកក៏កើតឡើង ព្រោះមានកុសលាកុសលនោះ ជាអារម្មណ៍
 រូបាយតនៈ ជាឧបាទិន្ទ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ គន្ធុយតនៈ ជាឧបាទិន្ទ
 (ជាបច្ច័យ) នៃឃានវិញ្ញាណ។ ហេ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ
 ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ។ ឧបាទិន្ទធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្ទធម៌
 ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ ... នូវកាយ ពួករូបជាឧបាទិន្ទ
 ពួកគន្ធុៈ ពួករសៈ ពួកផោដ្ឋព្វៈ និងវត្ថុ ... នូវពួកឧបាទិន្ទ
 ថាមិនទៀង។ ហេ ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ជាឧបាទិន្ទ
 ដោយទិព្វចក្ខុ ដឹងនូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយឧបាទិន្ទចិត្ត
 ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកឧបាទិន្ទក្ខន្ធុ
 ជាបច្ច័យនៃការពិចារណានូវឥន្ទ្រិវិញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ
 បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ។
 អនុបាទិន្ទធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្ទធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺ (បុគ្គល)
 នូវទាន ... នូវសីល ... ធ្វើនូវឧបោសថកម្ម ហើយពិចារណានូវកុសលនោះ ត្រេកអរ

រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវកុសលនោះ។ ហេ្ន ទោមនស្សកើតឡើង នូវពួកកុសល
 ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ... អំពីឈាន ... ពួកព្រះអរិយៈចេញអំពីមគ្គ
 ហើយពិចារណានូវមគ្គ នូវផល ... នូវនិព្វាន ... និព្វាន ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា
 នូវគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ
 ពិចារណានូវពួកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ ... នូវពួកកិលេស
 ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ... នូវពួកកិលេស ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ...
 នូវពួករូបជាអនុបាទិន្ទ ... នូវពួកសំឡេង ... នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ...
 នូវពួកខន្ធជាអនុបាទិន្ទ ថាមិនទៀង។ ហេ្ន ទោមនស្សកើតឡើង
 ឃើញនូវរូបជាអនុបាទិន្ទ ដោយទិព្វចក្ខុ ឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ
 ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអនុបាទិន្ទចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ
 អាកាសានញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ អាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ពួកអនុបាទិន្ទក្ខន្ធន្ត
 ជាបច្ច័យនៃការពិចារណានូវឥន្ទ្រវិជញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ
 បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។ អនុបាទិន្ទធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្ទធម៌
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ... នូវពួករូបជាអនុបាទិន្ទ ... នូវពួកសំឡេង
 ... នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ... នូវពួកអនុបាទិន្ទក្ខន្ធន្ត ថាមិនទៀង។ ហេ្ន
 ទោមនស្សកើតឡើង កាលកុសលាកុសល រលត់ហើយ វិបាកកើតឡើង
 ព្រោះមានកុសលាកុសលនោះជាអារម្មណ៍ អាកាសានញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ អាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ
 រូបាយតនៈ ជាអនុបាទិន្ទ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ សទ្ធាយតនៈ ...
 ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។
 [៨០] ឧបាទិន្ទធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្ទធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
 អារម្មណធិបតិ គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ ... នូវកាយ នូវពួករូប ជាឧបាទិន្ទ ពួកគន្លុះ
 ពួករសៈ ពួកផោដ្ឋព្វៈ និងវត្ថុ ... ត្រេកអរ រីករាយ ព្រោះធ្វើនូវពួកឧបាទិន្ទក្ខន្ធន្ត

ឲ្យជាទីគោរព រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវហេតុនោះ ឲ្យជាទីគោរព
 ទិដ្ឋិកើតឡើង។ អនុបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្នធម៌
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។
 អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) នូវទាន ... នូវសីល ... ធ្វើនូវឧបោសថកម្ម
 ធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈកើតឡើង
 ព្រោះធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព។ ហេ ទិដ្ឋិ ... ក្នុងកាលមុន ... អំពើឈាន ...
 ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើនូវមគ្គ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា នូវផល ...
 នូវនិព្វាន ... និព្វាន ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នូវពួកអនុបាទិន្នរូប ... នូវពួកសំឡេង ... នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ
 ... រាគៈ ធ្វើនូវពួកអនុបាទិន្នក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិកើតឡើង។
 ឯសហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌ ជាអនុបាទិន្ន
 ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។

[៨១] ឧបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
 គឺពួកឧបាទិន្នក្ខន្ធមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទិន្នក្ខន្ធក្រោយៗ
 ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ បញ្ចវិញ្ញាណ ជាបច្ច័យនៃវិបាកមនោធាតុ
 ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ វិបាកមនោធាតុ ជាបច្ច័យនៃវិបាកមនោវិញ្ញាណធាតុ
 ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ ឧបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្នធម៌
 ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺភវង្គ (ជាបច្ច័យ) នៃអារជ្ជនៈ វិបាកមនោវិញ្ញាណធាតុ
 ជាបច្ច័យនៃកិរិយាមនោវិញ្ញាណធាតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ អនុបាទិន្នធម៌
 ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្នធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកអនុបាទិន្នក្ខន្ធមុនៗ
 ជាបច្ច័យនៃពួកអនុបាទិន្នក្ខន្ធក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
 ពួកអនុបាទិន្នក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម
 ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូ និងផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ អនុបាទិន្នធម៌
 ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺអារជ្ជនៈ (ជាបច្ច័យ)

នៃបញ្ជីវិញ្ញាណ ពួកអនុបាទិន្នក្ខន្ធន ជាបច្ច័យនៃរុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរឃ្ល័យ។ ...
ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរឃ្ល័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតឃ្ល័យ គឺមានវារៈ៥
ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញឃ្ល័យ គឺមានវារៈ២
ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយឃ្ល័យ គឺមានវារៈ៥
ដូចគ្នានឹងនិស្សយឃ្ល័យ ក្នុងបច្ច័យវារៈដែរ។

[៨២] ឧបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌ ដោយឧបនិស្សយឃ្ល័យ បានដល់
អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ឧបនិស្ស័យ គឺកាយិកសុខ
ជាបច្ច័យនៃកាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ ដោយឧបនិស្សយឃ្ល័យ កាយិកទុក្ខ ...
រដូវ ជាឧបាទិន្ន ... ភោជន ជាបច្ច័យនៃកាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ
ដោយឧបនិស្សយឃ្ល័យ កាយិកសុខ ... កាយិកទុក្ខ ... រដូវ ... ភោជន
ជាបច្ច័យនៃកាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ ដោយឧបនិស្សយឃ្ល័យ។ ឧបាទិន្នធម៌
ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្នធម៌ ដោយឧបនិស្សយឃ្ល័យ
បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ឧបនិស្ស័យ
ឧបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវកាយិកសុខ ហើយឲ្យទាន។ ឧបនិស្ស័យ
បំបែកសង្ឃ នូវកាយិកទុក្ខ ... នូវរដូវ ជាឧបាទិន្ន ... អាស្រ័យនូវភោជន
ហើយឲ្យទាន។ ឧបនិស្ស័យ សមាបត្តិឲ្យកើតឡើង។ ឧបនិស្ស័យ កាយិកសុខ ...
កាយិកទុក្ខ ... រដូវ ... ភោជន ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ ឧបនិស្ស័យ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា មគ្គ
និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយឃ្ល័យ។ អនុបាទិន្នធម៌
ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្នធម៌ ដោយឧបនិស្សយឃ្ល័យ
បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ឧបនិស្ស័យ
ឧបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយឲ្យទាន តម្លើងមានៈ
ប្រកាន់ទិដ្ឋិ សីល។ ឧបនិស្ស័យ នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ... នូវរដូវ ... នូវភោជន ...
អាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន។ ឧបនិស្ស័យ សទ្ធា។ ឧបនិស្ស័យ សេចក្តីប្រាថ្នា
... រដូវ ... ភោជន ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ ឧបនិស្ស័យ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា មគ្គ
និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយឃ្ល័យ។ អនុបាទិន្នធម៌

ជាបច្ច័យនៃឧបាទិណ្ណធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយញ្ចៀងខ្លួនឲ្យក្តៅ ឲ្យក្តៅសព្វ ការស្វែងរក ... សីល។ បើ នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ... នូវរដូវ ... នូវភោជន ... បុគ្គលអាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយញ្ចៀងខ្លួនឲ្យក្តៅ ឲ្យក្តៅសព្វ ការស្វែងរក ... សទ្ធា។ បើ សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ កុសលាកុសលកម្ម ជាបច្ច័យនៃវិបាក ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[៨៣] ឧបាទិណ្ណធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិណ្ណធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណបុរេជាត និងវត្តបុរេជាត។ អារម្មណបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ ... នូវកាយ នូវពួករូបជាឧបាទិណ្ណ ពួកគន្ធនៈ ពួកផោដ្ឋព្វៈ ...។ បើ នូវវត្ត ថាមិនទៀង។ បើ ទោមនស្ស ... កាលកុសលាកុសល រលត់ហើយ វិបាកកើតឡើង ព្រោះមានកុសលាកុសលនោះជាអារម្មណ៍ រូបាយតនៈជាឧបាទិណ្ណ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ គន្ធាយតនៈ ... ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ។ ឯវត្តបុរេជាត គឺចក្ខុយតនៈ (បច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (បច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទិណ្ណក្នុងន្ទ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ឧបាទិណ្ណធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិណ្ណធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្តបុរេជាត។ អារម្មណបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ ... នូវកាយ នូវពួករូប ជាឧបាទិណ្ណ ពួកគន្ធនៈ ពួករសៈ ពួកផោដ្ឋព្វៈ ... នូវវត្ត ថាមិនទៀង។ បើ ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ជាឧបាទិណ្ណ ដោយទិព្វចក្ខុ។ ឯវត្តបុរេជាត គឺវត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកអនុបាទិណ្ណក្នុងន្ទ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ អនុបាទិណ្ណធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិណ្ណធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) នូវពួករូប ជាអនុបាទិណ្ណ ... នូវពួកសំឡេង ... នូវពួកក្លិន ... នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង។ បើ ទោមនស្សកើតឡើង ឃើញនូវរូប ជាអនុបាទិណ្ណ ដោយទិព្វចក្ខុ ឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ។ អនុបាទិណ្ណធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិណ្ណធម៌

ដោយបុរេជាតិប្បដ្ឋយ បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាតិ គឺ (បុគ្គល) នូវពួករូប
ជាអនុបាទិន្ន ... នូវពួកគន្ធនៈ ... នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង។ ហេ
ទោមនស្សកើតឡើង កាលកុសលាកុសលរលត់ហើយ វិបាកកើតឡើង
ព្រោះកុសលាកុសលនោះជាអារម្មណ៍ រូបាយតនៈ ជាអនុបាទិន្ន (ជាបច្ច័យ)
នៃចក្ខុវិញ្ញាណ សទ្ធាយតនៈ ... ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ
ដោយបុរេជាតិប្បដ្ឋយ វត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទិន្នក្ខន្ធនៈ ដោយបុរេជាតិប្បដ្ឋយ។
ឧបាទិន្នធម៌ក្តី អនុបាទិន្នធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌
ដោយបុរេជាតិប្បដ្ឋយ បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាតិ និងវត្តបុរេជាតិ។ រូបាយតនៈ
ជាអនុបាទិន្នក្តី វត្តក្តី ផោដ្ឋព្វាយតនៈក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទិន្នក្ខន្ធនៈ
ដោយបុរេជាតិប្បដ្ឋយ រូបាយតនៈ ជាអនុបាទិន្នក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី
ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណ សទ្ធាយតនៈក្តី ... ផោដ្ឋព្វាយតនៈក្តី កាយាយតនៈក្តី
ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតិប្បដ្ឋយ។ ឧបាទិន្នធម៌ក្តី
អនុបាទិន្នធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្នធម៌ ដោយបុរេជាតិប្បដ្ឋយ
បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាតិ និងវត្តបុរេជាតិ។ រូបាយតនៈ ជាអនុបាទិន្នក្តី វត្តក្តី
ផោដ្ឋព្វាយតនៈក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកអនុបាទិន្នក្ខន្ធនៈ ដោយបុរេជាតិប្បដ្ឋយ។
[៨៤] ឧបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌ ដោយបច្ច័យជាតិប្បដ្ឋយ បានដល់
បច្ច័យជាតិ គឺពួកឧបាទិន្នក្ខន្ធនៈ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយបច្ច័យជាតិប្បដ្ឋយ។ ឧបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្នធម៌
ដោយបច្ច័យជាតិប្បដ្ឋយ បានដល់ បច្ច័យជាតិ គឺពួកឧបាទិន្នក្ខន្ធនៈ
ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្នកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ច័យជាតិប្បដ្ឋយ។
ឧបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នធម៌ផង
ដោយបច្ច័យជាតិប្បដ្ឋយ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ អនុបាទិន្នធម៌
ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្នធម៌ ដោយបច្ច័យជាតិប្បដ្ឋយ។ សេចក្តីបំប្រួញ។
អនុបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌ ដោយបច្ច័យជាតិប្បដ្ឋយ។

សេចក្តីបំប្រែញ។ អនុបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌ផង
នៃអនុបាទិន្នធម៌ផង ដោយបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌។ សេចក្តីបំប្រែញ។

[៨៥] អនុបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្នធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ។

[៨៦] ឧបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
គឺឧបាទិន្នចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ឧបាទិន្នចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកកដក្ការូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឧបាទិន្នធម៌
ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្នធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺឧបាទិន្នចេតនា
ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឧបាទិន្នធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ
គឺឧបាទិន្នចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ អនុបាទិន្នធម៌
ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្នធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺអនុបាទិន្នចេតនា
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ អនុបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
បានដល់នានាខណៈ គឺអនុបាទិន្នចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង
នៃពួកកដក្ការូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

[៨៧] ឧបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
គឺឧបាទិន្នក្ខន្ធទ។ សេចក្តីបំប្រែញ។ ក្នុងឧបាទិន្នមូលកៈ មានវារៈ៣។
អនុបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្នធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
គឺអនុបាទិន្នក្ខន្ធទ ជាវិបាក ជាបច្ច័យនៃខន្ធពផង នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធធ...។

[៨៨] ឧបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺពួកអាហារ
ជាឧបាទិន្ន ជាបច្ច័យ គឺជាបដិសន្ធិ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអាហារប្បច្ច័យ
កពទ្ធិង្ការាហារ ជាឧបាទិន្ន ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ។

[៨៩] ឧបាទិស្ឋធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិស្ឋធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺពួកឥន្ទ្រិយ
ជាឧបាទិស្ឋ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធន្ត ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកឥន្ទ្រិយ ជាឧបាទិស្ឋ
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដង នៃពួកកដក្ការូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
ចក្ខុន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិន្ទ្រិយ ... រូបជិវិតិន្ទ្រិយ
ជាបច្ច័យនៃពួកកដក្ការូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ ឧបាទិស្ឋធម៌
ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិស្ឋធម៌។ ហេ។ ក្នុងឧបាទិស្ឋមូលកៈ មានវារៈ៣ រូបជិវិតិន្ទ្រិយ
នៃវារៈទី១ មិនមានក្នុងពួកវារៈដទៃទេ។ អនុបាទិស្ឋធម៌
ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិស្ឋធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺពួកឥន្ទ្រិយ ជាអនុបាទិស្ឋ
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។

[៩០] ឧបាទិស្ឋធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិស្ឋធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៤។ ...
ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ២។

[៩១] ឧបាទិស្ឋធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិស្ឋធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ពួកឧបាទិស្ឋក្ខន្ធន្ត ជាបច្ច័យនៃពួកកដក្ការូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
ពួកខន្ធជាបច្ច័យនៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ បុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណ
កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទិស្ឋក្ខន្ធន្ត
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកឧបាទិស្ឋក្ខន្ធន្ត
ជាបច្ច័យនៃឧបាទិស្ឋកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។
ឧបាទិស្ឋធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិស្ឋធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកឧបាទិស្ឋក្ខន្ធន្ត
ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ បុរេជាត គឺវត្ថុ

ជាបច្ច័យនៃពួកអនុបាទិន្នក្ខន្ធផង
 នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបច្ចាជាត គឺពួកឧបាទិន្នក្ខន្ធ
 ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្នកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។
 ឧបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នធម៌ផង
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចាជាត គឺពួកឧបាទិន្នក្ខន្ធ
 ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្ន និងជាអនុបាទិន្ន ដែលកើតមុន
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ អនុបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្នធម៌
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ចាជាត។ សហជាត
 គឺពួកអនុបាទិន្នក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។
 ឯបច្ចាជាត គឺពួកអនុបាទិន្នក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្នកាយនេះ
 ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ អនុបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចាជាត គឺពួកអនុបាទិន្នក្ខន្ធ
 ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។
 អនុបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នធម៌ផង
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចាជាត គឺពួកអនុបាទិន្នក្ខន្ធ
 ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្ន និងជាអនុបាទិន្ន ដែលកើតមុន
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។

[៩២] ឧបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ចាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សេចក្តីបំប្រួញ។
 ដូចយ៉ាងបទ ដែលលោកតម្កល់ទុកហើយ បណ្ឌិតគប្បីចែកឲ្យបរិបូណ៌ចុះ។
 ឧបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្នធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
 បុរេជាត បច្ចាជាត និងអាហារ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ដូចយ៉ាងបទ
 ដែលលោកតម្កល់ទុកហើយ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារចុះ។ ឧបាទិន្នធម៌
 ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់
 សហជាត បច្ចាជាត និងអាហារ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ដូចយ៉ាងបទ

ដែលលោកតម្កល់ទុកហើយ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារចុះ។ អនុបាទិន្នធម៌
ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្នធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
បច្ចាជាត និងអាហារ។ សេចក្តីបំប្រញា។ ដូចយ៉ាងបទ ដែលលោកតម្កល់ទុកហើយ
បណ្ឌិតគប្បីចែកចុះ។ អនុបាទិន្នធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត បច្ចាជាត និងអាហារ។ បុរេជាត គឺ
(បុគ្គលឃើញ) នូវពួករូប ជាអនុបាទិន្ន ដែលកើតមុន ... នូវពួកសំឡេង ...
នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង។ ហេ។ ទោមនស្សកើតឡើង
កាលកុសលាកុសលរលត់ហើយ វិបាកកើតឡើង
ព្រោះមានកុសលាកុសលនោះជាអារម្មណ៍ រូបាយតនៈ ជាអនុបាទិន្ន (ជាបច្ច័យ)
នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ...។ បច្ចាជាត គឺពួកអនុបាទិន្នក្ខន្ធន្ត
ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ កពទ្ធិង្ការាហារ
ជាអនុបាទិន្ន ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ អនុបាទិន្នធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
បានដល់បច្ចាជាត និងអាហារ។ បច្ចាជាត គឺពួកអនុបាទិន្នក្ខន្ធន្ត
ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្ន និងជាអនុបាទិន្ន ដែលកើតមុន
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ កពទ្ធិង្ការាហារ ជាអនុបាទិន្ន ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ
ជាឧបាទិន្ន និងជាអនុបាទិន្ន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ឧបាទិន្នធម៌ក្តី
អនុបាទិន្នធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត
បច្ចាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ បុរេជាត គឺរូបាយតនៈ ជាអនុបាទិន្នក្តី វត្ថុក្តី
ផោដ្ឋព្វាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទិន្នក្ខន្ធន្ត ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
រូបាយតនៈ ជាអនុបាទិន្នក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាអនុបាទិន្នក្តី កាយាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ចាជាត គឺពួកអនុបាទិន្នក្ខន្ធន្តក្តី កពទ្ធិង្ការាហារ
ជាអនុបាទិន្នក្តី ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្នកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ចាជាត
គឺពួកអនុបាទិន្នក្ខន្ធន្តក្តី រូបជីវិតិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប

ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ឧបាទិន្ទធម៌ក្តី អនុបាទិន្ទធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្ទធម៌
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ចាជាត និងអាហារ។ សហជាត
គឺពួកឧបាទិន្ទក្នុងក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ សហជាត គឺអនុបាទិន្ទក្នុងក្តី ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធសា
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធធ្ម...។ បុរេជាត គឺរូបាយតនៈ ជាអនុបាទិន្ទក្តី វត្ថុក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកអនុបាទិន្ទក្នុងក្តី ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ដោយព្រាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកអនុបាទិន្ទក្នុងក្តី ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ចាជាត
គឺពួកឧបាទិន្ទក្នុងក្តី កតទ្ធិដ្ឋានអាហារ ជាអនុបាទិន្ទក្តី
ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិន្ទកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ឧបាទិន្ទធម៌ក្តី
អនុបាទិន្ទធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃឧបាទិន្ទធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទធម៌ផង
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់អាហារ គឺកតទ្ធិដ្ឋានអាហារ ជាឧបាទិន្ទក្តី
ជាអនុបាទិន្ទក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្ទ និងជាអនុបាទិន្ទ
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិតតប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយអវិតតប្បច្ច័យ។

- [៩៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
- ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងអនន្តរូបប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
- ក្នុងសមនន្តរូបប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
- ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
- ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៦
- ក្នុងបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ
មានវារៈ៥ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
- ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
មានវារៈ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៦
- ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ
មានវារៈ៤ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[៩៥] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ៨
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនោអត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤។

[៩៦] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ...
ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤។ ហេ។
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤។

[៩៧] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ... ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ
មានវារៈ២។ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។ ... ក្នុងនអវិតតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៩។

ចប់ ឧបាទិន្ទទុកៈ។

ឧបាទានទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៩៨] ឧបាទានធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺកាមុបាទាន អាស្រ័យនូវទិដ្ឋុបាទាន ទិដ្ឋុបាទាន អាស្រ័យនូវកាមុបាទាន
កាមុបាទាន អាស្រ័យនូវសីលព្វតុបាទាន សីលព្វតុបាទាន
អាស្រ័យនូវកាមុបាទាន កាមុបាទាន អាស្រ័យនូវអត្តវាទុបាទាន អត្តវាទុបាទាន
អាស្រ័យនូវកាមុបាទាន។ នោឧបាទានធម៌

(ធម៌មិនមែនជាឧបាទាន[អកុសលដ៏សេស ក្រៅពីឧបាទាន កុសល
និងវិបាកក្នុងភូមិ៤ កិរិយាព្យាក្រឹតក្នុងភូមិ៣ រូប និព្វាន។])

អាស្រ័យនូវឧបាទានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវពួកឧបាទាន។
ឧបាទានធម៌ក្តី នោឧបាទានធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវឧបាទានធម៌ ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺកាមុបាទានក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវទិដ្ឋបាទាន កាមុបាទាន...។ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើជាចក្កៈទាំងអស់ចុះ។
នោឧបាទានធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទានធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគ្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវនោឧបាទានក្ខន្ធទ
នូវខន្ធធ ... ខន្ធនាគ្តី កងត្តារូបក្តី អាស្រ័យនូវនោឧបាទានក្ខន្ធទ
ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ នូវខន្ធធ ... វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ
មហាភូត១ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កងត្តារូប និងឧបាទារូប
អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ ឧបាទានធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទានធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកឧបាទាន
អាស្រ័យនូវពួកនោឧបាទានក្ខន្ធទ។ ឧបាទានធម៌ក្តី នោឧបាទានធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវនោឧបាទានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគ្តី
ពួកឧបាទានក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវនោឧបាទានក្ខន្ធទ ខន្ធធ ក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធធ។ ឧបាទានធម៌
អាស្រ័យនូវឧបាទានធម៌ផង នូវនោឧបាទានធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺកាមុបាទាន អាស្រ័យនូវទិដ្ឋបាទានផង
នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើជាចក្កៈទាំងអស់ចុះ។
នោឧបាទានធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទានធម៌ផង នូវនោឧបាទានធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគ្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវនោឧបាទានក្ខន្ធទផង នូវឧបាទានផង នូវខន្ធធ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវឧបាទានផង នូវនោឧបាទានផង នូវពួកមហាភូតផង
ពួកនោឧបាទានក្ខន្ធទ អាស្រ័យនូវឧបាទានផង នូវវត្ថុផង។ ឧបាទានធម៌ក្តី
នោឧបាទានធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវឧបាទានធម៌ផង នូវនោឧបាទានធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគ្តី កាមុបាទានក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវនោឧបាទានក្ខន្ធទផង នូវទិដ្ឋបាទានផង នូវខន្ធធ ...។
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើជាចក្កៈចុះ។

[៩៩] ឧបាទានធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទានធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ គឺបញ្ហាទាំង៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ឯរូប
បណ្ឌិតគប្បីដកចោលចេញ។

[១០០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩
ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[១០១] នោឧបាទានធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទានធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធពក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ
អាស្រ័យនូវនោឧបាទានក្ខន្ធទ ជាអហេតុកៈ នូវខន្ធទ ... វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធទ
ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ ក្នុងអហេតុកប្បដ្ឋិសន្ធិក្ខណៈ មហាភូត១ ...
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត ពហិរៈ ...
អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន...។ ហេតុៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ។

[១០២] នោឧបាទានធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទានធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកឧបាទាន។
នោឧបាទានធម៌ អាស្រ័យនូវនោឧបាទានធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកនោឧបាទានក្ខន្ធទ
កដត្តារូប អាស្រ័យនូវពួកនោឧបាទានក្ខន្ធទ ក្នុងបដ្ឋិសន្ធិក្ខណៈ វត្ថុ
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធទ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ មហាភូត១ រហូតដល់ពួកអសញ្ញាសត្វ។
នោឧបាទានធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទានធម៌ផង នូវនោឧបាទានធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកឧបាទានក្ខន្ធទផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធទផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកឧបាទានផង នូវពួកមហាភូតផង។ ... ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយ
ព្រោះនអនន្តរប្បដ្ឋយ។ ហេតុៈ ព្រោះនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ។

[១០៣] ឧបាទានធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទានធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនបុរេជាតិប្បដ្ឋយ គឺក្នុងអរូប កាមុបាទាន អាស្រ័យនូវអត្តវាទុបាទាន
អត្តវាទុបាទាន អាស្រ័យនូវកាមុបាទាន។ នោឧបាទានធម៌
អាស្រ័យនូវឧបាទានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតិប្បដ្ឋយ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវពួកឧបាទាន ក្នុងអរូប ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកឧបាទាន។ សេចក្តីបំប្រួញ។ បញ្ហាទាំង៩ ឧបាទានទាំង២
ក្នុងអរូប។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[១០៤] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។ ហេ។
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនបច្ឆាជាតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
មានវារៈ១ ក្នុងនតន្ត្រីយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

[១០៥] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ...
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនបុរេជាតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

[១០៦] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់
សុទ្ធតែមានវារៈ១ ... ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ១។

ឯសហជាតិវារៈ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតកាលចែក គប្បីធ្វើថា
កាមុបាទាន កើតជាមួយនឹងទិដ្ឋបាទានចុះ។

បច្ចយវារៈ

[១០៧] ឧបាទានធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទានធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺកាមុបាទាន ពឹងផ្អែកនឹងទិដ្ឋបាទាន។ មានវារៈ៣
ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ នោឧបាទានធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោឧបាទានធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគ្គី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងនោឧបាទានក្ខន្ធទ និងខន្ធទ ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ
ពួកមហាក្ខតខាងក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ រហូតដល់ពួកនោឧបាទានក្ខន្ធ
ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ឧបាទានធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោឧបាទានធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកឧបាទាន ពឹងផ្អែកនឹងពួកនោឧបាទានក្ខន្ធ
ពួកឧបាទាន ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ឧបាទានធម៌ក្តី នោឧបាទានធម៌ក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងនោឧបាទានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគ្គី
ពួកឧបាទានក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងនោឧបាទានក្ខន្ធទ និងខន្ធទ
... ពួកឧបាទាន ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាក្ខត
ពួកឧបាទានក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ឧបាទានធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទានធម៌ផង និងនោឧបាទានធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺកាមុបាទាន ពឹងផ្អែកនឹងទិដ្ឋបាទានផង
និងពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ទិដ្ឋបាទាន ពឹងផ្អែកនឹងកាមុបាទានផង
និងពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើជាចក្កៈចុះ។ កាមុបាទាន
ពឹងផ្អែកនឹងទិដ្ឋបាទានផង និងវត្ថុផង។ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើជាចក្កៈចុះ។
នោឧបាទានធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទានធម៌ផង និងនោឧបាទានធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគ្គី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងនោឧបាទានក្ខន្ធទផង និងឧបាទានផង និងខន្ធទ ...។ បណ្ឌិត
គប្បីធ្វើជាចក្កៈចុះ។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកឧបាទានផង

នឹងពួកមហាក្សត្រផង ពួកនោឧបាទានក្ខន្ធន ពឹងផ្អែកនឹងពួកឧបាទានផង
នឹងវត្តផង។ ឧបាទានធម៌ក្តី នោឧបាទានធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទានធម៌ផង
នឹងនោឧបាទានធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធពាក្តី
កាមុបាទានក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងនោឧបាទានក្ខន្ធទ្រង
នឹងទិដ្ឋបាទានផង។ ចក្កៈ។ កាមុបាទានក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងទិដ្ឋបាទានផង នឹងវត្តផង។ ចក្កៈ។ ... ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ
គឺអាយតនៈ៥ក្តី វត្តក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
និងក្នុងនោឧបាទានមូលកៈចុះ។

[១០៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩
ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[១០៩] នោឧបាទានធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោឧបាទានធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺពឹងផ្អែកនឹងនោឧបាទានក្ខន្ធទ្រង ជាអហេតុកៈ
ក្នុងអហេតុកប្បដ្ឋិសន្ធិក្ខណៈ ចក្កវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ
រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ
ពួកនោឧបាទានក្ខន្ធន ជាអហេតុកៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ត មោហៈ
ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធន
ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈផង នឹងវត្តផង។

[១១០] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។
សេចក្តីបំប្រួញ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ការរាប់ទាំង២យ៉ាងក្រៅនេះក្តី និស្សយវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

សំសដ្ឋវារៈ

[១១១] ឧបាទានធម៌ ច្រឡំនឹងឧបាទានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺកាមុបាទាន ច្រឡំនឹងទិដ្ឋបាទាន ទិដ្ឋបាទាន ច្រឡំនឹងកាមុបាទាន។ ចក្កៈ។ ប្រស្នាទាំង៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

[១១២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[១១៣] នោឧបាទានធម៌ ច្រឡំនឹងនោឧបាទានធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធន ច្រឡំនឹងនោឧបាទានក្ខន្ធទ ជាអហេតុកៈ នឹងខន្ធធ ... ក្នុងអហេតុកប្បដ្ឋិសន្ធិក្ខណៈ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ច្រឡំនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។

[១១៤] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

ការរាប់២យ៉ាងក្រៅនេះក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

បញ្ហាវារៈ

[១១៥] ឧបាទានធម៌ ជាបដ្ឋយនៃឧបាទានធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកឧបាទានហេតុ ជាបដ្ឋយនៃពួកសម្បយុត្តកឧបាទាន ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកឧបាទានហេតុ ជាបដ្ឋយនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកឧបាទានហេតុ ជាបដ្ឋយនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកឧបាទានផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ នោឧបាទានធម៌ ជាបដ្ឋយនៃនោឧបាទានធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកនោឧបាទានហេតុ

ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ៤បេ។ នោឧបាទានធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺពួកនោឧបាទានហេតុ
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ។ មូល
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកនោឧបាទានហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកឧបាទានផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ។
ឧបាទានធម៌ក្តី នោឧបាទានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌
ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺពួកឧបាទានហេតុក្តី ពួកនោឧបាទានហេតុក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ។ មូល
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកឧបាទានហេតុក្តី ពួកនោឧបាទានហេតុក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកឧបាទានហេតុក្តី
ពួកនោឧបាទានហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកឧបាទានផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ។

[១១៦] ឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
គឺពួកឧបាទាន ប្រារព្ធនូវពួកឧបាទាន ទើបកើតឡើង។ វារៈ៣
បណ្ឌិតគប្បីប្រារព្ធធ្វើចុះ។ នោឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទានធម៌
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺបុគ្គលឲ្យនូវទាន នូវសីល ... ធ្វើនូវឧបោសថកម្ម
ពិចារណានូវកុសលនោះ ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវកុសលនោះ ... ទិដ្ឋិ
វិចិត្តិកិច្ចា ឧទ្ធច្ចៈ ... ទោមនស្សកើតឡើង នូវពួកកុសល ដែលសន្សំល្អហើយ
ក្នុងកាលមុន ... ចេញអំពីឈាន ពិចារណានូវឈាន ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ
ពិចារណានូវមគ្គ នូវផល ... ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន
ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ (ពិចារណា) នូវពួកនោឧបាទាន
នូវពួកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ ... ពិចារណានូវពួកកិលេស

ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ នូវពួកកិលេស ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ... នូវចក្ខុ
 ... នូវវត្ថុ ... នូវពួកនោឧបាទានក្ខន្ធទ្រព័ន្ធនៃទៀង។ ហេ ទោមនស្សកើតឡើង
 ឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ព្រះនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ
 ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយនោឧបាទានចិត្ត
 ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ
 អាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ ... រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយដ្ឋញ្ញាយតនៈ ...
 ពួកនោឧបាទានក្ខន្ធជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិញ្ញាណ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបគញ្ញាណ
 និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។ នោឧបាទានធម៌
 ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺបុគ្គល នូវទាន ... នូវសីល ...
 ធ្វើនូវឧបោសថកម្ម ហើយត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះកុសលនោះ ភាគៈ
 ប្រារព្ធនូវកុសលនោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិកើតឡើង នូវពួកកុសល
 ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ... អំពិលាន ... នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ... ត្រេកអរ
 រីករាយ ចំពោះពួកនោឧបាទានក្ខន្ធ ភាគៈ ប្រារព្ធនូវឧបាទាននោះ ទើបកើតឡើង
 ទិដ្ឋិ...។ នោឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ផង
 នៃនោឧបាទានធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺបុគ្គល នូវទាន ... នូវសីល ...
 នូវឧបោសថកម្ម ... នូវពួកកុសល ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ... អំពិលាន ...
 នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ... ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះពួកនោឧបាទានក្ខន្ធ
 ពួកឧបាទានក្ខន្ធក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ប្រារព្ធនូវឧបាទាននោះ ទើបកើតឡើង។
 ឧបាទានធម៌ក្តី នោឧបាទានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ បណ្ឌិតគប្បីប្រារព្ធធវើនូវវារៈ៣ចុះ។
 [១១៧] ឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
 អារម្មណធិបតិ គឺពួកឧបាទាន ធ្វើនូវពួកឧបាទាន ឲ្យជាទីគោរព
 ទើបកើតឡើង។ មានវារៈ៣ បានដល់អារម្មណធិបតិហ្នឹងឯង។
 នោឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទានធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ

បានដល់អារម្មណ៍ធិបតី និងសហជាតាធិបតី។ អារម្មណ៍ធិបតី
គឺបុគ្គលឲ្យនូវទាន នូវសីល ... នូវឧបោសថកម្ម ... ក្នុងកាលមុន ...
ចេញអំពីឈាន ធ្វើនូវឈាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ត្រេកអរ។ ហេ។
ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ (ធ្វើ) នូវមគ្គ ឲ្យជាទីគោរព ... នូវផល ...
ធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃផល
ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ... ធ្វើនូវពួកនោឧបាទានក្ខន្ធន្ត
ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព
ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ...។ ឯសហជាតាធិបតី គឺអធិបតីធម៌ ជានោឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ។ នោឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌
ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍ធិបតី និងសហជាតាធិបតី។
អារម្មណ៍ធិបតី គឺបុគ្គល នូវទាន ... នូវសីល ... ធ្វើនូវឧបោសថកម្ម
ហើយត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះកុសលនោះ រាគៈ ធ្វើនូវពួកខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព
ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ...។ ក្នុងកាលមុន ... អំពីឈាន ... នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ...
ធ្វើនូវពួកនោឧបាទានក្ខន្ធន្ត ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ
ធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ...។ ឯសហជាតាធិបតី
គឺអធិបតីធម៌ ជានោឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ។ នោឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ផង
នៃនោឧបាទានធម៌ផង ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍ធិបតី
និងសហជាតាធិបតី។ អារម្មណ៍ធិបតី គឺបុគ្គល នូវទាន ...នូវសីល
...នូវឧបោសថកម្ម ... ក្នុងកាលមុន ...អំពីឈាន ... នូវចក្ខុ ...នូវវត្ថុ ...
ធ្វើនូវពួកនោឧបាទានក្ខន្ធន្ត ឲ្យជាទីគោរព ត្រេកអរ រីករាយ ពួកឧបាទានក្តី
សម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង។
សហជាតាធិបតី គឺអធិបតីធម៌ ជានោឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកឧបាទានផង

នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ឧបាទានធម៌ក្តី
នោឧបាទានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ៣។ ឯអារម្មណាធិបតិ បណ្ឌិតគប្បីប្រារព្ធធ្វើនូវវារៈ៣
ឲ្យនៅជាអារម្មណាធិបតិដដែល។

[១១៨] ឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ
គឺពួកឧបាទានមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទានក្រោយៗ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។
មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកឧបាទានមុនៗ
ជាបច្ច័យនៃពួកនោឧបាទានក្នុងក្រោយៗ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ ឧបាទានធម៌
ជាបច្ច័យនៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ
ពួកឧបាទានមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទាន និងពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្រោយៗ
ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។ នោឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទានធម៌
ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ គឺពួកនោឧបាទានក្នុងមុនៗ
ជាបច្ច័យនៃពួកនោឧបាទានក្នុងក្រោយៗ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ អនុលោម
ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូ និងផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។ នោឧបាទានធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ គឺពួកនោឧបាទានក្នុងមុនៗ
ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទានក្នុងក្រោយៗ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ អារជ្ជនៈ
ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទាន ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។ នោឧបាទានធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ផង នៃនោឧបាទានធម៌ផង ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ
គឺពួកនោឧបាទានក្នុងមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទាន
និងពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្រោយៗ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ អារជ្ជនៈ
ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទានផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។
ឧបាទានធម៌ក្តី នោឧបាទានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបាទានធម៌
ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ គឺពួកឧបាទានក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី មុនៗ
ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទានក្រោយៗ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ
ពួកឧបាទានក្តី សម្បយុត្តកក្នុងក្តី មុនៗ

ជាបច្ច័យនៃពួកនោឧបាទានក្នុងក្រោយៗ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ ពួកឧបាទានក្តី
 សម្បយុត្តកក្នុងក្តី ជាបច្ច័យនៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។ មូល
 បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកឧបាទានក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី មុនៗ
 ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទាន និងពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្រោយៗ
 ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរឫប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ... ជាបច្ច័យ
 ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ... ជាបច្ច័យ
 ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺដូចគ្នានឹងបច្ច័យវារៈដែរ។
 [១១៩] ឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរឫបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ។ ហេ។
 ឯបកត្តបនិស្ស័យ គឺពួកឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទាន
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។ នោឧបាទានធម៌
 ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទានធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរឫបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ។ ហេ។
 ឯបកត្តបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយឲ្យនូវទាន។ ហេ។
 ញ្ញាងសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង តម្លើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល។ ហេ។ នូវបញ្ញា ...
 នូវរាគៈ។ ហេ។ នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ... អាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយល្អចយកនូវទ្រព្យ
 ដែលគេមិនបានឲ្យ កុហក ... នូវពាក្យញ្ជះញង់ ... ឲ្យនូវទាន។ ហេ។
 ញ្ញាងសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង តម្លើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ អាស្រ័យនូវសីល ... នូវរាគៈ
 ... នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ... អាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យនូវទាន។ ហេ។ បំបែកសង្ឃ
 សទ្ធា។ ហេ។ សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ ហេ។ នៃផលសមាបត្តិ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ហេ។ ឯបកត្តបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា
 តម្លើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល។ ហេ។ អាស្រ័យនូវសេនាសនៈ
 នូវទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ... កុហក ... នូវពាក្យញ្ជះញង់ នូវពាក្យអាក្រក់ ...

នូវពាក្យរោយរាយ ... នូវទីត ... នូវការឆក់យកទ្រព្យគេ ...
នូវការប្តូរនយកទ្រព្យក្នុងផ្ទះមួយ ... ត្រង់ផ្លូវជួបគ្នា ... នូវប្រពន្ធអ្នកដទៃ ...
នូវការសម្លាប់អ្នកស្រុក ... នូវការសម្លាប់អ្នកនិគម ... សទ្ធារូប រូប សេនាសនៈ
ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ
បុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយតម្លឹងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល។ ហេ
អាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយលួចយកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ កុហក ...
នូវពាក្យញុះញង់ ... នូវពាក្យអាក្រក់ ... នូវពាក្យរោយរាយ... នូវទីត ...
នូវការឆក់យកទ្រព្យគេ ... នូវការប្តូរនយកទ្រព្យក្នុងផ្ទះមួយ ... ត្រង់ផ្លូវជួបគ្នា ...
នូវប្រពន្ធអ្នកដទៃ ... នូវការសម្លាប់អ្នកស្រុក ... នូវការសម្លាប់អ្នកនិគម ...
សទ្ធារូប រូប សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទានផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ឧបាទានធម៌ក្តី នោឧបាទានធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណ៍បុរេជានិស្ស័យ
អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ហេ ឯបកតូបនិស្ស័យ មានវារៈ៣។
[១២០] នោឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទានធម៌ ដោយបុរេជានិស្ស័យ
បានដល់អារម្មណ៍បុរេជានិស្ស័យ និងវត្តបុរេជានិស្ស័យ។ អារម្មណ៍បុរេជានិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ
... នូវវត្ត ... ថាមិនទៀង។ ហេ ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប
ដោយទិព្វចក្ខុ ឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ។ ឯវត្តបុរេជានិស្ស័យ
គឺចក្ខុយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ... វត្ត
ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទានក្ខន្ធន្ត ដោយបុរេជានិស្ស័យ។ នោឧបាទានធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ ដោយបុរេជានិស្ស័យ បានដល់ អារម្មណ៍បុរេជានិស្ស័យ
និងវត្តបុរេជានិស្ស័យ។ អារម្មណ៍បុរេជានិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) នឹងចក្ខុ ... ត្រេកអរ រីករាយ
នឹងវត្ត រាគៈ ប្រារព្ធនូវវត្តនោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ...។ ឯវត្តបុរេជានិស្ស័យ គឺវត្ត
ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទាន ដោយបុរេជានិស្ស័យ។ នោឧបាទានធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ផង នៃនោឧបាទានធម៌ផង ដោយបុរេជានិស្ស័យ

បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាតិ និងវត្តបុរេជាតិ។ អារម្មណ៍បុរេជាតិ គឺ (បុគ្គល)
នឹងចក្ខុ ... ត្រេកអរ រីករាយ នឹងវត្ត ពួកឧបាទានក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
ប្រារព្ធនូវវត្តនោះ ទើបកើតឡើង។ ឯវត្តបុរេជាតិ គឺវត្ត
ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទានផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ។

[១២១] ឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទានធម៌
ដោយបច្ច័យជាតិប្បច្ច័យ។សេចក្តីបំប្រួញ។ នោឧបាទានធម៌
ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទានធម៌ ដោយបច្ច័យជាតិប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។
ឧបាទានធម៌ក្តី នោឧបាទានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទានធម៌
ដោយបច្ច័យជាតិប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ។

[១២២] នោឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទានធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាតិ និងនានាខណិកៈ។ សហជាតិ គឺនោឧបាទានចេតនា
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺនោឧបាទានចេតនា
ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។
នោឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
គឺនោឧបាទានចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកឧបាទាន
ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ នោឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ផង
នៃនោឧបាទានធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺនោឧបាទានចេតនា
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកឧបាទានផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

[១២៣] នោឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទានធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
គឺនោឧបាទានក្ខន្ធទ ជាវិបាក។ បេ។ វារៈ១។

[១២៤] នោឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទានធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣ កតទ្ធិង្ការាហារតែ១គត់។ ... ជាបច្ច័យ ដោយតន្ត្រីប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣ រូបជិវិតិន្ត្រីតែ១។ ... ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។

[១២៥] ឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺពួកអង្គមគ្គ ជាឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកឧបាទាន ដោយមគ្គប្បច្ច័យ។ បញ្ចាស៍ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើដោយហេតុនេះចុះ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[១២៦] ឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកឧបាទាន ដែលកើតក្រោយ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ នោឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ នោឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់ បុរេជាត គឺវត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទាន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ នោឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ផង នៃនោឧបាទានធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺវត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទានផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឧបាទានធម៌ក្តី នោឧបាទានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទានធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកឧបាទានក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកឧបាទានក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។

[១២៧] ឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺទិដ្ឋបាទាន
ជាបច្ច័យនៃកាមុបាទាន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ចក្កៈ។ ឧបាទានធម៌
ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទានធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ឧបាទានធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ផង នៃនោឧបាទានធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។
សេចក្តីបំប្រួញ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចារៈដែរ។ នោឧបាទានធម៌
ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទានធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សេចក្តីបំប្រួញ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារចុះ។
នោឧបាទានធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត ដូចគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ
ឯបុរេជាត ដូចគ្នានឹងបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ។ នោឧបាទានធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ផង នៃនោឧបាទានធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ សហជាត
ដូចគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ បុរេជាត ដូចគ្នានឹងបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ បណ្ឌិត
គប្បីចែកចុះ។ ឧបាទានធម៌ក្តី នោឧបាទានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺទិដ្ឋបាទានក្តី
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃកាមុបាទាន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ចក្កៈ។
សហជាត គឺទិដ្ឋបាទានក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃកាមុបាទាន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។
ចក្កៈ។ ឧបាទានធម៌ក្តី នោឧបាទានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃនោឧបាទានធម៌
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។
សហជាត គឺនោឧបាទានក្ខន្ធទក្តី ពួកឧបាទានក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធសង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធធ ...។ សហជាត
គឺពួកឧបាទានក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប

ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ សហជាត គឺពួកឧបាទានក្តី វត្តក្តី
 ជាបច្ច័យនៃពួកនោឧបាទានក្នួន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ឆាជាត
 គឺពួកឧបាទានក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្នួនក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ឆាជាត គឺពួកឧបាទានក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្នួនក្តី
 កពឡិក្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ឆាជាត
 គឺពួកឧបាទានក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្នួនក្តី រូបជីវិតិទ្រ្ទិយក្តី
 ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ឧបាទានធម៌ក្តី
 នោឧបាទានធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃឧបាទានធម៌ផង នៃនោឧបាទានធម៌ផង
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត
 គឺនោឧបាទានក្នួន១ក្តី ទិដ្ឋបាទានក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធសង
 នៃកាមុបាទានផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធធ ...។
 ចក្កៈ។ សហជាត គឺទិដ្ឋបាទានក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃកាមុបាទានផង
 នៃពួកសម្បយុត្តកក្នួនផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ចក្កៈ។

[១២៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[១៣០] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងនោអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[១៣១] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ... ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[១៣២] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ... ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។ ... ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

ចប់ ឧបទានទុកៈ។

ឧបទានីយទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៣៣] ឧបទានីយធម៌ [កុសល អកុសល វិបាក កិរិយាព្យាក្រឹតក្នុងភូមិ៣ និងរូបទាំងអស់] (ធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបទាន) អាស្រ័យនូវឧបទានីយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគ្គី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវឧបទានីយក្ខន្ធទ រូបខន្ធទ ... វត្ត អាស្រ័យនូវពួកខន្ធក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ត មហាភូត១...។

លោកិយទុកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ (ឧបទានីយទុកៈ) យ៉ាងនោះដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យប្លែកៗគ្នាទេ។

ឧបទានសម្បយុត្តទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៣៤] ឧបទានសម្បយុត្តធម៌ [បានដល់ លោកមូល៨ ជាទិដ្ឋិតតសម្បយុត្ត៤ ជាទិដ្ឋិតតវិប្បយុត្ត៤។] (ធម៌ប្រកបដោយឧបទាន) អាស្រ័យនូវឧបទានសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា

អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ...។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
[បានដល់ លោក: ជាទិដ្ឋិតតវិប្បយុត្តទាំង៤ ទោសមូល២ មោហមូល២
កុសលក្នុងភូមិ៤ វិបាកក្នុងភូមិ៤ កិរិយាព្យាគ្រឹត ក្នុងភូមិ៣ រូប និងនិព្វាន។]
(ធម៌ដែលប្រាសចាកឧបាទាន) អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធ លោក:ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយលោក: តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ។
ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធពក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ ... ខន្ធពក្តី
លោក:ក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយលោក: តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ
នូវខន្ធធ...។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ ខន្ធពក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវលោក: ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ ខន្ធពក្តី កដត្តារូបក្តី
អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធទ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណ: នូវខន្ធធ ... វត្ថុ
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ឯពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ មហាក្ខត១...។
ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវលោក:
ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ
គឺពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវលោក:
ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង នូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធព អាស្រ័យនូវខន្ធទ

ដែលច្រឡំដោយលោក: តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង នូវលោក:ផង នូវខន្ធធ...។
ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង
នូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ
គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្នុងផង
នូវពួកមហាភូតផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយលោក: តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង នូវលោក:ផង។
ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង នូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយលោក: តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង នូវលោក:ផង
នូវខន្ធធ...។

[១៣៥] ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បថ្នយ គឺខន្ធក
អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តក្នុងខន្ធ១ នូវខន្ធធ...។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បថ្នយ
គឺលោក: អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយលោក: តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ។
ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បថ្នយ
គឺខន្ធកក្តី លោក:ក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយលោក: តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ
នូវខន្ធធ...។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បថ្នយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្នុង វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ
ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បថ្នយ
គឺពួកសម្បយុត្តក្នុង អាស្រ័យនូវលោក: ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ។

ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង
 នូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា
 អាស្រ័យនូវខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង នូវលោភៈផង
 នូវខន្ធ២ ...។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[១៣៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៦
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៦
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៦
 ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ
 មានវារៈ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩
 ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៦
 ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[១៣៧] ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តក្នុងខន្ធ១ ជាអហេតុកៈ នូវខន្ធ២ ... អហេតុកប្បដិសន្ធិ
 រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
 អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។

[១៣៨] ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យនូវពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្នុងខន្ធ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
 អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ
 គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្នុងខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យនូវលោភៈ ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ

រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង នូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង
នូវលោភៈផង។ ... ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ នអនន្តរប្បច្ច័យ នសមនន្តរប្បច្ច័យ
និងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[១៣៩] ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺក្នុងអរូប ខន្ធនា
អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ ...។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ
គឺក្នុងអរូប លោភៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ
តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធ។
ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ
គឺក្នុងអរូប ខន្ធនាក្តី លោភៈក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ
តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ នូវខន្ធធ...។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ
គឺក្នុងអរូប ខន្ធនា អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ ...
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវលោភៈដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ

រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ
គឺក្នុងអរូប ពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវលោភៈ ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ។
ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង

នូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺក្នុងអរូប
 ខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង
 នូវលោភៈផង នូវខន្ធទ ...។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
 អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង នូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យនូវពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង
 នូវលោភៈផង។ ... ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ និងនអាសេវនប្បដ្ឋយ។

[១៤០] ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺសម្បយុត្តកចេតនា
 អាស្រ័យនូវពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
 អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ
 គឺសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធ ពាហិរៈ ...
 អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន...។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
 អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ
 គឺសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវលោភៈ ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ។
 ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ អាស្រ័យនូវឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង
 នូវឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ
 គឺសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ
 តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង នូវលោភៈផង។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[១៤១] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤

ក្នុងនវិបាកប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្បថ្នយ មានវារៈ១
ក្នុងនភន្ត្រិយប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បថ្នយ
មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បថ្នយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បថ្នយ មានវារៈ៦
ក្នុងនោនត្ថិប្បថ្នយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បថ្នយ មានវារៈ៣។
ការរាប់ទាំងពីរយ៉ាង ក្រៅនេះ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ឯសហជាតវារៈ
ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

បច្ចយវារៈ

[១៤២] ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ពីងផ្អែកនឹងឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺមានវារៈ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។
ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ពីងផ្អែកនឹងឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺពីងផ្អែកនឹងឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធទ១ ...
រហូតដល់ពួកមហាភូតខាងក្នុង ពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ
លោកៈ ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
ពីងផ្អែកនឹងឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ
គឺពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ
ពីងផ្អែកនឹងលោកៈដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី
ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី ពីងផ្អែកនឹងឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត ពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពីងផ្អែកនឹងលោកៈ ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ
ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោកៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោកៈក្តី ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ។
ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ពីងផ្អែកនឹងឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង
និងឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធន
ពីងផ្អែកនឹងឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធទ១ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធធ២ ... ខន្ធន
ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទ១ ដែលច្រឡំដោយលោកៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង

នឹងលោកៈផង នឹងខន្ធ២...។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌

ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង នឹងឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប

ពឹងផ្អែកនឹងពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្នុងផង នឹងពួកមហាភូតផង

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយលោកៈ

តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង នឹងលោកៈផង លោកៈ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ

ដែលច្រឡំដោយលោកៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង នឹងវត្ថុផង។

ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី

ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង នឹងឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ៣

ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទានសម្បយុត្តក្នុង១ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ២ ...

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្នុងផង

នឹងពួកមហាភូតផង ខន្ធ៣ក្តី លោកៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ១

ដែលច្រឡំដោយលោកៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ២ ...។

សេចក្តីបំប្រួញ។ វិញ្ញាណទាំង៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។

[១៤៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩

ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ១

ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[១៤៤] ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌

ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺពឹងផ្អែកនឹងឧបាទានវិប្បយុត្តក្នុង១

ជាអហេតុកៈ ... រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ

និងកាយាយតនៈ... ពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្នុង ជាអហេតុកៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ

មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយខន្ធច្នះ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ

ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយខន្ធច្នះផង នឹងវត្ថុផង។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[១៤៥] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤
 ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
 ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
 ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។
 ការរាប់ទាំង២យ៉ាងក្រៅនេះក្តី និស្សយវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

សំសង្ខារៈ

[១៤៦] ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ច្រឡំនឹងឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺច្រឡំនឹងឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធទ ... មានវារៈ៣។
 ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ច្រឡំនឹងឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺអរូប ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
 ច្រឡំនឹងឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺអរូប
 ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
 ច្រឡំនឹងឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង នឹងឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺអរូប ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

[១៤៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
 ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងបច្ឆយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៦
 ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦។

[១៤៨] ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ច្រឡំនឹងឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ។

[១៤៩] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
 ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
 ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤
 ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦។

ការរាប់ទាំង២យ៉ាងក្រៅនេះក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

បញ្ហាវារៈ

[១៥០] ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
 ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកឧបាទានសម្បយុត្តហេតុ
 ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
 ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺពួកឧបាទានសម្បយុត្តហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ពួកហេតុដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ
 ជាបច្ច័យនៃលោភៈ ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
 ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកឧបាទានសម្បយុត្តហេតុ
 ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
 ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ពួកហេតុដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ
 ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃលោភៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
 ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
 ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកឧបាទានវិប្បយុត្តហេតុ
 ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
 ដោយហេតុប្បដ្ឋយ លោភៈដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ
 គឺជាបដិសន្ធិនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ
 លោភៈដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។
 មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ លោភៈដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ

ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺមោហៈក្តី លោភៈក្តី
ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ មោហៈក្តី លោភៈក្តី
ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយហេតុប្បច្ច័យ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង នៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺមោហៈក្តី លោភៈក្តី ដែលច្រឡំដោយលោភៈ
តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ។

[១៥១] ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកឧបាទានសម្បយុត្តកក្ខន្ធ កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកឧបាទានសម្បយុត្តកក្ខន្ធ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ
ពួកឧបាទានវិប្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី លោភៈក្តី កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកឧបាទានសម្បយុត្តកក្ខន្ធ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ
ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោភៈក្តី កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកឧបាទានសម្បយុត្តកក្ខន្ធ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យនូវទាន
... នូវសីល ... នូវឧបោសថកម្ម។បេ។ នូវពួកកុសល ដែលសន្សំល្អហើយ
ក្នុងកាលមុន ... ចេញអំពីឈាន ហើយពិចារណានូវឈាន ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ
ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ ប្រារព្ធនូវកុសលនោះ ... វិចិត្រា ... ឧទ្ធច្ចៈ ... ទោមនស្ស
របស់បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ព្រោះតែលះបង់ឈាន កើតឡើង
ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណានូវមគ្គ នូវផល ...
ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ

វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ (ពិចារណា)
នូវពួកឧបាទានវិប្បយុត្តកិលេស ដែលលះបង់ហើយ ... នូវពួកកិលេស
ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ... ក្នុងកាលមុន ... នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ...
ឃើញច្បាស់នូវពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធផង រូបលោកៈផង ថាមិនទៀង ...
ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ ប្រារព្ធនូវខន្ធនោះ ... វិចិត្រា ...
ឧទ្ធច្ចៈ ...ទោមនស្ស ... ដំណើរទាំងអស់ មានបរិបូណ៌ (តាំងអំពីឃើញរូប)
ដោយទិព្វចក្ខុ រហូតដល់កាយវិញ្ញាណ ពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធ
ជាបច្ច័យនៃការពិចារណានូវឥន្ទ្រិវិញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ
បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល)
ឲ្យនូវទាន...។ បេ។ នូវឈាន ... នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ... ត្រេកអរ រីករាយ
នឹងពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធផង នឹងលោកៈផង រាគៈ ប្រារព្ធនូវវត្ថុនោះ
ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ។ បេ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង នៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺនូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ... ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោកៈ
តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោកៈក្តី កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធផង នូវលោកៈផង។
ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
គឺពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធ កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោកៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង
នូវលោកៈផង។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធក្តី លោកៈក្តី
កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយលោកៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង
នូវលោកៈផង។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោកៈ

តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោភៈក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង នូវលោភៈផង។

[១៥២] ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។
អារម្មណាធិបតិ គឺពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធ កើតឡើង
ព្រោះធ្វើនូវពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព។ ឯសហជាតាធិបតិ
គឺឧបាទានសម្បយុត្តាធិបតិ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ មូល គឺអារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។ អារម្មណាធិបតិ គឺលោភៈ ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ កើតឡើង
ព្រោះធ្វើនូវពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព។ ឯសហជាតាធិបតិ
គឺឧបាទានសម្បយុត្តាធិបតិ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ អធិបតិ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ
ជាបច្ច័យនៃលោភៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ មូល គឺអារម្មណាធិបតិ
និងសហជាតាធិបតិ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។ អារម្មណាធិបតិ
គឺពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោភៈក្តី កើតឡើង
ព្រោះធ្វើនូវពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព។ ឯសហជាតាធិបតិ
គឺឧបាទានសម្បយុត្តាធិបតិ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ អធិបតិ
ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង
នៃលោភៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។
ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល)
នូវទាន ... នូវសីល។បេ។ ចេញអំពីឈាន ហើយធ្វើនូវឈាន ឲ្យជាទីគោរព
ហើយពិចារណា ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ ធ្វើនូវកុសលនោះ
ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង។បេ។ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ។បេ។

ជាបច្ច័យនៃផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ ... នូវត្ត ...
 ធ្វើនូវពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធផង នូវលោភៈផង ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ
 រីករាយ រាគៈ ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ ធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព
 ទើបកើតឡើង។ បេ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺឧបាទានវិប្បយុត្តាធិបតិ
 ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
 ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
 អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យនូវទាន។ បេ។ អំពិលាន ... នូវចក្ខុ ... នូវត្ត ...
 ធ្វើនូវពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធផង នូវលោភៈផង ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ
 រីករាយ រាគៈ ធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិកើតឡើង។
 ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង
 នៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ
 គឺនូវចក្ខុ ... នូវត្ត ... ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី
 លោភៈក្តី កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធផង នូវលោភៈផង
 ឲ្យជាទីគោរព។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធ កើតឡើង
 ព្រោះធ្វើនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង នូវលោភៈផង
 ឲ្យជាទីគោរព។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ លោភៈដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ កើតឡើង
 ព្រោះធ្វើនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង នូវលោភៈផង
 ឲ្យជាទីគោរព។ មូលបណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោភៈ
 តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោភៈក្តី កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវពួកខន្ធ
 ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង នូវលោភៈផង ឲ្យជាទីគោរព។
 [១៥៣] ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
 ដោយអនន្តរវប្បច្ច័យ គឺពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធមុនៗ

ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធក្រោយៗ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។ មូល
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកខន្ធមុនៗ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ
ជាបច្ច័យនៃលោភៈក្រោយៗ ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ
ពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។ មូល
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកខន្ធមុនៗ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ
ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង
នៃលោភៈផង ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ គឺលោភៈមុនៗ
ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យនៃលោភៈក្រោយៗ ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ
ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ លោភៈដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យនៃវុដ្ឋានៈ
ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ ពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធមុនៗ
ជាបច្ច័យពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធក្រោយៗ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ អនុលោម
ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូ និងផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។ មូល
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ លោភៈមុនៗ ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ
ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ
ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ អារជ្ជនា (ការពិចារណា)
ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។ មូល
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ លោភៈមុនៗ ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ
ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង
នៃលោភៈផង ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។ អារជ្ជនា ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង នៃលោភៈផង
ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធមុនៗ
ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោភៈក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ

ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកខន្ធមុនៗ
 ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោភៈក្តី
 ជាបច្ច័យនៃលោភៈក្រោយៗ ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
 ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោភៈក្តី
 ជាបច្ច័យនៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកខន្ធមុនៗ
 ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោភៈក្តី
 ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង
 នៃលោភៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។

[១៥៤] ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
 ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៦
 ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ដូចគ្នានឹងបច្ច័យវារៈដែរ។

[១៥៥] ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ
 និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធ
 ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ មូល
 បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធ
 ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃលោភៈផង
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធ
 ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង នៃលោភៈផង
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
 ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់
 អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ
 គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយឲ្យនូវទាន។ បេ។ ញ៉ាំងសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង

តម្លើងមានៈ នូវសីលៈបេ។ នូវបញ្ញា ... នូវឧបាទានវិប្បយុត្តរាគៈ នូវមានៈ
នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ... អាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យនូវទានៈបេ។ បំបែកនូវសង្ខ
សទ្ធាៈបេ។ សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃសទ្ធាៈបេ។ នៃបញ្ញា នៃឧបាទានវិប្បយុត្តរាគៈ
មានៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។
ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។ បុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយតម្លើងមានៈ
ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីលៈបេ។ នូវបញ្ញា ... នូវឧបាទានវិប្បយុត្តរាគៈ នូវមានៈ
នូវសេចក្តីប្រាថ្នា អាស្រ័យនូវសេនាសនៈ នូវទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ... កុហក ...
នូវពាក្យញ្ជះញង ... នូវពាក្យឥតប្រយោជន៍ ... នូវទឹក ...
នូវការលបឆក់យកទ្រព្យគេ ... នូវការប្តូរនយកទ្រព្យក្នុងផ្ទះមួយ ... (ចាំស្អាត)
ក្នុងផ្លូវជួបគ្នា ... នូវប្រពន្ធនៃបុគ្គលដទៃ ... នូវការសម្លាប់អ្នកស្រុក ...
នូវការសម្លាប់អ្នកនិគម ... សទ្ធា ... សេនាសនៈ
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តរាគៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តីប្រាថ្នា
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង នៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ
និងបកតូបនិស្ស័យ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា
ហើយតម្លើងមានៈ នូវសីល ... នូវបញ្ញា ... នូវឧបាទានវិប្បយុត្តរាគៈ។ បេ។
អាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយធ្វើនូវការសម្លាប់អ្នកស្រុក
ធ្វើនូវការសម្លាប់អ្នកនិគម សទ្ធា ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង នៃលោភៈផង
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោភៈក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្នុងន្ធ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ មូល

បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោកៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោកៈក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃលោកៈផង
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ
ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោកៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោកៈក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយលោកៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង
នៃលោកៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[១៥៦] ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្តបុរេជាត។
អារម្មណបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ ... នូវវត្ត ... ថាមិនទៀង។ ហេ ទោមនស្ស
កើតឡើង ឃើញនូវរូបដោយទិព្វចក្ខុ ឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ
រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយព្រាយតនៈ...។ ឯវត្តបុរេជាត
គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ... វត្ត
ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទានវិប្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃលោកៈផង
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្តបុរេជាត។ អារម្មណបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ
... ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះវត្ត រាគៈ ប្រារព្ធនូវវត្តនោះ ទើបកើតឡើង
ទិដ្ឋិកើតឡើង។ ឯវត្តបុរេជាត គឺវត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធ
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង នៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្តបុរេជាត។
អារម្មណបុរេជាត គឺនូវចក្ខុ ... ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោកៈ
តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោកៈក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវវត្ត។ ឯវត្តបុរេជាត គឺវត្ត
ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយលោកៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង
នៃលោកៈផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។

[១៥៧] ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។
ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ...
ជាបច្ច័យ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ។

[១៥៨] ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺឧបាទានសម្បយុត្តចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត
គឺឧបាទានសម្បយុត្តចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ
ជាបច្ច័យនៃលោភៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។
ឯនានាខណិកៈ គឺឧបាទានសម្បយុត្តចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង
នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង នៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺឧបាទានសម្បយុត្តចេតនា
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិ
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃលោភៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត
គឺឧបាទានវិប្បយុត្តចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ

គឺឧបាទានវិប្បយុត្តចេតនា

ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្នុងផង

នៃពួកកងត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

[១៥៩] ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺឧបាទានវិប្បយុត្តក្នុង១ ជាវិបាក។ ហេ។ វារៈ១។

[១៦០] ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយតន្ត្រីប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ។ ឯលោកៈ ដែលប្រាសចាកទិដ្ឋិ លោកបានសំដែងហើយ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ យ៉ាងណា (លោកៈនេះ) បណ្ឌិត គប្បីសំដែងក្នុងបច្ច័យទាំង៤នេះ យ៉ាងនោះដែរ មានបញ្ហាបួនៗ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៦។

[១៦១] ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់ បុរេជាត គឺវត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទានសម្បយុត្តកក្កន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង នៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺវត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយលោកៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិផង នៃលោកៈផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោកៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោកៈក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ។ ហេ។

[១៦២] ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ១ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងបច្ចាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង នៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
បុរេជាត បច្ចាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងបុរេជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង នៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ បណ្តាសហជាត
និងបុរេជាតទាំងនេះ សហជាត ដូចគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យ ឯបុរេជាត
ដូចគ្នានឹងបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី
ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធទ ក្តី វត្តក្តី
ជាបច្ច័យនៃខន្ធន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធធ...។ សហជាត គឺខន្ធទ
ដែលច្រឡំដោយលោកៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោកៈក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធន
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធធ...។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត
បុរេជាត បច្ចាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាត
គឺពួកឧបាទានសម្បយុត្តក្ខន្ធក្តី ពួកមហាភូតក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ សហជាត
គឺពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោកៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោកៈក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ សហជាត

គឺពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោភៈ តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃលោភៈ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ឆាជាត គឺពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោភៈ
 តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោភៈក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ឆាជាត គឺពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយលោភៈ
 តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោភៈក្តី កតឡឺង្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ឆាជាត គឺពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ
 តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោភៈក្តី រូបជីវិតិទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកកងត្តារូប
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង នៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ
 តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី លោភៈក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធតាមផង នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ២...។ សហជាត គឺខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយលោភៈ
 តែប្រាសចាកទិដ្ឋិក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធតាមផង នៃលោភៈផង
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ២...។ ... ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយវិតតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិតតប្បច្ច័យ។

- [១៦៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
- ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរូបប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
- ក្នុងសមនន្តរូបប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
- ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
- ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
- ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ
- មានវារៈ៤ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
- ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
- មានវារៈ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥

ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យនៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយតន្ត្រីយប្បច្ច័យ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃឧបាទានសម្បយុត្តធម៌ផង នៃឧបាទានវិប្បយុត្តធម៌ផង
 ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[១៦៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩
 ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[១៦៦] ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ...
 ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៦
 ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[១៦៧] ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ...
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។ អនុលោមមាតិកា។ ... ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៩។

ចប់ ឧបាទានសម្បយុត្តទុកៈ។

ឧបាទានឧបាទានិយទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៦៨] ធម៌ជាឧបាទាន ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវធម៌
 ជាឧបាទាន ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

គឺកាមុបាទាន អាស្រ័យនូវទិដ្ឋបាទាន ទិដ្ឋបាទាន អាស្រ័យនូវកាមុបាទាន។
ចក្កៈ។ ធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យនូវធម៌
ជាឧបាទាន ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវពួកឧបាទាន។
ធម៌ជាឧបាទាន ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានក្តី
ធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទានក្តី
អាស្រ័យនូវធម៌ជាឧបាទាន ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺកាមុបាទានក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវទិដ្ឋបាទាន។ ចក្កៈ។ ធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
តែមិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យនូវធម៌ ជាឧបាទាន
តែមិនមែនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺខន្ធពក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
តែមិនមែនជាឧបាទាន បដិសន្ធិ ដរាបដល់មហាភូតខាងក្នុង។
ធម៌ជាឧបាទាន ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
អាស្រ័យនូវធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកឧបាទាន
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន។
ធម៌ជាឧបាទាន ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានក្តី
ធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទានក្តី
អាស្រ័យនូវធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ខន្ធពក្តី ពួកឧបាទានក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន
នូវខន្ធធ...។ ធម៌ជាឧបាទាន ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
អាស្រ័យនូវធម៌ជាឧបាទាន ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង
នូវធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺកាមុបាទាន អាស្រ័យនូវទិដ្ឋបាទានផង
 នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។ ចក្កៈ។ ធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
 តែមិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យនូវធម៌ជាឧបាទាន
 ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង នូវធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
 តែមិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺខន្ធតក្កិ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
 តែមិនមែនជាឧបាទានផង នូវពួកឧបាទានផង នូវខន្ធទ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យនូវពួកឧបាទានផង នូវពួកមហាភូតផង។ ធម៌ជាឧបាទាន
 ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានក្កិ ធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
 តែមិនមែនជាឧបាទានក្កិ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាឧបាទាន
 ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង នូវធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
 តែមិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺខន្ធតក្កិ
 កាមុបាទានក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
 តែមិនមែនជាឧបាទានផង នូវទិដ្ឋបាទានផង នូវខន្ធទ...។ ចក្ក។

ឧបាទានទុកៈ យ៉ាងណា (ឧបាទានឧបាទានិយទុកៈ) ក៏យ៉ាងនោះដែរ បដិច្ចវារៈក្កិ
 សហជាតវារៈក្កិ បច្ចយវារៈក្កិ និស្សយវារៈក្កិ សំសដ្ឋវារៈក្កិ សម្បយុត្តវារៈក្កិ
 បណ្ឌិតគប្បិធ្វើយ៉ាងនេះចុះ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។ អាមសនៈ
 គឺបរាមាសទុកៈ ទើបមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នា។

បញ្ហាវារៈ

[១៦៩] ធម៌ជាឧបាទាន ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
 ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាឧបាទាន ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
 ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺពួកហេតុ ជាឧបាទាន ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
 ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកឧបាទាន ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ។ ធម៌ជាឧបាទាន
 ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
 តែមិនមែនជាឧបាទាន ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺពួកហេតុជាឧបាទាន

ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ។ បញ្ហាទាំង៩ មិនប្លែកគ្នាទេ
ដូចឧបាទានទុក្ខៈដែរ។

[១៧០] ធម៌ជាឧបាទាន ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាឧបាទាន ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកឧបាទាន ប្រារព្ធហើយនូវពួកឧបាទាន
ទើបកើតឡើង។ មានវារៈ៣។ ធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
តែមិនមែនជាឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
តែមិនមែនជាឧបាទាន ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) នូវទាន។ បេ។
ចេញអំពីឈាន ហើយពិចារណានូវឈាន ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ
ប្រារព្ធនូវកុសលនោះ... ទិដ្ឋិ វិចិត្រា ឧទ្ធច្ចៈ... ទោមនស្សកើតឡើង
ពួកព្រះអរិយៈពិចារណានូវគោត្រភូ ពិចារណានូវវោទានៈ នូវពួកកិលេស
ដែលលះបង់ហើយ... នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ... នូវពួកកិលេស
ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន... នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ...។ សេចក្តីបំប្រួញ។
ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ។
ធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាឧបាទាន ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ វារៈទាំង២ក្រៅនេះ
ដូចគ្នានឹងឧបាទានទុក្ខៈដែរ។ ធម៌ជាឧបាទាន
ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានក្តី ធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
តែមិនមែនជាឧបាទានក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាឧបាទាន
ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។
អធិបតិធម៌ខាងក្រោម មានវារៈ៣ ដូចឧបាទានទុក្ខៈដែរ។

[១៧១] ធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន

ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។
អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) នូវទាន។បេ។ ចេញអំពីឈាន
ធ្វើនូវឈានឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើនូវកុសលនោះ
ឲ្យជាទីគោរព ... ទិដ្ឋិកើតឡើង។បេ។ ពួកសេក្ខបុគ្គល ធ្វើនូវគោត្រភូឲ្យជាទីគោរព
... នូវវោទានៈ ... នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ... ធ្វើនូវពួកខន្ធជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
តែមិនមែនជាឧបាទាន ឲ្យជាទីគោរព ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើនូវខន្ធនោះ
ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ។បេ។ ពួកខន្ធជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
តែមិនមែនជាឧបាទាន កើតឡើង។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌
ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ បច្ច័យទាំង២៥សេសក្តី អារម្មណាធិបតិក្តី
សហជាតាធិបតិក្តី ដូចឧបាទានទុកៈដែរ។ ឯការត និងអធិបតិ មានវារៈ៣
ដូចឧបាទានទុកៈដែរ បច្ច័យទាំងអស់ ដូចឧបាទានទុកៈដែរ ឯលោកុត្តរៈ
ក្នុងឧបាទានិយៈ មិនមានទេ បច្ច័យនិយៈក្តី ការរាប់ទាំង២យ៉ាងក្រៅនេះក្តី
ដូចឧបាទានទុកៈដែរ។

ចប់ ឧបាទានឧបាទានិយទុកៈ។

ឧបាទានឧបាទានសម្បយុត្តទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៧២] ធម៌ជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន អាស្រ័យនូវធម៌ជាឧបាទាន
ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺកាមុបាទាន
អាស្រ័យនូវទិដ្ឋបាទាន។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើជាចក្ខុៈចុះ។ ធម៌ប្រកបដោយឧបាទាន
តែមិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យនូវធម៌ជាឧបាទាន
ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវពួកឧបាទាន។ ធម៌ជាឧបាទាន
ទាំងប្រកបដោយឧបាទានក្តី ធម៌ប្រកបដោយឧបាទាន

តែមិនមែនជាឧបាទានក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ជាឧបាទាន
ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋិយ គឺកាមុបាទានក្តី
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យនូវទិដ្ឋបាទាន។ ចក្កៈ។
នូវធម៌ប្រកបដោយឧបាទាន។ សេចក្តីបំប្រួញ។ មានការប៉ះពាល់
មានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នា ដូចគ្នានឹងឧបាទានទុកៈដែរ មានបញ្ហា៩
រូបមិនមានទេ វារៈទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនេះចុះ អរូបនៅដដែល។

បញ្ហាវារៈ

[១៧៣] ធម៌ជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន ដោយហេតុប្បដ្ឋិយ
គឺពួកហេតុជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដោយហេតុប្បដ្ឋិយ។ មូល
បណ្ឌិតគប្បីសួរផងចុះ ពួកហេតុជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋិយ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីសួរផងចុះ
ពួកហេតុជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកឧបាទានផង ដោយហេតុប្បដ្ឋិយ។
ធម៌ប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃធម៌ប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន
ដោយហេតុប្បដ្ឋិយ គឺពួកហេតុប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋិយ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីសួរផងចុះ
ពួកហេតុប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដោយហេតុប្បដ្ឋិយ។ មូល
បណ្ឌិតគប្បីសួរផងចុះ ពួកហេតុប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកឧបាទានផង ដោយហេតុប្បដ្ឋិយ។
ធម៌ជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទានក្តី ធម៌ប្រកបដោយឧបាទាន
តែមិនមែនជាឧបាទានក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាឧបាទាន

ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកហេតុជាឧបាទាន
ទាំងប្រកបដោយឧបាទានក្តី ពួកហេតុប្រកបដោយឧបាទាន
តែមិនមែនជាឧបាទានក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកឧបាទាន
ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីសួរផងចុះ ពួកហេតុជាឧបាទាន
ទាំងប្រកបដោយឧបាទានក្តី ពួកហេតុប្រកបដោយឧបាទាន
តែមិនមែនជាឧបាទានក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។
មូល បណ្ឌិតគប្បីសួរផងចុះ ពួកហេតុជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទានក្តី
ពួកហេតុប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទានក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកឧបាទានផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។

[១៧៤] ធម៌ជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ
គឺពួកឧបាទានកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកឧបាទាន។ មូល
បណ្ឌិតគប្បីសួរផងចុះ ពួកខន្ធប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន
កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកឧបាទាន។ បណ្ឌិតគប្បីសួរនូវមូលចុះ
ពួកឧបាទានក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកឧបាទាន។
ធម៌ប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃធម៌ប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន
ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺពួកខន្ធប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន
កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកខន្ធប្រកបដោយឧបាទាន
តែមិនមែនជាឧបាទាន។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើវារៈ៣យ៉ាងចុះ។ ក្នុងតំណដែលភក្តា
បណ្ឌិត គប្បីធ្វើវារៈ៣យ៉ាងទៀតចុះ។

[១៧៥] ធម៌ជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន ដោយអធិបតិប្បដ្ឋយ
គឺមានវារៈ៣។ ធម៌ប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃធម៌ប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន

ដោយអធិបតិប្បវត្តិ បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ សហជាតាធិបតិ មានវារៈ៣ដែរ។
អធិបតិទាំង២យ៉ាង បណ្ឌិតគប្បីធ្វើក្នុងវារៈទាំង៣ចុះ។ ឯយដនាធិបតិ
មានវារៈ៣។

[១៧៦] ធម៌ជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន ដោយអនន្តរប្បវត្តិ
គឺពួកខន្ធជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទានមុនៗ
ជាបច្ច័យនៃពួកឧបាទានក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បវត្តិ។ បញ្ហា៩យ៉ាង
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ អារជ្ជនាភិ រុដ្ឋានភិ មិនមានទេ។

[១៧៧] ធម៌ជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន ដោយសមនន្តរប្បវត្តិ
គឺមានវារៈ៩។ ... ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បវត្តិ មានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ
ដោយអញ្ញមញ្ញប្បវត្តិ មានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បវត្តិ មានវារៈ៩។

[១៧៨] ធម៌ជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន
ដោយឧបនិស្សយប្បវត្តិ។ មានវារៈ៣។ ធម៌ប្រកបដោយឧបាទាន
តែមិនមែនជាឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយឧបាទាន
តែមិនមែនជាឧបាទាន ដោយឧបនិស្សយប្បវត្តិ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្សយ
អនន្តបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ។ ឯបកត្ថបនិស្សយ
គឺពួកខន្ធប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ
ដែលប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន ដោយឧបនិស្សយប្បវត្តិ
មានវារៈ៣។ ឯក្នុងយដនុបនិស្សយ មានវារៈ៣ដែរ។ ... ជាបច្ច័យ
ដោយអាសេវនប្បវត្តិ មានវារៈ៩។

[១៧៩] ធម៌ប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន ដោយកម្មប្បវត្តិ
មានវារៈ៣។ ... ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បវត្តិ មានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ

ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ
មានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ ដោយវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ
ដោយអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[១៨០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
មានវារៈ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ
មានវារៈ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[១៨១] ធម៌ជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន
ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។
ធម៌ជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមែនជាឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។
ធម៌ជាឧបាទាន ទាំងប្រកបដោយឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាឧបាទាន
ទាំងប្រកបដោយឧបាទានផង នៃធម៌ដែលប្រកបដោយឧបាទាន
តែមិនមែនជាឧបាទានផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

វារៈ៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ ក្នុងមូលនៃបច្ច័យមួយៗ មានបញ្ហាបីៗ។

[១៨២] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩
ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[១៨៣] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ...
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[១៨៤] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ...
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ។

ចប់ ឧបាទានឧបាទានសម្បយុត្តទុកៈ។

ឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៨៥] ឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយធម៌ (ធម៌ដែលប្រាសចាកឧបាទាន
តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន) អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយក្ខន្ធទ ១ នូវខន្ធទ២ ...
ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ៤បេ។ មហាភូត១ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប
អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ ឧបាទានវិប្បយុត្តអនុឧបាទានិយធម៌
អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តអនុឧបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធន អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តអនុឧបាទានិយក្ខន្ធទ
នូវខន្ធទ២...។ ឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយធម៌
អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តអនុឧបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប

អាស្រ័យនូវពួកឧបាទានវិប្បយុត្តអនុបាទានិយក្ខន្ធ។

ឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយធម៌ក្តី ឧបាទានវិប្បយុត្តអនុបាទានិយធម៌ក្តី

អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តអនុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺឧន្ធពាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី

អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តអនុបាទានិយក្ខន្ធ១។

ឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយធម៌

អាស្រ័យនូវឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយធម៌ផង

នូវឧបាទានវិប្បយុត្តអនុបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកឧបាទានវិប្បយុត្តអនុបាទានិយក្ខន្ធផង

នូវពួកមហាភូតផង។

[១៨៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ២។ ហេតុ

ក្នុងអវិភិក្ខប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។ ទុក្ខនេះ ដូចគ្នានឹងលោកិយទុក្ខ

ក្នុងចូឡន្តរទុក្ខដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។

ចប់ ឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយទុក្ខៈ។

កិលេសទុក្ខៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៨៧] កិលេសធម៌ អាស្រ័យនូវកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

គឺមោហៈ ទិដ្ឋិ ចិនៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ អាស្រ័យនូវលោភៈ មោហៈ

ទិដ្ឋិ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ អាស្រ័យនូវលោភៈ មោហៈ មានៈ ចិនៈ

ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ អាស្រ័យនូវលោភៈ មោហៈ មានៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ

និងអនោត្តប្បៈ អាស្រ័យនូវលោភៈ មោហៈ ចិនៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ

អាស្រ័យនូវលោភៈ មោហៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ អាស្រ័យនូវលោភៈ

មោហៈ ចិនៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ អាស្រ័យនូវទោសៈ មោហៈ ឧទ្ធច្ចៈ

អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ អាស្រ័យនូវទោសៈ មោហៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ

និងអនោត្តប្បៈ អាស្រ័យនូវវិចិកិច្ចា មោហៈ អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ

អាស្រ័យនូវឧទ្ធច្ចៈ។ នោកិលេសធម៌ អាស្រ័យនូវកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវកិលេស។ កិលេសធម៌ក្តី នោកិលេសធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវកិលេសធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ទិដ្ឋិ ចិនៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ
និងអនោត្តប្បៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវលោភៈ។
ចងជាចក្កៈផងចុះ។ នោកិលេសធម៌ អាស្រ័យនូវនោកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគ្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវនោកិលេសក្ខន្ធទ
នូវខន្ធធ ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ
មហាភូត១...។ កិលេសធម៌ អាស្រ័យនូវនោកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកកិលេស អាស្រ័យនូវពួកនោកិលេសក្ខន្ធ។ កិលេសធម៌ក្តី
នោកិលេសធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវនោកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺខន្ធនាគ្តី ពួកកិលេសក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវនោកិលេសក្ខន្ធទ
នូវខន្ធធ...។ កិលេសធម៌ អាស្រ័យនូវកិលេសធម៌ផង នូវនោកិលេសធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ទិដ្ឋិ ចិនៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ
និងអនោត្តប្បៈ អាស្រ័យនូវលោភៈផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។
ចងជាចក្កៈផងចុះ។ នោកិលេសធម៌ អាស្រ័យនូវកិលេសធម៌ផង
នូវនោកិលេសធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគ្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវនោកិលេសក្ខន្ធទផង នូវពួកកិលេសផង នូវខន្ធធ
... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកកិលេសផង នូវពួកមហាភូតផង។
កិលេសធម៌ក្តី នោកិលេសធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវកិលេសធម៌ផង
នូវនោកិលេសធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា មោហៈ ទិដ្ឋិ
ចិនៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ អនោត្តប្បៈ និងចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវនោកិលេសក្ខន្ធទផង នូវលោភៈផង នូវខន្ធធ...។ ចងជាចក្កៈផងចុះ។
សេចក្តីបំប្រួញ។

[១៨៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋាយ មានវារៈ៩
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាយ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរ្យប្បដ្ឋាយ មានវារៈ៩
ក្នុងសមនន្តរ្យប្បដ្ឋាយ មានវារៈ៩ ក្នុងបដ្ឋាយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩
ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋាយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ៩។

[១៨៩] កិលេសធម៌ អាស្រ័យនូវកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាយ
គឺមោហៈ អាស្រ័យនូវវិចិកិត្តា មោហៈ អាស្រ័យនូវឧទ្ធច្ចៈ។ នៅកិលេសធម៌
អាស្រ័យនូវនៅកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាយ គឺខន្ធសក្កិ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ អាស្រ័យនូវនៅកិលេសក្ខន្ធទ ជាអហេតុកៈ នូវខន្ធទ ...
មានអហេតុកប្បដិសន្ធិ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ កិលេសធម៌
អាស្រ័យនូវនៅកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាយ គឺមោហៈ
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធទ
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ កិលេសធម៌
អាស្រ័យនូវកិលេសធម៌ផង នូវនៅកិលេសធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា អាស្រ័យនូវពួកខន្ធទ
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តាផង នូវវិចិកិត្តាផង មោហៈ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវឧទ្ធច្ចៈផង។

[១៩០] នៅកិលេសធម៌ អាស្រ័យនូវកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បដ្ឋាយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកកិលេស។
នៅកិលេសធម៌ អាស្រ័យនូវនៅកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បដ្ឋាយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកនៅកិលេសក្ខន្ធទ
ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ វត្ត អាស្រ័យនូវពួកខន្ធទ មានរហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។
នៅកិលេសធម៌ អាស្រ័យនូវកិលេសធម៌ផង នូវនៅកិលេសធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បដ្ឋាយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកកិលេសផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធទផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកកិលេសផង នូវពួកមហាភូតផង។ ... ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋាយ

ព្រោះនអនន្តរប្បដ្ឋយ ព្រោះនសមនន្តរប្បដ្ឋយ ព្រោះនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ
ព្រោះនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ។

[១៩១] កិលេសធម៌ អាស្រ័យនូវកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺក្នុងអរូប មោហៈ ទិដ្ឋិ ចិនៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ
និងអនោត្តប្បៈ អាស្រ័យនូវលោភៈ មោហៈ ទិដ្ឋិ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ
អាស្រ័យនូវលោភៈ មោហៈ មានៈ ចិនៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ
អាស្រ័យនូវលោភៈ មោហៈ មានៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ
អាស្រ័យនូវលោភៈ មោហៈ ចិនៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ
អាស្រ័យនូវលោភៈ មោហៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ អាស្រ័យនូវលោភៈ
មោហៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ អាស្រ័យនូវវិចិកិច្ចា មោហៈ អហិរិកៈ
និងអនោត្តប្បៈ អាស្រ័យនូវឧទ្ធច្ចៈ។ ក្នុងអរូប មិនមានទោសមូលទេ។
នោកិលេសធម៌ អាស្រ័យនូវកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
គឺក្នុងអរូប ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវពួកកិលេស ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកកិលេស។ បញ្ហាទាំង៩យ៉ាង បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។ ...
ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះនអាសេវនប្បដ្ឋយ។

[១៩២] នោកិលេសធម៌ អាស្រ័យនូវកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺពួកសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវពួកកិលេស
នោកិលេសធម៌ អាស្រ័យនូវនោកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ
គឺពួកសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវពួកនោកិលេសក្ខន្ធ ពាហិរៈ ...
អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន...។ បេ។ នោកិលេសធម៌
អាស្រ័យនូវកិលេសធម៌ផង នូវនោកិលេសធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវពួកកិលេសផង
នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។ បច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

[១៩៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣

ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
 ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ការរាប់២យ៉ាងក្រៅនេះក្តី សហជាតវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

បច្ចយវារៈ

[១៩៤] កិលេសធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺមានវារៈ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ នោកិលេសធម៌
 ពឹងផ្អែកនឹងនោកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា
 ពឹងផ្អែកនឹងនោកិលេសក្ខន្ធទ១ រហូតដល់ពួកមហាភូតខាងក្នុង
 ពួកនោកិលេសក្ខន្ធពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ កិលេសធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោកិលេសធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកកិលេស
 ពឹងផ្អែកនឹងពួកនោកិលេសក្ខន្ធពួកកិលេស ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ កិលេសធម៌ក្តី
 នោកិលេសធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងនោកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ពួកកិលេសក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 ពឹងផ្អែកនឹងនោកិលេសក្ខន្ធទ១ និងខន្ធទ២ ... ពួកកិលេស ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត ពួកកិលេសក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
 ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ កិលេសធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកិលេសធម៌ផង
 និងនោកិលេសធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ទិដ្ឋិ ចិនៈ
 ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ ពឹងផ្អែកនឹងលោភៈផង
 និងពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។ ចងជាចក្កៈចុះ។ ពួកកិលេស

ពីងផ្អែកនឹងលោក:ផង នឹងវត្តផង។ នៅកិលេសធម៌
ពីងផ្អែកនឹងកិលេសធម៌ផង នឹងនៅកិលេសធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បថ្មយ គឺខន្ធនា ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
ពីងផ្អែកនឹងនៅកិលេសក្ខន្ធទផង នឹងកិលេសផង នឹងខន្ធធ ...
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីងផ្អែកនឹងពួកកិលេសផង នឹងពួកមហាក្ខតផង
ពួកនៅកិលេសក្ខន្ធច ពីងផ្អែកនឹងពួកកិលេសផង នឹងវត្តផង។ កិលេសធម៌ក្តី
នៅកិលេសធម៌ក្តី ពីងផ្អែកនឹងកិលេសធម៌ផង នឹងនៅកិលេសធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្មយ គឺខន្ធនា មោហ: ទិដ្ឋិ ថិន: ឧទ្ធចូ: អហិរិក:
និងអនោត្តប្ប:ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពីងផ្អែកនឹងនៅកិលេសក្ខន្ធទផង
នឹងលោក:ផង នឹងខន្ធធ...។ ចងជាចក្ក:ចុះ។ មោហ: ទិដ្ឋិ ថិន: ឧទ្ធចូ: អហិរិក:
និងអនោត្តប្ប: ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធច ពីងផ្អែកនឹងលោក:ផង នឹងវត្តផង។
ចងជាចក្ក:ចុះ។

បញ្ជីវិញ្ញាណ ក្នុងនៅកិលេសមូល បណ្ឌិតគប្បីធ្វើក្នុងអារម្មណ៍ប្បថ្មយចុះ។

[១៩៥] ក្នុងហេតុប្បថ្មយ មានវារ:៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បថ្មយ មានវារ:៩
ក្នុងអធិបតិប្បថ្មយ មានវារ:៩ ក្នុងបថ្មយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារ:៩
ក្នុងវិបាកប្បថ្មយ មានវារ:១ ក្នុងអវិគតប្បថ្មយ មានវារ:៩។

[១៩៦] កិលេសធម៌ ពីងផ្អែកនឹងកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្មយ
គឺមោហ: ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ពីងផ្អែកនឹងវិចិកិច្ចា មោហ:
ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធចូ: ពីងផ្អែកនឹងឧទ្ធចូ:។ នៅកិលេសធម៌
ពីងផ្អែកនឹងនៅកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្មយ
គឺរហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតន: ពីងផ្អែកនឹងចក្ខាយតន:
... ពួកនៅកិលេសក្ខន្ធច ជាអហេតុក: ពីងផ្អែកនឹងវត្ត។ កិលេសធម៌
ពីងផ្អែកនឹងនៅកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្មយ គឺមោហ:
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធចូ: ពីងផ្អែកនឹងពួកខន្ធច
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធចូ:ផង នឹងវត្តផង។ កិលេសធម៌

ពីងផ្អែកនឹងកិលេសធម៌ផង នឹងនោកិលេសធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ពីងផ្អែកនឹងវិចិកិត្តាផង
នឹងពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នឹងវត្ថុផង មោហៈ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
ពីងផ្អែកនឹងឧទ្ធច្ចៈផង នឹងពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នឹងវត្ថុផង។
សេចក្តីបំប្រញា។

[១៩៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ឯការរាប់២យ៉ាងក្រៅពីនេះក្តី និស្សយវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

សំសង្ការៈ

[១៩៨] កិលេសធម៌ ច្រឡំនឹងកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺមោហៈ ទិដ្ឋិ ចិនៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ ច្រឡំនឹងលោភៈ។
ចងជាចក្កៈចុះ។ បញ្ហាទាំង៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

[១៩៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[២០០] កិលេសធម៌ ច្រឡំនឹងកិលេសធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
គឺនហេតុប្បញ្ញា៤យ៉ាង បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

[២០១] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ
មានវារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។ ការរាប់ពីរយ៉ាងក្រៅនេះក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

បញ្ហាវារៈ

[២០២] កិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន
គឺពួកកិលេសហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្កិលេស ដោយហេតុប្បដ្ឋាន។
មូល បណ្ឌិតគប្បីស្រវង្សចុះ ពួកកិលេសហេតុ
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្កន្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយហេតុប្បដ្ឋាន។ មូល បណ្ឌិតគប្បីស្រវង្សចុះ ពួកកិលេសហេតុ
ជាបច្ច័យនៃសម្បយុត្តកក្កន្តផង នៃពួកកិលេសផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយហេតុប្បដ្ឋាន។ នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌
ដោយហេតុប្បដ្ឋាន គឺពួកនោកិលេសហេតុ ជាបច្ច័យ
គឺជាបដិសន្ធិនៃពួកសម្បយុត្តកក្កន្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយហេតុប្បដ្ឋាន។

[២០៣] កិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាន
គឺពួកកិលេស កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកកិលេស។ មូល បណ្ឌិតគប្បីស្រវង្សចុះ
ពួកនោកិលេស កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកកិលេស។ មូល
បណ្ឌិតគប្បីស្រវង្សចុះ ពួកកិលេសក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្កន្តក្តី កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកកិលេស។ នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌
ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាន គឺបុគ្គល (១) នូវទាន ... នូវសីល ... នូវឧបោសថកម្ម ...
ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ... ចេញអំពីឈាន ពិចារណានូវឈាន
ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ... ទិដ្ឋិ វិចិត្រា ឧទ្ធច្នៈ ... ទោមនស្ស កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវកុសលនោះ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គុប្បាយ។
ជាបច្ច័យនៃការពិចារណានូវផល ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាន នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ...
នូវពួកនោកិលេសក្នុង ថាមិនទៀង។ បើ ទោមនស្សកើតឡើង
បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ដោយទិព្វសោតធាតុ។ បើ
ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាន

នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺបុគ្គល (ឲ្យ) នូវទាន។ បេ។ ចេញអំពីឈាន ត្រេកអរ រីករាយនឹងឈាន រាគៈ... ទិដ្ឋិ ... វិចិត្រា ... ឧទ្ធច្ចៈ... ព្រោះប្រារព្ធនូវកុសលនោះ។ បេ។ ទោមនស្ស របស់បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្តាយក្រោយ ព្រោះសាបសូន្យឈាន កើតឡើង នឹងចក្ខុ ... នឹងវត្ថុ... បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ នឹងពួកនោកិលេសក្ខន្ធ រាគៈ ប្រារព្ធនូវធម៌នោះ។ បេ។ ទោមនស្ស...។ នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ផង នៃនោកិលេសធម៌ផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺបុគ្គល (ឲ្យ) នូវទាន។ បេ។ ចេញអំពីឈាន។ បេ។ នឹងចក្ខុ ...នឹងវត្ថុ ... បុគ្គលត្រេកអរ រីករាយ នឹងពួកនោកិលេសក្ខន្ធ ពួកកិលេសក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវឧទ្ធច្ចនោះ។ កិលេសធម៌ក្តី នោកិលេសធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។

[២០៤] កិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ គឺពួកកិលេស កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវពួកកិលេស ឲ្យជាទីគោរព។ មានវារៈ៣ នៅជាអារម្មណ៍ធិបតិដដែល។ នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណ៍ធិបតិ គឺបុគ្គល (ឲ្យ) នូវទាន ... នូវសីល ... ធ្វើនូវឧបោសថកម្ម ធ្វើនូវកុសលកម្មនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ទិដ្ឋិកើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ក្នុងកាលមុន ... អំពីឈាន ...ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ហើយធ្វើនូវមគ្គ ឲ្យជាទីគោរព។ បេ។ ជាបច្ច័យនៃផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ...បុគ្គល ធ្វើនូវពួកនោកិលេសក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ...។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺនោកិលេសធិបតិ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ នោកិលេសធម៌

ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺបុគ្គល (ឲ្យ) នូវទាន។ បេ។ នូវឈាន... នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ... បុគ្គលធ្វើនូវពួកនោកិលេសក្ខន្ធឱ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ ...។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺនោកិលេសាធិបតិ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្កិលេស ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ផង នៃនោកិលេសធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺបុគ្គល (ឲ្យ) នូវទាន។ បេ។ នូវឈាន... នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ... បុគ្គលធ្វើនូវពួកនោកិលេសក្ខន្ធឱ្យជាទីគោរព ត្រេកអរ រីករាយ ពួកកិលេសក្កិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្កិ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវធម៌នោះ ឲ្យជាទីគោរព។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺនោកិលេសាធិបតិ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកិលេសផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ កិលេសធម៌ក្កិ នោកិលេសធម៌ក្កិ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣ នៅជាអារម្មណាធិបតិដដែល។

[២០៥] កិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកកិលេសមុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកកិលេសក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ គប្បីសួរនូវមូលផងចុះ ពួកកិលេសមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកនោកិលេសក្ខន្ធក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកកិលេស ជាបច្ច័យនៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ គប្បីសួរនូវមូលផងចុះ ពួកកិលេសមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកកិលេសផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកនោកិលេសក្ខន្ធមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកនោកិលេសក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ បេ។

ជាបច្ច័យនៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ គប្បីស្មារនូវមូលផងចុះ
 ពួកនោកិលេសក្ខន្ធមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកកិលេសក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
 ការពិចារណា ជាបច្ច័យនៃពួកកិលេស ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។
 គប្បីស្មារនូវមូលផងចុះ ពួកនោកិលេសក្ខន្ធមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកកិលេសផង
 នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ការពិចារណា
 ជាបច្ច័យនៃពួកកិលេសផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។
 កិលេសធម៌ក្តី នោកិលេសធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកកិលេសធម៌
 ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកកិលេសក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី មុនៗ
 ជាបច្ច័យនៃពួកកិលេសក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ គប្បីស្មារនូវមូលផងចុះ
 ពួកកិលេសក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី មុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកនោកិលេសក្រោយៗ
 ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកកិលេសក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃវុដ្ឋានៈ
 ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ គប្បីស្មារនូវមូលផងចុះ ពួកកិលេសក្តី
 ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី មុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកកិលេសផង
 នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ ... ជាបច្ច័យ
 ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ។

[២០៦] កិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់
 អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ
 គឺពួកកិលេស នៃពួកកិលេស ... មានវារៈ៣។ នោកិលេសធម៌
 ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។
 ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយឲ្យនូវទាន តម្លើងនូវមានៈ
 ប្រកាន់នូវទិដ្ឋិ នូវសីល។ បេ។ នូវបញ្ញា ... នូវរាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ
 សេចក្តីប្រាថ្នា និងកាយិកសុខ... បុគ្គលអាស្រ័យនូវសេនាសនៈ

ហើយឲ្យនូវទាន។ បេ។ បំបែកនូវសង្ឃ សទ្ធា។ បេ។ សេនាសនៈ
 ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ បេ។ នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។
 នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។
 ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយតម្លើងនូវមានៈ ប្រកាន់នូវទិដ្ឋិ
 នូវសីល។ បេ។ បុគ្គលអាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយសម្លាប់នូវសត្វ។ បេ។
 បំបែកនូវសង្ឃ សទ្ធា។ បេ។ សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃពួកកិលេស
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ផង
 នៃនោកិលេសធម៌ផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ
 អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ
 គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយតម្លើងនូវមានៈ ប្រកាន់នូវទិដ្ឋិ នូវសីល។ បេ។
 បុគ្គលអាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយសម្លាប់នូវសត្វ។ បេ។ បំបែកនូវសង្ឃ
 សទ្ធា។ បេ។ សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃពួកកិលេសផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ កិលេសធម៌ក្តី នោកិលេសធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។

[២០៧] នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
 បានដល់ អារម្មណ៍បុរេជាត និងវត្តបុរេជាត។ អារម្មណ៍បុរេជាត គឺនូវចក្ខុ ...
 នូវវត្ត ថាមិនទៀង។ បេ។ ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ
 ព្យាប្រវេណី ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ដរាបនោះ...។ ឯវត្តបុរេជាត គឺវត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកនោកិលេសក្ខន្ធ
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាត និងវត្តបុរេជាត។
 អារម្មណ៍បុរេជាត គឺនឹងចក្ខុ ... បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ នឹងវត្ត រាគៈ
 ព្រោះប្រារព្ធនូវវត្តនោះ។ បេ។ ទោមនស្សកើតឡើង។ ឯវត្តបុរេជាត គឺវត្ត

ជាបច្ច័យនៃពួកកិលេស ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ នោកិលេសធម៌
ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ផង នៃនោកិលេសធម៌ផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណបុរេជាត គឺនឹងចក្ខុ
...បុគ្គលត្រេកអរ រីករាយ នឹងវត្ថុ ពួកកិលេសក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវវត្ថុនោះ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺវត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកកិលេសផង
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតបច្ច័យ។

[២០៨] កិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌ ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។
សេចក្តីបំប្រួញ។ នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌
ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ កិលេសធម៌ក្តី នោកិលេសធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌ ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ...
ជាបច្ច័យ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[២០៩] នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺនោកិលេសចេតនា
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺនោកិលេសចេតនា
ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។
នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺនោកិលេសចេតនា
ជាបច្ច័យនៃពួកកិលេស ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ នោកិលេសធម៌
ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ផង នៃនោកិលេសធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ
គឺនោកិលេសចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកិលេសផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

[២១០] នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
មានវារៈ១។ ... ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ
ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣

ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[២១១] កិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌ ដោយវិប្បយុត្តុប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌ ដោយវិប្បយុត្តុប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ ដោយវិប្បយុត្តុប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺវត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកកិលេស ដោយវិប្បយុត្តុប្បច្ច័យ។ នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ផង នៃនោកិលេសធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តុប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺវត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកកិលេសផង នៃពួកសម្បយុត្តុកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តុប្បច្ច័យ។ កិលេសធម៌ក្តី នោកិលេសធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌ ដោយវិប្បយុត្តុប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ។

[២១២] កិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ១ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ កិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ កិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ផង នៃនោកិលេសធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ សហជាត ដូចគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យ បុរេជាត ដូចគ្នានឹងបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ។ នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ផង នៃនោកិលេសធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។

សហជាត ដូចគ្នានឹងសហជាតប្បដ្ឋយ ឯបុរេជាត
ដូចគ្នានឹងបុរេជាតប្បដ្ឋយដែរ។ កិលេសធម៌ក្តី នៅកិលេសធម៌ក្តី
ជាបដ្ឋយនៃកិលេសធម៌ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។
សហជាត គឺលោភៈក្តី សម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបដ្ឋយនៃមោហៈ ទិដ្ឋិ ចិនៈ ឧទ្ធច្នៈ
អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ។ សហជាត គឺលោភៈក្តី វត្តក្តី
ជាបដ្ឋយនៃមោហៈ ទិដ្ឋិ ចិនៈ ឧទ្ធច្នៈ អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ។
គប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ កិលេសធម៌ក្តី នៅកិលេសធម៌ក្តី
ជាបដ្ឋយនៃនោកិលេសធម៌ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ បានដល់ សហជាត បុរេជាត
បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាត គឺនោកិលេសក្ខន្ធទក្តី កិលេសក្តី
ជាបដ្ឋយនៃខន្ធតាផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ។ សហជាត
គឺពួកកិលេសក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបដ្ឋយនៃចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ។ សហជាត គឺពួកកិលេសក្តី វត្តក្តី
ជាបដ្ឋយនៃពួកនោកិលេសក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ។ បច្ឆាជាត គឺពួកកិលេសក្តី
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបដ្ឋយនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ។
បច្ឆាជាត គឺពួកកិលេសក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កពទ្ធិង្ការាហារក្តី
ជាបដ្ឋយនៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ។ បច្ឆាជាត គឺពួកកិលេសក្តី
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី រូបជីវិតិទ្រិយក្តី ជាបដ្ឋយនៃពួកកដត្តារូប
ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ។ កិលេសធម៌ក្តី នៅកិលេសធម៌ក្តី ជាបដ្ឋយនៃកិលេសធម៌ផង
នៃនោកិលេសធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។
សហជាត គឺនោកិលេសក្ខន្ធទក្តី លោភៈក្តី ជាបដ្ឋយនៃខន្ធតាផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង នៃមោហៈ ទិដ្ឋិ ចិនៈ ឧទ្ធច្នៈ អហិរិកៈ
និងអនោត្តប្បៈផង ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ។ សហជាត គឺលោភៈក្តី វត្តក្តី
ជាបដ្ឋយនៃមោហៈ ទិដ្ឋិ ចិនៈ ឧទ្ធច្នៈ អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈផង
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ។ ... ជាបដ្ឋយ ដោយនត្ថិប្បដ្ឋយ
ជាបដ្ឋយ ដោយវិតតប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ដោយអវិតតប្បដ្ឋយ។

[២១៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
 ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[២១៤] កិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ។ កិលេសធម៌
 ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ
 ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ។ កិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ផង
 នៃនោកិលេសធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ
 ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ។ នោកិលេសធម៌
 ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ
 ដោយកម្មប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ
 ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ។ នោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌
 ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ

ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ នោកិលេសធម៌
 ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ផង នៃនោកិលេសធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ កិលេសធម៌ក្តី នោកិលេសធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ កិលេសធម៌ក្តី នោកិលេសធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យនៃនោកិលេសធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយតន្ត្រីប្បច្ច័យ។ កិលេសធម៌ក្តី នោកិលេសធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យនៃកិលេសធម៌ផង នៃនោកិលេសធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[២១៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩
 ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[២១៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ...
 ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
 ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ២
 ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៤
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
 ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៤។

[២១៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ...
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិតកប្បិធ្វើផងចុះ។ ...
 ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

ចប់ កិលេសទុកៈ។

សង្កិលេសិកទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២១៨] សង្កិលេសិកធម៌ **[គឺធម៌ដែលគួរដើម្បីដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង**
(ពួកកិលេសទាំងអស់)។ អាស្រ័យនូវសង្កិលេសិកធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ។

លោកិយទុកៈ យ៉ាងណា (សង្កិលេសិកទុកៈ) បណ្ឌិត គប្បីធ្វើយ៉ាងនោះដែរ
មិនមានការធ្វើផ្សេងៗគ្នាទេ។

សង្កិលិដ្ឋទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២១៩] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវធម៌
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា
អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង នូវខន្ធធ...។
ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវធម៌
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង។
ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី
ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី អាស្រ័យនូវធម៌
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
នូវខន្ធធ...។ ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវធម៌
ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

គឺខន្ធពក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ អាស្រ័យនូវខន្ធទ
 ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង នូវខន្ធទ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត
 អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ត មហាភូត១...។
 ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវធម៌
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង
 នូវធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង នូវពួកមហាភូតផង។ សេចក្តីបំប្រញា។

[២២០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
 ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
 ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
 ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។ សេចក្តីបំប្រញា។ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៥។

[២២១] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវធម៌
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។
 ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវធម៌
 ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺខន្ធពក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ អាស្រ័យនូវខន្ធទ

ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាអហេតុកៈ នូវខន្ធ២ ...
អហេតុកៈប្បដិសន្ធិ មានវារៈ២ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។

[២២២] ក្នុងនហេតុប្បថ្នយ មានវារៈ២ ក្នុងនអារម្មណប្បថ្នយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បថ្នយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បថ្នយ មានវារៈ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បថ្នយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បថ្នយ មានវារៈ៣
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បថ្នយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បថ្នយ មានវារៈ៤
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បថ្នយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បថ្នយ មានវារៈ៥
ក្នុងនកម្មប្បថ្នយ មានវារៈ២ ក្នុងនវិបាកប្បថ្នយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាហារប្បថ្នយ
មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បថ្នយ មានវារៈ១
ក្នុងនមគ្គប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បថ្នយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បថ្នយ មានវារៈ២ ក្នុងនោនត្តិប្បថ្នយ មានវារៈ៣
ក្នុងនោវិតតប្បថ្នយ មានវារៈ៣។

ការរាប់ទាំង២យ៉ាងក្រៅពីនេះក្តី សហជាតវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

បច្ចយវារៈ

[២២៣] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ
គឺមានវារៈ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។
ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ
គឺខន្ធនក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ
ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង នឹងខន្ធធ ...មានបដិសន្ធិ
រហូតដល់ពួកមហាភូតខាងក្នុងដែរ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋបយ គឺពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី
 ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី ពីងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប
 គឺពួកខន្ធដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ពីងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត។ ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង នឹងធម៌
 ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប
 គឺខន្ធនា ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង នឹងវត្ថុផង
 នឹងខន្ធធ...។ ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ពីងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង
 នឹងធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង នឹងពួកមហាភូតផង។
 ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី
 ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី ពីងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង
 នឹងធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប គឺខន្ធនា ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទ
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធធ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ពីងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង
 នឹងពួកមហាភូតផង។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[២២៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋប មានវារៈ៤
 ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋប មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរ្យប្បដ្ឋប មានវារៈ៤

ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤
 ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងតន្ត្រីប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[២២៥] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ពីងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពីងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។
 ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ពីងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាអហេតុកៈ ...
 រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពីងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ
 ពីងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ
 ពួកខន្ធដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងជាអហេតុកៈ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ។
 ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ពីងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ
 ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ពីងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង
 នឹងធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ

ពីងផ្អែកនិងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈផង
នឹងវត្ថុផង។

[២២៦] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
មានវារៈ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ការរាប់២យ៉ាងក្រៅពីនេះក្តី និស្សយវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

សំសង្ខារៈ

[២២៧] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ច្រឡំនឹងធម៌
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា
ច្រឡំនឹងខន្ធទ្វ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង នឹងខន្ធធ្វ...។
ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ច្រឡំនឹងធម៌
ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺខន្ធនា ច្រឡំនឹងខន្ធទ្វ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង នឹងខន្ធធ្វ...
ជាបដិសន្ធិ។

[២២៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ២
ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២។

[២២៩] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ច្រឡំនឹងធម៌
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ
ដែលច្រឡំដោយវិចិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ច្រឡំនឹងពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយវិចិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។
ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ច្រឡំនឹងធម៌
ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
គឺខន្ធ៣ ច្រឡំនឹងខន្ធ១ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាអហេតុកៈ
នឹងខន្ធ២ ...ជាអហេតុកប្បដិសន្ធិ។

[២៣០] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ
មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២។
ការរាប់ទាំង២យ៉ាងក្រៅពីនេះក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

បញ្ហាវារៈ

[២៣១] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបដ្ឋយនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកហេតុ
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបដ្ឋយនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
ជាបដ្ឋយនៃធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ

គឺពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយហេតុប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង

នៃធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ
គឺពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុ
ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ បេ។

[២៣២] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ត្រេកអរ
រីករាយ នឹងរាគៈ រាគៈ ប្រារព្ធនូវរាគៈនោះ ... ទិដ្ឋិ វិចិកិច្ឆា ឧទ្ធច្ចៈ ... ទោមនស្ស
កើតឡើង បុគ្គលត្រេកអរនឹងទិដ្ឋិ។ ដូចគ្នានឹងកុសលក្តិកៈដែរ។
ប្រារព្ធនូវវិចិកិច្ឆា... ប្រារព្ធនូវឧទ្ធច្ចៈ ... ទោមនស្ស កើតឡើង ទិដ្ឋិ ... វិចិកិច្ឆា ...
ឧទ្ធច្ចៈ...។ ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកព្រះអរិយៈ
ពិចារណានូវពួកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ នូវពួកកិលេស
ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ... ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន
...បុគ្គលឃើញនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ថាមិនទៀង...។ បេ។
ពួកព្រះអរិយៈដឹងនូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្ត
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ
ពួកខន្ធដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា
នូវចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបគញ្ញាណ

និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ។
 ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
 ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ គឺនូវទាន
 ...នូវសីល ... នូវឧបោសថកម្ម... ក្នុងកាលមុន។ហេ។ ចេញអំពីឈាន
 ហើយពិចារណានូវឈាន ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណានូវមគ្គ។ហេ។
 ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ...
 ឃើញច្បាស់នូវពួកខន្ធ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ថាមិនទៀង...។ហេ។ ដោយទិព្វចក្ខុ។ហេ។ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា
 នូវអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ។
 ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ គឺនូវទាន...
 នូវសីល។ហេ។ ចេញអំពីឈាន ... នឹងចក្ខុ ... នឹងវត្ថុ... ត្រេកអរ រីករាយ
 នឹងពួកខន្ធ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង រាគៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធនោះ។ហេ។
 ទោមនស្ស កើតឡើង។

[២៣៣] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បដ្ឋយ
 បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណ៍ធិបតិ
 គឺបុគ្គលត្រេកអរ រីករាយ ព្រោះធ្វើនូវរាគៈនោះ ឲ្យជាទីគោរព រាគៈ កើតឡើង
 ព្រោះធ្វើនូវរាគៈនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ កើតឡើង បុគ្គលត្រេកអរ រីករាយ
 ព្រោះធ្វើនូវទិដ្ឋិនោះ ឲ្យជាទីគោរព រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវទិដ្ឋិនោះ
 ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ...។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
 ដោយអធិបតិប្បដ្ឋយ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
 ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បដ្ឋយ

បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។
ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង
នៃធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺនូវទាន ...
នូវសីល ...នូវឧបោសថកម្ម ... ក្នុងកាលមុន។បេ។ បុគ្គលចេញអំពីឈាន
ធ្វើនូវឈានឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ពួកព្រះអរិយៈចេញអំពីមគ្គ
ធ្វើនូវមគ្គឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា។បេ។ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃផល
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌
ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។
ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺនូវទាន ...នូវសីល
...នូវឧបោសថកម្ម...ក្នុងកាលមុន។បេ។ ចេញអំពីឈាន ...នូវចក្ខុ ...នូវវត្ត
...បុគ្គលធ្វើនូវពួកខន្ធ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
ឲ្យជាទីគោរពហើយ ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវខន្ធនោះ
ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិកើតឡើង។

[២៣៤] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធមុនៗ
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។
 ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
 ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
 គឺពួកខន្ធដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃរុដ្ឋានៈ
 ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
 គឺពួកខន្ធមុនៗ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង។ ហេ្ម
 នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។
 ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺការពិចារណា
 ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។
 ...ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៥ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ជាបច្ច័យ
 ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៧។

[២៣៥] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ហេ្ម
 ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវរាគៈ ហើយសម្លាប់នូវសត្វ។ ហេ្ម
 បំបែកនូវសង្ឃ នូវទោសៈ... អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយសម្លាប់នូវសត្វ។ ហេ្ម
 បំបែកនូវសង្ឃ រាគៈ។ ហេ្ម សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យនៃរាគៈ។ ហេ្ម នៃសេចក្តីប្រាថ្នា

ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ហេ។
 ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវរាគៈ ហើយឲ្យនូវទាន។ ហេ។
 ញ៉ាំងសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង នូវទោសៈ... អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាថ្នា
 ហើយឲ្យនូវទាន។ ហេ។ ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង រាគៈ ...សេចក្តីប្រាថ្នា
 ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា បញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ មគ្គ ផល និងផលសមាបត្តិ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ
 និងបកតូបនិស្ស័យ។ ហេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា
 ហើយឲ្យនូវទាន។ ហេ។ ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង នូវសីល ...អាស្រ័យនូវបញ្ញា
 កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ រដូវ និងភោជន ...នូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យនូវទាន។ ហេ។
 ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា។ ហេ។ សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ ហេ។
 នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។
 ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ហេ។
 ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយសម្លាប់នូវសត្វ។ ហេ។
 បំបែកនូវសង្ឃ នូវសីល ...នូវបញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ រដូវ និងភោជន...
 អាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយសម្លាប់នូវសត្វ។ ហេ។ បំបែកនូវសង្ឃ សទ្ធា។ ហេ។
 សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃរាគៈ។ ហេ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[២៣៦] ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
 ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ

បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាតិ និងវត្ថុបុរេជាតិ។ សេចក្តីបំប្រែញ។
ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាតិ និងវត្ថុបុរេជាតិ។ សេចក្តីបំប្រែញ។

[២៣៧] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយបច្ច័យនៃធម៌
ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយបច្ច័យនៃធម៌ ... ជាបច្ច័យ
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ២។

[២៣៨] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺចេតនា
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាតិ
និងនានាខណិកៈ។ សហជាតិ គឺចេតនា ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺចេតនា
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង
នៃពួកកងត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីស្រដៀងចុះ។ ចេតនា
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។
ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតិ
និងនានាខណិកៈ។ សហជាតិ គឺចេតនា ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង

ដោយកម្មប្បធិយ។ ឯនានាខណិកៈ គឺចេតនា
ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្នុងផង
នៃពួកកងត្តារូបផង ដោយកម្មប្បធិយ។

[២៣៩] ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយវិបាកប្បធិយ មានវារៈ១។

[២៤០] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអាហារប្បធិយ។ ...ជាបច្ច័យ
ដោយឥន្ទ្រិយប្បធិយ ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បធិយ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បធិយ
ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បធិយ។

[២៤១] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ បានដល់សហជាត
និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ
បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។
ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ បានដល់បុរេជាត គឺវត្ត
ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយវិប្បយុត្តប្បធិយ។

[២៤២] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអត្តិប្បធិយ មានវារៈ១
ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអត្តិប្បធិយ
បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។
ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌

ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង នៃធម៌

ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ

ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង

ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ

បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ច័យជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌

ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត

និងបុរេជាត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី

ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌

ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត

និងបុរេជាត។ សហជាត គឺខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី វត្តក្តី

ជាបច្ច័យនៃខន្ធ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ២...។ សេចក្តីបំប្រួញ។

ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី

ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌

ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត

បច្ច័យជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាត គឺពួកខន្ធ

ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី ពួកមហាក្វតក្តី

ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ច័យជាត គឺពួកខន្ធ

ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី កពឡិដ្ឋារាហារក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ

ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បច្ច័យជាត គឺពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី

រូបជីវិតិទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ...ជាបច្ច័យ

ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិតតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិតតប្បច្ច័យ។

[២៤៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៤

ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអនន្តរូប្បច្ច័យ មានវារៈ៤

ក្នុងសមនន្តរប្បធូ្នយ មានវារៈ៤ ក្នុងសហជាតប្បធូ្នយ មានវារៈ៥
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បធូ្នយ មានវារៈ២ ក្នុងនិស្សយប្បធូ្នយ មានវារៈ៧
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បធូ្នយ មានវារៈ៤ ក្នុងបុរេជាតប្បធូ្នយ មានវារៈ២
 ក្នុងបច្ឆាជាតប្បធូ្នយ មានវារៈ២ ក្នុងអាសេវនប្បធូ្នយ មានវារៈ២ ក្នុងកម្មប្បធូ្នយ
 មានវារៈ៤ ក្នុងវិបាកប្បធូ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងអាហារប្បធូ្នយ មានវារៈ៤
 ក្នុងតន្ត្រិយប្បធូ្នយ មានវារៈ៤ ក្នុងឈានប្បធូ្នយ មានវារៈ៤ ក្នុងមគ្គប្បធូ្នយ
 មានវារៈ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បធូ្នយ មានវារៈ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បធូ្នយ មានវារៈ៣
 ក្នុងអត្ថិប្បធូ្នយ មានវារៈ៧ ក្នុងនត្ថិប្បធូ្នយ មានវារៈ៤ ក្នុងវិគតប្បធូ្នយ
 មានវារៈ៤ ក្នុងអវិគតប្បធូ្នយ មានវារៈ៧។

[២៤៤] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណប្បធូ្នយ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បធូ្នយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បធូ្នយ។
 ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
 ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណប្បធូ្នយ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បធូ្នយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បធូ្នយ ជាបច្ច័យ
 ដោយបច្ឆាជាតប្បធូ្នយ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បធូ្នយ។
 ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង
 នៃធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង ដោយសហជាតប្បធូ្នយ។
 ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
 ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណប្បធូ្នយ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បធូ្នយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បធូ្នយ ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជាតប្បធូ្នយ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បធូ្នយ ជាបច្ច័យ
 ដោយកម្មប្បធូ្នយ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បធូ្នយ ជាបច្ច័យ

ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ។
 ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី
 ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយសហជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី
 ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌
 ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយសហជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។

[២៤៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៧
 ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនអនន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ៧
 ក្នុងនសមនន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនសហជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងននិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនបុរេជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៦
 ក្នុងនបច្ច័យ មានវារៈ៧។ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៧
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
 ក្នុងនោអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៧
 ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៤។

[២៤៦] ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 ...ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនអនន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
 ក្នុងនសមនន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ២
 ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ២

ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បថ្នយ មានវារៈ២ ក្នុងនោនតិប្បថ្នយ មានវារៈ៤
ក្នុងនោវិតតប្បថ្នយ មានវារៈ៤។

[២៤៧] ក្នុងអារម្មណប្បថ្នយ មានវារៈ៤ ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ...
ក្នុងនអធិបតិប្បថ្នយ មានវារៈ៥។ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិតតប្បិធ្វើផងចុះ។...
ក្នុងអវិតតប្បថ្នយ មានវារៈ៧។

ចប់ សង្កិលិដ្ឋទុកៈ។

កិលេសសម្បយុត្តទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៤៨] ធម៌ដែលប្រកបដោយកិលេស អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយកិលេស
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ
ដែលប្រកបដោយកិលេស នូវខន្ធធ...។ ធម៌ដែលប្រាសចាកកិលេស
អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ
គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយកិលេស។

កិលេសសម្បយុត្តទុកៈ ដូចគ្នានឹងសង្កិលិដ្ឋទុកៈដែរ
មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។

ចប់ កិលេសសម្បយុត្តទុកៈ។

កិលេសសង្កិលេសិកទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៤៩] ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវធម៌
ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ
មោហៈ ទិដ្ឋិ ចិនៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ អនោត្តប្បៈ អាស្រ័យនូវលោភៈ។

គប្បីធ្វើជាចក្ខុៈផងចុះ។ ធម៌គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសៅហ្មង
 អាស្រ័យនូវធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 អាស្រ័យនូវពួកកិលេស។ ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងក្តី
 ធម៌គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសៅហ្មងក្តី
 អាស្រ័យនូវធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ទិដ្ឋិ ចិនៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ អនោត្តប្បៈ
 ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវលោភៈ។ បដិច្ចវារៈក្តី
 សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសង្កវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី
 ដូចគ្នានឹងកិលេសទុកៈយ៉ាងនោះដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ អាមសនៈ
 គឺបរាមាសទុកៈ ទើបផ្សេងគ្នា។

បញ្ហាវារៈ

[២៥០] ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
 ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺពួកហេតុដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
 ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្តីលេស ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ មានវារៈ៤
 ដូចគ្នានឹងកិលេសទុកៈ យ៉ាងនេះដែរ។

[២៥១] ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
 ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
 ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺពួកខន្ធដែលសៅហ្មង កើតឡើង
 ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកកិលេស។ មូល (បណ្ឌិតគប្បីសួរផងចុះ)
 ពួកខន្ធគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង កើតឡើង
 ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកកិលេស។ មូល (បណ្ឌិតគប្បីសួរផងចុះ) ពួកកិលេសក្តី
 ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកកិលេស។

ធម៌ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង
ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង
ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺនូវទាន... នូវសីល ... នូវឧបោសថកម្ម...
ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន... ចេញអំពីឈាន ពិចារណានូវឈាន ត្រេកអរ
រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវឈាននោះ ឧទ្ធច្នៈ... ទោមនស្ស
របស់បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្តាយក្រោយ ព្រោះសាបសូន្យចាកឈាន កើតឡើង
ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណានូវគោត្រភូ ពិចារណានូវវេទនាៈ នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ
...នូវពួកខន្ធ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង
ថាមិនទៀង។ ហេ ទោមនស្ស កើតឡើង ដោយទិព្វចក្ខុ។ ហេ
ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ។ បច្ច័យទាំង២ក្រៅពីនេះ
ដូចគ្នានឹងកិលេសទុកៈដែរ។ ឯយដនារម្មណ៍ ដូចគ្នានឹងកិលេសទុកៈដែរ។

[២៥២] ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ មានវារៈ៣។ ធម៌ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ
និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណ៍ធិបតិ គឺនូវទាន... នូវសីល ...នូវឧបោសថកម្ម
...ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន... ចេញអំពីឈាន ធ្វើនូវឈាន
ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ពួកសេក្ខបុគ្គល ធ្វើនូវគោត្រភូឲ្យជាទីគោរព
ហើយពិចារណា ធ្វើនូវវេទនាៈ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ...
ពួកខន្ធដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង កើតឡើង
ព្រោះធ្វើនូវពួកខន្ធ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង
ឲ្យជាទីគោរព។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង

នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ឯបច្ច័យទាំង២ក្រៅពីនេះ ដូចគ្នានឹងកិលេសទុកៈដែរ។ យដនាធិបតិ ក៏ដូចគ្នាដែរ។

[២៥៣] ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣ ដូចគ្នានឹងកិលេសទុកៈដែរ។ ធម៌ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធមុនៗ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈ ការពិចារណា ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ។ បច្ច័យទាំង២ក្រៅពីនេះ ដូចគ្នានឹងអនន្តរកិលេសទុកៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។ ឯយដនានន្តរក្តី បច្ច័យទាំងអស់ក្តី ដូចគ្នានឹងកិលេសទុកៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាដែរ។ លោកុត្តរធម៌ មិនមានក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យទេ ទុកៈនេះ ដូចគ្នានឹងកិលេសទុកៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាឡើយ។

ចប់ កិលេសសង្កិលេសិកទុកៈ។

កិលេសសង្កិលិដ្ឋទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៥៤] ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ទិដ្ឋិ ចិនៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ អនោត្តប្បៈ
អាស្រ័យនូវលោភៈ។ ចងជាចក្កៈផងចុះ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវធម៌ដែលសៅហ្មង
ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវពួកកិលេស។ ធម៌ដែលសៅហ្មង
ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មងក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ដែលសៅហ្មង
ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ
ទិដ្ឋិ ចិនៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ អនោត្តប្បៈ និងពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
អាស្រ័យនូវលោភៈ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង
អាស្រ័យនូវធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធព
អាស្រ័យនូវខន្ធទ
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង នូវខន្ធធ...។ ធម៌ដែលសៅហ្មង
ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវធម៌
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកកិលេស អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង។
ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី
ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មងក្តី
អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធពក្តី
ពួកកិលេសក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង។ ធម៌ដែលសៅហ្មង

ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវធម៌ដែលសៅហ្មង
ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង នូវធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺមោហៈ
ទិដ្ឋិ ចិនៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ និងអនោក្កប្បៈ អាស្រ័យនូវលោភៈផង
នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។ ចងជាចក្កៈផងចុះ។

ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង
អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង
នូវធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មងផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មងផង
នូវពួកកិលេសផង នូវខន្ធធ...។ ធម៌ដែលសៅហ្មង

ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មងក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ដែលសៅហ្មង
ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង នូវធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺខន្ធនា
មោហៈ ទិដ្ឋិ ចិនៈ ឧទ្ធច្ចៈ អហិរិកៈ និងអនោក្កប្បៈ អាស្រ័យនូវខន្ធទ
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មងផង
នូវលោភៈផង នូវខន្ធធ...។ ចងជាចក្កៈផងចុះ។

[២៥៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ៩
ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ៩
ក្នុងអាហារប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ៩។

[២៥៦] ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវធម៌
ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា អាស្រ័យនូវវិចិកិច្ចា

មោហៈ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវឧទ្ធច្ចៈ។ ធម៌ដែលសៅហ្មង
 ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវធម៌
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា
 ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា
 ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 អាស្រ័យនូវធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង
 នូវធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មងផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា
 ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា
 ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវវិចិត្រាផង នូវឧទ្ធច្ចៈផង។

[២៥៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
 ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

ការរាប់ពីរយ៉ាងក្រៅពីនេះក្តី សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី
 សំសង្កវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈយ៉ាងនេះដែរ។

បញ្ហាវារៈ

[២៥៨] ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
 ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺពួកហេតុដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្តីលេស ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ ធម៌ដែលសៅហ្មង
 ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌

ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង
ដោយហេតុប្បដ្ឋាន គឺពួកហេតុដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន។ ធម៌ដែលសៅហ្មង
ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលសៅហ្មង
ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង នៃធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មងផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាន គឺពួកហេតុដែលសៅហ្មង
ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកកិលេសផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាន។

[២៥៩] ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋាន គឺពួកកិលេសកើតឡើង ព្រោះប្រាជ្ញានូវពួកកិលេស។ មូល
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ ពួកខន្ធដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង កើតឡើង ព្រោះប្រាជ្ញានូវពួកកិលេស។ មូល
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ ពួកកិលេសក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង
ព្រោះប្រាជ្ញានូវពួកកិលេស។ ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង
ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋាន គឺពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង កើតឡើង ព្រោះប្រាជ្ញានូវពួកខន្ធ
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង។ មូល
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ ពួកកិលេស កើតឡើង ព្រោះប្រាជ្ញានូវពួកខន្ធ
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង។ មូល
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ ពួកកិលេសក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង
ព្រោះប្រាជ្ញានូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង

តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង។

ពួកបច្ច័យក្រៅពីនេះ

បណ្ឌិតគប្បីធ្វើឲ្យមានវារៈ៣ផងចុះ។

[២៦០] ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណាធិបតិ ហើយមានវារៈ៣។

ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង
ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង

តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ
និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺព្រោះធ្វើនូវពួកខន្ធ

ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង
ឲ្យជាទីគោរព។ មានវារៈ៣ ៦អធិបតិទាំង២

បណ្ឌិតគប្បីធ្វើឲ្យមានវារៈ៣ផងចុះ។ អធិបតិ២ក្រៅពីនេះ បណ្ឌិត
គប្បីធ្វើឲ្យមានវារៈ៣ ដូចគ្នា។

[២៦១] ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
គឺបណ្ឌិតគប្បីធ្វើឲ្យមានវារៈ៩ ការពិចារណាក្តី រុដ្ឋានៈក្តី មិនមានទេ។ ... ជាបច្ច័យ
ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧប្បនិស្សយប្បច្ច័យ មានប្រស្នា៩ ការចែក មិនមានទេ។ ... ជាបច្ច័យ
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[២៦២] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង
ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង

តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺចេតនា
ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង

ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។
 ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង
 ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺចេតនា ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្តិលេស
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលសៅហ្មង
 ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង នៃធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មងផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺចេតនា
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង
 ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកិលេសផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។
 ...ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ ដោយណាសប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ
 ដោយអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ ដោយនត្តិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយវិតតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិតតប្បច្ច័យ។

[២៦៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
 ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៣ ក្នុងណាសប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩

ក្នុងសម្បយុត្តប្បវ្វ័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអត្ថិប្បវ្វ័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បវ្វ័យ
មានវារៈ៩ ក្នុងវិតតប្បវ្វ័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអវិតតប្បវ្វ័យ មានវារៈ៩។

[២៦៤] ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណ៍ប្បវ្វ័យ ជាបច្ច័យ
ដោយសហជាតប្បវ្វ័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បវ្វ័យ។ មានវារៈ៩
បទទាំង៣ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ។

[២៦៥] ក្នុងនហេតុប្បវ្វ័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បវ្វ័យ មានវារៈ៩
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងនោអវិតតប្បវ្វ័យ មានវារៈ៩។

[២៦៦] ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បវ្វ័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បវ្វ័យ ...
ក្នុងនអធិបតិប្បវ្វ័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអនន្តរប្បវ្វ័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បវ្វ័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បវ្វ័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនមគ្គប្បវ្វ័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បវ្វ័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនោនត្ថិប្បវ្វ័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បវ្វ័យ មានវារៈ៣។

[២៦៧] ក្នុងអារម្មណ៍ប្បវ្វ័យ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បវ្វ័យ។ អនុលោមមាតិកា
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ។ ...ក្នុងអវិតតប្បវ្វ័យ មានវារៈ៩។

ចប់ កិលេសសង្កិលិដ្ឋទុកៈ។

កិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៦៨] ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវធម៌
ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បវ្វ័យ គឺមោហៈ ទិដ្ឋិ ចិនៈ ឧទ្ធច្នៈ អហិរិកៈ និងអនោត្តប្បៈ

អាស្រ័យនូវលោកៈ។

ដូចគ្នានឹងកិលេសញ្ជៅសង្ក្រិនិដ្ឋានទុកៈដែរ

មិនមានការធ្វើឲ្យប្លែកៗគ្នាទេ វារៈទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ។

ចប់ កិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកៈ។

កិលេសវិប្បយុត្តសង្ក្រិនិដ្ឋានទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៦៩] ធម៌ប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
អាស្រ័យនូវធម៌ប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគ្គី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
នូវខន្ធធ...។

លោកិយទុកៈ យ៉ាងណា កិលេសវិប្បយុត្តសង្ក្រិនិដ្ឋានទុកៈ យ៉ាងនោះដែរ
មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។

ចប់ កិលេសវិប្បយុត្តសង្ក្រិនិដ្ឋានទុកៈ។

ទស្សនទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៧០] ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ [គឺសោតាបត្តិមគ្គ ព្រោះឃើញព្រះនិព្វានមុនគេ។
អដ្ឋកថា។] (ធម៌ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ) អាស្រ័យនូវទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធទ
នូវខន្ធធ...។ នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ (ធម៌ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ)
អាស្រ័យនូវទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធទ។
ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ក្តី នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ក្តី

អាស្រ័យនូវទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគ្គី
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវទស្សនេនបហាតព្វក្នុងនូវខន្ធធ្មត្ត...។
 នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ អាស្រ័យនូវទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគ្គី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 អាស្រ័យនូវទស្សនេនបហាតព្វក្នុងនូវខន្ធធ្មត្ត អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ
 ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ មហាភូត១...។
 នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ អាស្រ័យនូវទស្សនេនបហាតព្វធម៌ផង
 នូវទស្សនេនបហាតព្វធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកទស្សនេនបហាតព្វក្នុងនូវផង
 នូវពួកមហាភូតផង។ សេចក្តីបំប្រញា។

[២៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
 ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអនន្តរ្យប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
 ក្នុងសមនន្តរ្យប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
 ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។

[២៧២] ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ អាស្រ័យនូវទស្សនេនបហាតព្វធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា
 អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា។ នទស្សនេនបហាតព្វធម៌
 អាស្រ័យនូវទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
 រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។

[២៧៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
 ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
 ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ការរាប់ទាំងពីរយ៉ាងក្រៅនេះក្តី សហជាតវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។

បច្ចយវារៈ

[២៧៤] ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ពីងផ្អែកនឹងទស្សនេនបហាតព្វធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។
 នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ពីងផ្អែកនឹងនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគ្គី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 ពីងផ្អែកនឹងនទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធទ 1 នឹងខន្ធទ 2 ...ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 រហូតដល់ពួកមហាភូតខាងក្នុង ពួកនទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធទ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ។
 ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ពីងផ្អែកនឹងនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធទ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ។
 ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ក្តី នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ក្តី
 ពីងផ្អែកនឹងនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺពួកទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធទ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ពីងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត។ ទស្សនេនបហាតព្វធម៌

ពឹងផ្អែកនឹងទស្សនេនបហាតព្វធម៌ផង   និងនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង   ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ   គឺខន្ធនា
 ពឹងផ្អែកនឹងទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធទង   និងវត្ថុផង   និងខន្ធធ្រង...។
 នទស្សនេនបហាតព្វធម៌   ពឹងផ្អែកនឹងទស្សនេនបហាតព្វធម៌ផង
 និងនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ផង   ទើបកើតឡើង   ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប   ពឹងផ្អែកនឹងពួកទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធទង
 និងពួកមហាភូតផង។ ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ក្តី   នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ក្តី
 ពឹងផ្អែកនឹងទស្សនេនបហាតព្វធម៌ផង   និងនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង   ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ   គឺខន្ធនា
 ពឹងផ្អែកនឹងទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធទង   និងវត្ថុផង   និងខន្ធធ្រង
 ...ចិត្តសមុដ្ឋានរូប   ពឹងផ្អែកនឹងពួកទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធទង
 និងពួកមហាភូតផង។

[២៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ   មានវារៈ៩   ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ   មានវារៈ៤
 ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ   មានវារៈ៩   ក្នុងអវិភតប្បដ្ឋយ   មានវារៈ៩។

[២៧៦]   ទស្សនេនបហាតព្វធម៌   ពឹងផ្អែកនឹងទស្សនេនបហាតព្វធម៌
 ទើបកើតឡើង   ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ   គឺមោហៈ   ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
 ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ   ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា។   នទស្សនេនបហាតព្វធម៌
 ពឹងផ្អែកនឹងនទស្សនេនបហាតព្វធម៌   ទើបកើតឡើង   ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺខន្ធនាក្តី   ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី   ពឹងផ្អែកនឹងនទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធទង
 ជាអហេតុកៈ   រហូតដល់ពួកអសញ្ញាសត្វ   ចក្ខុវិញ្ញាណ   ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ
 និងកាយាយតនៈ...   ពួកនទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធ   ជាអហេតុកៈ   ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ
 មោហៈ   ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ   ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ   ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ
 មោហៈ   ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ   ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។   ទស្សនេនបហាតព្វធម៌
 ពឹងផ្អែកនឹងនទស្សនេនបហាតព្វធម៌   ទើបកើតឡើង   ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ

គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ពីងផ្អែកនឹងទស្សនេនបហាតព្វធម៌ផង នឹងនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា
ពីងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចាផង នឹងវត្ថុផង។

[២៧៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ការរាប់២យ៉ាង ក្រៅពីនេះក្តី និស្សយវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ។

សំសង្ខារៈ

[២៧៨] ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ច្រឡំនឹងទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ នទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ច្រឡំនឹងនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ។
សេចក្តីបំប្រួញ។

[២៧៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២។

[២៨០] ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ច្រឡំនឹងទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា ច្រឡំនឹងពួកខន្ធ

ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា។

នទស្សនេនបហាតព្វធម៌

ច្រឡំនឹងនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ។
សេចក្តីបំប្រួញ។

[២៨១] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ
មានវារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២។

ការរាប់ពីរយ៉ាងក្រៅពីនេះក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

បញ្ហាវារៈ

[២៨២] ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបដ្ឋយ នៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។ នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបដ្ឋយ
នៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ
គឺពួកនទស្សនេនបហាតព្វហេតុ (ហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយសោតាបត្តិមគ្គ)
ជាបដ្ឋយ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដង ក្នុងនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ បេ។

[២៨៣] ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបដ្ឋយ នៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺបុគ្គលត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ
ទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវទស្សនេនបហាតព្វរាគៈនោះ
ទិដ្ឋិ ...វិចិត្រា ...ទស្សនេនបហាតព្វទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គលត្រេកអរ
រីករាយ ចំពោះទស្សនេនបហាតព្វទិដ្ឋិ ទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវទស្សនេនបហាតព្វទិដ្ឋិនោះ ទិដ្ឋិ...
វិចិត្រា...ទស្សនេនបហាតព្វទោមនស្ស កើតឡើង វិចិត្រា កើតឡើង

ព្រោះប្រារព្ធនូវវិចិត្រា ទិដ្ឋិ ...ទោមនស្ស កើតឡើង
ទស្សនេនបហាតព្វទោមនស្ស កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវទស្សនេនបហាតព្វទោមនស្ស ទិដ្ឋិកើតឡើង វិចិត្រាកើតឡើង។
ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ នៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកព្រះអរិយៈ
ពិចារណានូវពួកទស្សនេនបហាតព្វកិលេស ដែលលះបង់ហើយ
ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ...ឃើញនូវពួកទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធ
ថាមិនទៀង ...ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយទស្សនេនបហាតព្វចិត្ត
ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា
នូវចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ
និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។ នទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ជាបច្ច័យ នៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺបុគ្គល (ឱ)
នូវទាន... នូវសីល... ធ្វើនូវឧបោសថកម្ម ពិចារណា ត្រេកអរ រីករាយ
ចំពោះកុសលនោះ នទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវកុសលនោះ នទស្សនេនបហាតព្វទោមនស្ស កើតឡើង
ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ... អំពើឈាន ...ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ
ពិចារណានូវមគ្គ។បេ។ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណានូវផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
ពួកព្រះអរិយៈពិចារណា នូវពួកនទស្សនេនបហាតព្វកិលេស ដែលលះបង់ហើយ
ពិចារណានូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ក្នុងកាលមុន។បេ។ នូវចក្ខុ ...
នូវវត្ថុ ...ឃើញនូវពួកនទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធ ថាមិនទៀង ...ត្រេកអរ រីករាយ
នទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវនទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធនោះ ឧទ្ធច្នៈ
...នទស្សនេនបហាតព្វទោមនស្ស កើតឡើង ដោយទិព្វចក្ខុ។បេ។
ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។
នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យនៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌

ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ គឺបុគ្គលឲ្យនូវទាន ...នូវសីល... នូវឧបោសថកម្ម...
ក្នុងកាលមុន... អំពីឈាន។ បេ។ នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ ...ត្រេកអរ វិករាយ
ចំពោះពួកនរណានេនបហាតព្វក្ខន្ធ ទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវនរណានេនបហាតព្វក្ខន្ធនោះ ទិដ្ឋិ ...វិចិត្រា ...
ទស្សនេនបហាតព្វទោមនស្ស កើតឡើង។

[២៨៤] ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យនៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ដោយអធិបតិប្បដ្ឋយ បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។
អារម្មណ៍ធិបតិ គឺបុគ្គលធ្វើនូវទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ ឲ្យជាទីគោរព ត្រេកអរ
វិករាយ ចំពោះទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ ធ្វើនូវទស្សនេនបហាតព្វរាគៈនោះ
ឲ្យជាទីគោរព ...ទិដ្ឋិកើតឡើង ធ្វើនូវទិដ្ឋិឲ្យជាទីគោរព។ បេ។ ឯសហជាតាធិបតិ
គឺទស្សនេនបហាតព្វធិបតិ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ដោយអធិបតិប្បដ្ឋយ។ ទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ជាបច្ច័យនៃនរណានេនបហាតព្វធម៌ ដោយអធិបតិប្បដ្ឋយ
បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺទស្សនេនបហាតព្វធិបតិ (ជាបច្ច័យ)
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បដ្ឋយ។ ទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ជាបច្ច័យនៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌ផង នៃនរណានេនបហាតព្វធម៌ផង
ដោយអធិបតិប្បដ្ឋយ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺទស្សនេនបហាតព្វធិបតិ
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអធិបតិប្បដ្ឋយ។ នរណានេនបហាតព្វធម៌
ជាបច្ច័យនៃនរណានេនបហាតព្វធម៌ ដោយអធិបតិប្បដ្ឋយ
បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណ៍ធិបតិ
គឺបុគ្គលឲ្យនូវទាន... នូវសីល... នូវឧបោសថកម្ម... ដែលសន្សំហើយ
ក្នុងកាលមុន... ចេញអំពីឈាន ត្រេកអរ វិករាយនឹងឈាន
នរណានេនបហាតព្វរាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព។ បេ។

ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើនូវមគ្គឲ្យជាទីគោរព។ បេ។ ជាបច្ច័យនៃផល
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ សហជាតាធិបតិ គឺនទស្សនេនបហាតព្វធិបតិ
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ នទស្សនេនបហាតព្វធិបតិ
ជាបច្ច័យនៃទស្សនេនបហាតព្វធិបតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ គឺឲ្យនូវទាន។ បេ។ នូវឈាន... នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ...
ធ្វើនូវពួកនទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ
ទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវនទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធនោះ
ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិកើតឡើង។

[២៨៥] ទស្សនេនបហាតព្វធិបតិ ជាបច្ច័យនៃទស្សនេនបហាតព្វធិបតិ
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធមុនៗ
ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ ទស្សនេនបហាតព្វធិបតិ
ជាបច្ច័យនៃនទស្សនេនបហាតព្វធិបតិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
គឺពួកទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ (មូល
គប្បីធ្វើចុះ) ពួកនទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធមុនៗ។ បេ។ ជាបច្ច័យនៃផលសមាបត្តិ
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ មូល (គប្បីធ្វើផងចុះ) ការពិចារណា
ជាបច្ច័យនៃពួកទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ ...ជាបច្ច័យ
ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ។

[២៨៦] ទស្សនេនបហាតព្វធិបតិ ជាបច្ច័យនៃទស្សនេនបហាតព្វធិបតិ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ
និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ
គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ ហើយសម្លាប់នូវសត្វ។ បេ។
បំបែកនូវសង្ឃ នូវទស្សនេនបហាតព្វទោមនស្ស ...នូវមោហៈ ... នូវទិដ្ឋិ

...អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយសម្លាប់នូវសត្វ។ បើបែកនូវសង្ឃ
ទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ។ បើ សេចក្តីប្រាថ្នា
ជាបច្ច័យនៃទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ។ បើ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ជាបច្ច័យនៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បើ ឯបកតូបនិស្ស័យ
គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ ហើយឲ្យនូវទាន។ បើ ញ្ញងសមាបក្តិ
ឲ្យកើតឡើង នូវទស្សនេនបហាតព្វទោមនស្ស... នូវមោហៈ... នូវទិដ្ឋិ
...អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យនូវទាន។ បើ ញ្ញងសមាបក្តិឲ្យកើតឡើង
ទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ។ បើ សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ បើ នៃបញ្ញា
នទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ
និងផលសមាបក្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បើ
ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយឲ្យនូវទាន។ បើ ញ្ញងសមាបក្តិ
ឲ្យកើតឡើង តម្កើងនូវមានៈ នូវសីល... នូវបញ្ញា នូវនទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ
ទោសៈ មោហៈ មានៈ សេចក្តីប្រាថ្នា និងកាយិកសុខ... អាស្រ័យនូវសេនាសនៈ
ហើយឲ្យនូវទាន។ បើ ញ្ញងសមាបក្តិ ឲ្យកើតឡើង តម្កើងនូវមានៈ សទ្ធា។ បើ
បញ្ញា... នទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ។ បើ សេចក្តីប្រាថ្នា ...កាយិកសុខ
...សេនាសនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃសទ្ធា។ បើ ជាបច្ច័យនៃបញ្ញា
នៃនទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ។ បើ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ មគ្គ
និងផលសមាបក្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ
អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បើ ឯបកតូបនិស្ស័យ
គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា... ប្រកាន់នូវទិដ្ឋិ នូវសីល។ បើ អាស្រ័យនូវបញ្ញា...

នូវនទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ ...នូវទោសៈ មោហៈ មានៈ សេចក្តីប្រាថ្នា
និងកាយិកសុខ... អាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយសម្លាប់នូវសត្វ។ ហេ
បំបែកនូវសង្ឃ ...សទ្ធា។ ហេ។ សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃនទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ
ទោសៈ មោហៈ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[២៨៧] នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្តបុរេជាត។
អារម្មណបុរេជាត គឺបុគ្គលឃើញច្បាស់នូវចក្ខុ... នូវវត្ត ថាមិនទៀង ...ត្រេកអរ
រីករាយ នទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ ប្រារព្ធនូវវត្តនោះ ...ឧទ្ធច្នៈ
...នទស្សនេនបហាតព្វទោមនស្ស កើតឡើង ដោយទិព្វចក្ខុ។ ហេ។
ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ។ ឯវត្តបុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ
ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ...វត្ត ជាបច្ច័យ
នៃពួកនទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។
នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យនៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណបុរេជាត និងវត្តបុរេជាត។
អារម្មណបុរេជាត គឺនឹងចក្ខុ ... ត្រេកអរ រីករាយ និងវត្ត
នទស្សនេនបហាតព្វរាគៈ ប្រារព្ធនូវវត្តនោះ ...ទិដ្ឋិ ... វិចិកិច្ចា
...នទស្សនេនបហាតព្វទោមនស្ស កើតឡើង។ ឯវត្តបុរេជាត គឺវត្ត ជាបច្ច័យ
នៃពួកនទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។

[២៨៨] នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។
...ជាបច្ច័យ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ២។

[២៨៩] នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ នទស្សនេនបហាតព្វចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ

ដោយកម្មប្បធូ្វយ។ ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ
 នៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ដោយកម្មប្បធូ្វយ បានដល់សហជាត
 និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺទស្សនេនបហាតព្វចេតនា
 ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បធូ្វយ។ នានាខណិកៈ
 គឺទស្សនេនបហាតព្វចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង
 នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បធូ្វយ។ ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ
 នៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌ផង នៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ផង
 ដោយកម្មប្បធូ្វយ ទស្សនេនបហាតព្វចេតនា ជាបច្ច័យ
 នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បធូ្វយ។
 នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌
 ដោយកម្មប្បធូ្វយ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត
 គឺនទស្សនេនបហាតព្វចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
 នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បធូ្វយ។ នានាខណិកៈ
 គឺនទស្សនេនបហាតព្វចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង
 នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បធូ្វយ។

[២៩០] នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌
 ដោយវិបាកប្បធូ្វយ។ ...ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បធូ្វយ មានវារៈ៤ ជាបច្ច័យ
 ដោយឥន្ទ្រិយប្បធូ្វយ មានវារៈ៤ ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បធូ្វយ មានវារៈ៤
 ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បធូ្វយ មានវារៈ៤ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បធូ្វយ
 មានវារៈ២។

[២៩១] ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌
 ដោយវិប្បយុត្តប្បធូ្វយ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សេចក្តីបំប្រែញ។
 នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌
 ដោយវិប្បយុត្តប្បធូ្វយ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។

សេចក្តីបំប្រែញ។ នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺវត្ត
ជាបច្ច័យ នៃពួកទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។

[២៩២] ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ នៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ជាបច្ច័យនៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងបច្ឆាជាត។ ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យនៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌ផង
នៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។
នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យនៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។
សេចក្តីបំប្រែញ។ នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យនៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺនូវចក្ខុ ...។ សេចក្តីបំប្រែញ។
ដូចគ្នានឹងបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ។ ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ក្តី
នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត
គឺទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធទក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
ខន្ធន...។ ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ក្តី នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត
បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាត គឺពួកទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធក្តី
ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ឆាជាត
គឺពួកទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធក្តី កពទ្ធិដ្ឋាហារក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ឆាជាត គឺពួកទស្សនេនបហាតព្វក្ខន្ធក្តី រូបជីវិតិន្ទ្រិយក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយវិតតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិតតប្បច្ច័យ។

[២៩៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤
 ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤
 ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
 ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៤ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤
 ក្នុងតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
 ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងវិតតប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ៤ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧។

[២៩៤] ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ នៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌
 ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ។ ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ
 នៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ
 ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បដ្ឋយ។ ទស្សនេនបហាតព្វធម៌
 ជាបច្ច័យ នៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌ផង នៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ផង
 ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ។ នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ
 នៃនទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ
 ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ
 ដោយកម្មប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ
 ដោយតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ។ នទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ

នៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។
 ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ក្តី នៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យនៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ក្តី នៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យនៃនៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបច្ច័យនៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយតន្ត្រីប្បច្ច័យ។

[២៩៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៧
 ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៧
 ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងននិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៦
 ក្នុងនបច្ច័យនៃទស្សនេនបហាតព្វធម៌ មានវារៈ៧។ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៧
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
 ក្នុងនោតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនោតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៧
 ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៤។

[២៩៦] ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ...
 ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
 ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ២
 ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៤
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ២
 ក្នុងនោតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៤។

[២៩៧] ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៤ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋិយ ...
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៥។ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ។ ...
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៧។

ចប់ ទស្សនទុកៈ។

ភាវនាទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៩៨] ភាវនាយបហាតព្វធម៌ [គឺសកទាតាមិ អនាតាមិ និងអរហត្តមគ្គ។
អដ្ឋកថា។] (ធម៌ដែលត្រូវលះដោយភាវនា) អាស្រ័យនូវភាវនាយបហាតព្វធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋិយ។ ទស្សនទុកៈ យ៉ាងណា ភាវនាទុកៈ
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះចុះ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។

[២៩៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៥។ បេ។ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៥។

[៣០០] ភាវនាយបហាតព្វធម៌ អាស្រ័យនូវភាវនាយបហាតព្វធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋិយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ នភាវនាយបហាតព្វធម៌
(ធម៌ដែលមិនត្រូវលះដោយភាវនា) អាស្រ័យនូវភាវនាយបហាតព្វធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋិយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
អាស្រ័យនូវភាវនាយបហាតព្វក្ខន្ធទ ជាអហេតុកៈផង នូវពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចាផង រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៣០១] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋិយ មានវារៈ២។ បេ។ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣។
(ត្រង់ពួកខន្ធ) ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋិយ ជាបច្ចុនីយៈ
ក្នុងបច្ចុយវារៈ មានវារៈ៣ មោហៈ បណ្ឌិតគប្បីរើឡើងសំដែងចុះ វារៈទាំងអស់
ដូចគ្នានឹងទស្សនទុកៈដែរ ឯឧទ្ធច្ចបច្ចុនីយៈ ទើបផ្សេងគ្នា។

បញ្ហាវារៈ

[៣០២] ភាវនាយបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យនៃភាវនាយបហាតព្វធម៌
ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺពួកភាវនាយបហាតព្វហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ៣។ នភាវនាយបហាតព្វធម៌
ជាបច្ច័យ នៃនភាវនាយបហាតព្វធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៣០៣] ភាវនាយបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យនៃភាវនាយបហាតព្វធម៌
ដោយអារម្មណប្បដ្ឋ័យ គឺបុគ្គលត្រេកអរ រីករាយ នឹងភាវនាយបហាតព្វរាគៈ
ភាវនាយបហាតព្វរាគៈ ព្រោះប្រារព្ធនូវភាវនាយបហាតព្វរាគៈនោះ ... ឧទ្ធច្នៈ
...ភាវនាយបហាតព្វទោមនស្ស... ឧទ្ធច្នៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវឧទ្ធច្នៈ
ភាវនាយបហាតព្វទោមនស្ស កើតឡើង ភាវនាយបហាតព្វទោមនស្ស
ប្រារព្ធនូវភាវនាយបហាតព្វទោមនស្ស ...ឧទ្ធច្នៈ កើតឡើង។
ភាវនាយបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនភាវនាយបហាតព្វធម៌
ដោយអារម្មណប្បដ្ឋ័យ គឺពួកព្រះអរិយៈ (ឃើញ) នូវពួកភាវនាយបហាតព្វក្តិលេស
ដែលលះបង់ហើយ ...នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ... ដែលសន្សំហើយ
ក្នុងកាលមុន ...ឃើញច្បាស់ នូវពួកភាវនាយបហាតព្វក្ខន្ធ ថាមិនទៀង
...ត្រេកអរ រីករាយ នភាវនាយបហាតព្វរាគៈ កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវភាវនាយបហាតព្វក្ខន្ធនោះ ទិដ្ឋិ ...វិចិត្តិ
...នភាវនាយបហាតព្វទោមនស្ស កើតឡើង ពួកព្រះអរិយៈ ដឹងនូវចិត្ត
របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយភាវនាយបហាតព្វចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ
ពួកភាវនាយបហាតព្វក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវចេតោបរិយញ្ញាណ
បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ។ បេ។ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋ័យ។
នភាវនាយបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនភាវនាយបហាតព្វធម៌
ដោយអារម្មណប្បដ្ឋ័យ គឺបុគ្គលឲ្យនូវទាន... នូវសីល ...ធ្វើនូវឧបោសថកម្ម
ហើយពិចារណា នូវកុសលនោះ ត្រេកអរ រីករាយ នភាវនាយបហាតព្វរាគៈ

កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវកុសលនោះ ទិដ្ឋិ ...វិចិត្រា
 ...នភាវនាយបហាតព្វទោមនស្ស កើតឡើង ក្នុងកាលមុន។ ហេ អំពីឈាន។ ហេ
 ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ។ ហេ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវផល
 ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ (ឃើញ) នូវពួកនភាវនាយបហាតព្វក្តិលេស
 ដែលលះបង់ហើយ។ ហេ នូវចក្ខុ ...នូវវត្ថុ
 ...ឃើញច្បាស់នូវពួកនភាវនាយបហាតព្វក្ខន្ធ ថាមិនទៀង ...ត្រេកអរ រីករាយ
 នភាវនាយបហាតព្វរាគៈ កើតឡើង
 ព្រោះប្រារព្ធនូវនភាវនាយបហាតព្វក្ខន្ធនោះ ទិដ្ឋិ... វិចិត្រា...
 នភាវនាយបហាតព្វទោមនស្ស កើតឡើង ដោយទិព្វចក្ខុ។ ហេ
 ជាបច្ច័យនៃការពិចារណានូវយថាភម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ
 ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ។ នភាវនាយបហាតព្វធម៌
 ជាបច្ច័យនៃភាវនាយបហាតព្វធម៌ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺបុគ្គលឲ្យនូវទាន...
 នូវសីល...។ ហេ នូវឈាន... នូវចក្ខុ ...នូវវត្ថុ... ត្រេកអរ រីករាយ
 និងពួកនភាវនាយបហាតព្វក្ខន្ធ ភាវនាយបហាតព្វរាគៈ កើតឡើង
 ព្រោះប្រារព្ធនូវនភាវនាយបហាតព្វក្ខន្ធនោះ... ឧទ្ធច្នៈ...
 ភាវនាយបហាតព្វទោមនស្ស កើតឡើង។

[៣០៤] ភាវនាយបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ នៃភាវនាយបហាតព្វធម៌
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។
 អារម្មណ៍ធិបតិ គឺបុគ្គល ធ្វើនូវភាវនាយបហាតព្វរាគៈ ឲ្យជាទីគោរព
 ហើយត្រេកអរ រីករាយ ភាវនាយបហាតព្វរាគៈ កើតឡើង
 ព្រោះធ្វើនូវភាវនាយបហាតព្វរាគៈនោះ ឲ្យជាទីគោរព។ ឯសហជាតាធិបតិ
 គឺភាវនាយបហាតព្វធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ភាវនាយបហាតព្វធម៌
 ជាបច្ច័យនៃនភាវនាយបហាតព្វធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ

បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណ៍ធិបតិ គឺបុគ្គលធ្វើនូវការនាយបហាតព្វរាគៈ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ នូវការនាយបហាតព្វរាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវការនាយបហាតព្វរាគៈនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិកើតឡើង។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺការនាយបហាតព្វរាគៈ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ការនាយបហាតព្វរាគៈ ជាបច្ច័យនៃការនាយបហាតព្វរាគៈផង នៃការនាយបហាតព្វរាគៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាតាធិបតិ គឺការនាយបហាតព្វរាគៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ នូវការនាយបហាតព្វរាគៈ ជាបច្ច័យ នៃការនាយបហាតព្វរាគៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណ៍ធិបតិ គឺបុគ្គលឲ្យនូវទាន នូវសីល... ធ្វើនូវឧបោសថកម្ម នូវការនាយបហាតព្វរាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព។ សហជាតាធិបតិ គឺការនាយបហាតព្វរាគៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ នូវការនាយបហាតព្វរាគៈ ជាបច្ច័យ នៃការនាយបហាតព្វរាគៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ គឺនូវទាន។ បេ។ នូវឈាន... នូវចក្ក... នូវវត្ថុ... ធ្វើនូវពួកនូវការនាយបហាតព្វរាគៈ ឲ្យជាទីគោរព ត្រេកអរ រីករាយ ការនាយបហាតព្វរាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវនូវការនាយបហាតព្វរាគៈនោះ ឲ្យជាទីគោរព។

[៣០៥] ការនាយបហាតព្វរាគៈ ជាបច្ច័យ នៃការនាយបហាតព្វរាគៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៤។ ការនាទុកៈ ដូចគ្នានឹងទស្សនទុកៈដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។ ...ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៧។

[៣០៦] ភាវនាយបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ នៃភាវនាយបហាតព្វធម៌
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ
និងបកត្តបនិស្ស័យ។ ឯបកត្តបនិស្ស័យ គឺភាវនាយបហាតព្វរាគៈ... ទោសៈ...
មោហៈ មានៈ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃភាវនាយបហាតព្វរាគៈ ទោសៈ មោហៈ
មានៈ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ភាវនាយបហាតព្វធម៌
ជាបច្ច័យ នៃនភាវនាយបហាតព្វធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ។ ឯបកត្តបនិស្ស័យ
គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវភាវនាយបហាតព្វរាគៈ
ហើយឲ្យនូវទាន។ បេ។ ញ្ចងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សម្លាប់នូវសត្វ។ បេ។
បំបែកនូវសង្ឃ នូវភាវនាយបហាតព្វទោសៈ... នូវមោហៈ... នូវមានៈ...
បុគ្គលអាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យនូវទាន។ បេ។ ញ្ចងសមាបត្តិ
ឲ្យកើតឡើង សម្លាប់នូវសត្វ។ បេ។ បំបែកនូវសង្ឃ ភាវនាយបហាតព្វរាគៈ។ បេ។
សេចក្តីប្រាថ្នា (ជាបច្ច័យ) នៃសទ្ធា។ បេ។ បញ្ញា
ជាបច្ច័យនៃនភាវនាយបហាតព្វរាគៈ ទោសៈ មោហៈ ទិដ្ឋិ សេចក្តីប្រាថ្នា
កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ មគ្គ ផល និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។
នភាវនាយបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនភាវនាយបហាតព្វធម៌
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ
និងបកត្តបនិស្ស័យ។ ឯបកត្តបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា
ហើយឲ្យនូវទាន។ បេ។ ញ្ចងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ប្រកាន់នូវទិដ្ឋិ នូវសីល...
បុគ្គលអាស្រ័យនូវបញ្ញា នភាវនាយបហាតព្វរាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ
សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ... នូវសេនាសនៈ
ហើយសម្លាប់នូវសត្វ។ បេ។ បំបែកនូវសង្ឃ សទ្ធា។ បេ។ សេនាសនៈ
ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ បេ។ នៃបញ្ញា នភាវនាយបហាតព្វរាគៈ ទោសៈ មោហៈ ទិដ្ឋិ
សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ មគ្គ និងផលសមាបត្តិ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ នភាវនាយបហាតព្វធម៌

ជាបច្ច័យនៃភាវនាយបហាតព្វធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ។ បេ។
ឯបកត្តបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយតម្កើងនូវមានៈ នូវសីល។ បេ។
នូវបញ្ញា នូវរាគៈ។ បេ។ នូវសេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ។ បេ។
អាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយតម្កើងនូវមានៈ សទ្ធា។ បេ។ សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ
នៃភាវនាយបហាតព្វរាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ និងសេចក្តីប្រាថ្នា
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[៣០៧] នភាវនាយបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនភាវនាយបហាតព្វធម៌
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាត និងវត្តបុរេជាត។
អារម្មណ៍បុរេជាត គឺបុគ្គលឃើញច្បាស់នូវចក្ខុ... នូវវត្ត ថាមិនទៀង ... ត្រេកអរ
រីករាយ នភាវនាយបហាតព្វរាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវវត្តនោះ
ទិដ្ឋិកើតឡើង វិចិត្រិកើតឡើង នភាវនាយបហាតព្វទោមនស្ស កើតឡើង
ដោយទិព្វចក្ខុ។ បេ។ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ។ ឯវត្តបុរេជាត
គឺចក្ខុយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកនភាវនាយបហាតព្វក្ខន្ធ
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ នភាវនាយបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃភាវនាយបហាតព្វធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណ៍បុរេជាត
និងវត្តបុរេជាត។ អារម្មណ៍បុរេជាត គឺបុគ្គលត្រេកអរ រីករាយ នឹងចក្ខុ... នឹងវត្ត
ភាវនាយបហាតព្វរាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវវត្តនោះ ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង
ភាវនាយបហាតព្វទោមនស្ស កើតឡើង។ ឯវត្តបុរេជាត គឺវត្ត ជាបច្ច័យ
នៃពួកភាវនាយបហាតព្វក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ... ជាបច្ច័យ
ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ជាបច្ច័យ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ២។

[៣០៨] ... ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺភាវនាយបហាតព្វចេតនា ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីស្តរផងចុះ

ភាវនាយបហាតព្វចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ។
 មូល បណ្ឌិតគប្បីសួរផងចុះ ភាវនាយបហាតព្វចេតនា
 ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ នភាវនាយបហាតព្វធម៌ ជាបច្ច័យ
 នៃនភាវនាយបហាតព្វធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
 និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺនភាវនាយបហាតព្វចេតនា ជាបច្ច័យ
 នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។
 ឯនានាខណិកៈ គឺនភាវនាយបហាតព្វចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង
 នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ...ជាបច្ច័យ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
 មានវារៈ១។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ...ជាបច្ច័យ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ។ ភាវនាទុកៈ
 ដូចគ្នានឹងទស្សនទុកៈ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។

[៣០៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអនន្តរូបប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
 ក្នុងសមនន្តរូបប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៧
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ២
 ក្នុងបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៤ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
 ក្នុងភត្តិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
 ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៧។

ការចែកនូវបច្ច័យនីយៈ ដូចគ្នានឹងទស្សនទុកៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីចែកផងចុះ
 ឯការរាប់ទាំងពាយ៉ាង បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ ការនាទុក្ខ៖។

ចប់ ភាគ១០៣។